

# Euroopan unionin virallinen lehti

C 121

47. vuosikerta

Suomenkielinen laitos

## Tiedonantoja ja ilmoituksia

30. huhtikuuta 2004

### Ilmoitusnumero

### Sisältö

Sivu

#### I Tiedonantoja

.....

#### II Valmistavat säädökset

#### Alueiden komitea

#### 54. täysistunto, 21. ja 22. huhtikuuta 2004

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |    |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2004/C 121/01 | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle Euroopan matkailun kestävyys- ja suuntaviivat" .....                                                                                                                               | 1  |
| 2004/C 121/02 | Alueiden komitean lausunto aiheista:<br>— "Tiedonanto digitaalitelevision ja kolmannen sukupolven matkaviestinnän avointen järjestelmälaitteiden kautta tapahtuvan uusien tietoyhteiskuntapalvelujen ja -sovellusten käytön esteistä" ja<br>— "Tiedonanto siirtymisestä analogisista digitaalisiin radio- ja televisiolähetysjärjestelmiin" ..... | 7  |
| 2004/C 121/03 | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös yhteisistä tutkinto- ja pätevyysvaatimuksista selkeyttävistä puitteista (Europass)" .....                                                                                                                                                                   | 10 |
| 2004/C 121/04 | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2005–2019 tehdyn päätöksen 1419/1999/EY muuttamisesta" .....                                                                                                             | 15 |

FI

| <u>Ilmoitusnumero</u> | Sisältö (jatkuu)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Sivu |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 2004/C 121/05         | Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto aiheesta "Euro-Välimeri-kumppanuus sekä alue- ja paikallisviranomaiset: koordinointi ja erityisvälineen luominen hajautettua yhteistyötä varten" .....                                                                                                                                                  | 18   |
| 2004/C 121/06         | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus: neuvoston direktiivi naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla" .....                                                                                                                                       | 25   |
| 2004/C 121/07         | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Yhtäläiset mahdollisuudet vammaisille: eurooppalainen toimintasuunnitelma" .....                                                                                                     | 28   |
| 2004/C 121/08         | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta Yhteenveto sosiaalista osallisuutta koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien (2003–2005) tarkastelun tuloksista" .....                                                                                                                                    | 32   |
| 2004/C 121/09         | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista" .....                                                                                                                                                                                  | 35   |
| 2004/C 121/10         | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Kestävään tuotantoon siirtyminen – Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY täytäntöönpanon edistyminen" ..... | 45   |
| 2004/C 121/11         | Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Kohti luonnonvarojen kestävän käytön teemakohtaista strategiaa" .....                                                                                                                                                                           | 47   |

## II

*(Valmistavat säädökset)*

## ALUEIDEN KOMITEA

## 54. TÄYSISTUNTO, 21. JA 22. HUHTIKUUTA 2004

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle Euroopan matkailun kestävyiden suuntaviivat”**

(2004/C 121/01)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle aiheesta ”Euroopan matkailun kestävyiden suuntaviivat” (KOM(2003) 716 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 21. marraskuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 27. tammikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka ” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon antamansa lausunnon aiheesta ”Yhteistyöhön perustuva toimintatapa Euroopan matkailun tulevaisuutta varten” (CdR 99/2002 fin) <sup>(1)</sup>,

ottaa huomioon Toscanan alueen ja alueiden komitean COTER-valiokunnan yhteistyössä järjestämän, kestävä matkailua Euroopassa käsitelleen Eurometing 2003 -konferenssin päätelmät,

ottaa huomioon Euroopan aluesuunnittelun ja aluekehityksen suuntaviivat (ESDP) sekä Euroopan aluesuunnittelun ja aluekehityksen suuntaviivoista antamansa lausunnon (CdR 266/98 fin) <sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan 18. helmikuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 397/2003 rev.1), jonka esittelijä on Kanariansaarten aluehallituksen puheenjohtaja Adán Martín Menis (ES-ELDR),

sekä katsoo, että:

1. matkailu on maailman ja EU:n talouden tärkeimpiä ja nopeimmin kasvavia aloja,
2. matkailu voi edistää merkittävästi tavoitteena olevia talouskasvua sekä työllisyyden korkeaa ja vakaata tasoa, kaikkien tarpeet huomioivaa sosiaalista kehitystä sekä tehokasta ympäristönsuojelua ja luonnonvarojen järkevää käyttöä,
3. alan taloudellinen suorituskyky perustuu luonnonvaroihin sekä taloudellisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin voimavaroihin, jotka eivät kestä Euroopan matkailun rajatonta kasvua,

<sup>(1)</sup> EUVL C 66, 19.3.2003, s. 14.

<sup>(2)</sup> EYVL C 93, 6.4.1999, s. 36.

4. Johannesburgissa pidetyssä kestävän kehityksen huippukokouksessa hyväksytyssä toimintasuunnitelmassa kehoitetaan kiinnittämään huomiota kestävän matkailun kehittämiseen ja ehdotetaan toimia kestävämmien kulutus- ja tuotantomallien muuttamiseksi,
5. matkailu on maailmanlaajuinen ilmiö, jonka lähtökohdat ovat paikallisia. Kestävään matkailuun liittyy sekä maailmanlaajuisia ratkaisua edellyttäviä että paikallistasolla ratkaistavia ongelmia. Matkailu on luonteeltaan kuitenkin ennen kaikkea paikallinen ja alueellinen elinkeinoelämän ala. Matkailuun liittyviä toimenpiteitä on laadittava ja toteutettava etupäässä paikallistasolla, jotta olemassa olevat erityistarpeet ja -rajoitukset voidaan ottaa huomioon,
6. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2 artiklan mukaan yksi unionin tehtävistä on edistää taloudellisen toiminnan kestävää kehitystä. Matkailulla on runsaasti potentiaalia edistää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Perustamissopimuksen 3 artiklan u kohdassa tarkastellaan matkailuun liittyviä toimenpiteitä osana yhteisön toimia 2 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kestävässä matkailussa on noudatettava kestävää kehitystä koskevia EU:n yleisiä suuntaviivoja, jotka määrittelevät unionin kestävää kehitystä koskevassa strategiassa,
7. 1990-luvun puolivälistä lähtien matkailun kestävä kehitys on ollut yksi EU:n toimielinten painopistealoista. Marraskuussa 2001 julkaisemassaan tiedonannossa aiheesta "Yhteistyöhön perustuva toimintatapa Euroopan matkailun tulevaisuutta varten" komissio kehotti "edistämään matkailutoimintojen kestävää kehitystä Euroopassa määrittelemällä ja panemalla täytäntöön Agenda 21 -toimintaohjelma",
8. ehdotus sai täyden tuen Euroopan parlamentilta, neuvostolta, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta sekä alueiden komitealta,

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 21. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

#### Alueiden komitea

toteaa, että tämänkaltaiseen asiakirjaan on vaikea tiivistää Euroopan kestävän matkailun painopistealoja ja strategioita. Ne ovat matkailun alueellisen rakenteen tavoin monimutkaisia, ne vaihtelevat tarjolla olevien tuotteiden mukaan, ne ovat kuluttajien esittämien erilaisten vaatimusten tavoin moninaisia ja poikkeavat toisistaan sen mukaan, millaisia hallinnollisia ja liiketoiminnallisia erityispiirteitä matkailukohteiden kehittämisessä suositetaan.

suhtautuu erittäin myönteisesti komission tiedonantoon huolimatta sitä koskevista huomioista tai joistakin tiedonannosta poikkeavista näkemyksistä, sillä kyse on ensimmäisestä merkityksellisestä Euroopan unionin esittämästä kokonaisvaltaisesta kannanotosta, joka koskee kestävään matkailuun liittyviä haasteita.

katsoo, että vaikka kestävästä kehityksestä on muitakin yhtä käyttökelpoisia kannanottoja, kuten Euroopan aluekehityssuunnitelma, tiedonannon keskeisin arvo liittyy siihen, että sen avulla voidaan määritellä tarvittavat toimenpiteet, joihin etenkin alueiden ja matkailukohteiden on ryhdyttävä siirryttäessä kestävä matkailu koskevasta teoriasta käytäntöön.

tähdentää, että komissio avaa alue- ja paikallisviranomaisille uudenlaisia näkökulmia kestävän matkailupolitiikan laatimiseksi siten, että kestävä kehitys liittyy kolme osa-alueella ovat tasapainossa. Lisäksi komissio toteaa, että yhteistoiminta ja hyvä hallinto ovat keskeisiä keinoja, joiden avulla voidaan edistää matkailualaa sekä yhdenmukaistaa olemassa olevia moninaisia käytäntöjä.

on tyytyväinen siihen, että tiedonannossa ehdotetaan myös toimia, joihin voivat ryhtyä unionin kansallaiset ja eurooppalaiset matkailijat, yksityisen sektorin yritykset ja työmarkkina-

osapuolet, kansainväliset organisaatiot, keskus-, alue- ja kunnanhallitukset sekä kansalaisyhteiskunnan muodostamat ryhmät.

#### 1. Kestävään matkailuun liittyvät haasteet ja tavoitteet

*Merkittävin haaste: kestävä toiminta ja kasvu*

#### Alueiden komitea

1.1. katsoo, että kestävä matkailuun liittyvät poikkeukselliset ja erityiset haasteet eivät koske ainoastaan tiettyjä maantieteellisiä alueita, kuten Välimeren ja Alppien aluetta, vaan myös muita alueita, kuten saarikohteita, ulkoalueita sekä kehitysmaita.

1.2. pitää myönteisenä sitä, että komissio katsoo niin kutsutun massaturismin hallinnoinnin aiheuttavan erityisiä vaikeuksia, joiden ratkaisu lienee matkailun kestävyysnäkökulmasta suurin panos.

1.3. toteaa, että massaturismi on aiheuttanut vakavia seurauksia monien matkailukohteiden ympäristössä, sosiaalioloissa ja maisemassa. Eurooppalaisesta näkökulmasta tarkasteltuna massaturismin vaikutuksia kestävä kehitykseen on lieventänyt kuitenkin se, että matkailulla on ollut myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia sekä matkailijoiden lähtömaiden että matkailukohteiden asukkaihin.

1.4. toteaa, että monet edellä tarkoitetuista matkailukohteista pyrkivät nykyisin olemaan lisäämättä tarjonnan määrällistä kasvua ja panostavat laadulliseen kasvuun mukauttamalla perusrakenteitaan ja tuotteitaan sekä uudistamalla niitä jatkuvasti. Samalla ne rajoittavat kasvua ja laativat uusia, kestävä matkailun mukaisia suunnittelu- ja hallinnointistrategioita.

## Alueiden komitea

1.5. katsoo, että uusi pyrkimys kehittää matkailua vastamaan kestävyyskriteereitä kohtaa lukuisia poliittisia, taloudellisia ja lainsäädännöllisiä vaikeuksia, jotka eivät useinkaan kuulu matkailualan toimijoiden toimivaltaan. Kestävyyskriteerien huomioimisen lisäksi pyritään edistämään kestävä matkailukultusta ja -tuotantoa toisin kuin kehitettäessä matkailua välittömien intressien ja lyhyen aikavälin kysynnän pohjalta.

1.6. katsoo niin ikään, että vaikeudet saattavat pahentua sellaisissa kohteissa, joissa matkailu on tärkein tulolähde ja pääasiallinen elinkeino.

1.7. katsoo lisäksi, että vaikeudet saattavat lisääntyä saarilla, vuoristoalueilla sekä herkillä ja kaukaisilla alueilla, joilla eristyneisyys moninkertaistaa toiminnan kestävämmä myyden seuraukset.

1.8. katsoo, että jäsenvaltioiden hallitusten ja Euroopan unionin toimielinten on toimittava mahdollisimman pitkälle yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa vastattaessa näin laajamittaiseen haasteeseen. Unionin ja jäsenvaltioiden hallitusten on oltava valmiita aktivoimaan tarkoituksenmukaisimmat lainsäädännölliset, taloudelliset ja poliittiset mekanismit, jotta alue- ja paikallistason tekemät matkailun kestävyteen tähtäävät aloitteet eivät epäonnistu.

1.9. katsoo olevan erityisen tärkeää mukauttaa valtiontukia koskeva yhteisön säännöstö oikealla tavalla siten, että tukien avulla edistetään matkailukohteiden jatkuvaa uudistamista, rajallista ja kestävä kasvua sekä kestävä matkailun kehittämistä alueilla, jotka kärsivät pysyvistä luonnonhaitasta ja maantieteellisestä haitasta ja joilla matkailutoiminta saattaa vaarantaa herkat ja arvokkaat luonnonvarat.

*Kestävän kehityksen kolmeen osa-alueeseen perustuva tasapainoinen lähestymistapa*

## Alueiden komitea

1.10. yhtyy yksiselitteiseen toteamukseen kaikkien osapuolten sekä hallinnon välisen yhteistyön tärkeydestä.

1.11. pitää välttämättömänä, että matkailuviranomaisten toimintaedellytyksiä alue- ja paikallistasolla vahvistetaan siten, että niillä on valmiuksia toimia yhteistyössä muiden hallintoviranomaisten ja elinten kanssa kaikilla tasoilla, saada aikaan niiden kanssa tarpeellista yhteisvaikutusta ja hyödyntää hyvään hallintotapaan liittyviä käytäntöjä haluttujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

1.12. pitää lisäksi välttämättömänä, että alue- ja paikallistason hallintoviranomaisille ja alakohtaisille politiikoille – joilla on kiistaton vaikutus kestävä matkailun muotoutumiseen – luodaan uudenlaisia mahdollisuuksia ja kannustimia, joiden avulla ne voivat myötävaikuttaa toimintaan aina johtamisesta kestävä matkailun mallien suunnitteluun ja hallinnointiin.

1.13. katsoo, että matkailualan on osallistuttava kaikessa monimuotoisuudessaan muiden keskeisten toimijoiden ohella alusta lähtien kestäviä matkailukohteita koskevan uuden matkailupolitiikan laatimiseen.

## Kestävät kulutusmallit

1.14. katsoo, että komissio pitää täysin aiheellisesti kausiluonteisuutta ja liikennettä kahtena keskeisenä ongelmana, jotka liittyvät kestävä matkailun mukaisiin kulutusmalleihin.

1.15. katsoo, että kausiluonteisuus on alueellinen ongelma, vaikka siitä kärsivätkin lukuisat Euroopan matkailukohteet ja

-tuotteet, joiden on mitoitettava ja hallittava toimintaansa ottamalla huomioon kyseinen tekijä.

1.16. katsoo, että kaikissa Euroopan unionin tasolla toteutettavissa poliittisissa toimenpiteissä, jotka liittyvät kausiluonteisuuteen, on oltava erittäin varovainen, jotta ne eivät vääristä sellaisten markkinoiden matkailukohteiden ja -tuotteiden markkinointia, joiden kilpailuetuna on muiden kohteiden ja tuotteiden hiljainen kausi.

1.17. ymmärtää, että liikennettä on tarkasteltava hyvin monesta näkökulmasta siten, että huomioon otetaan kulutuksen ja päästöjen tehokkuus, liikenteen aikaansaama vauraus ja muut siitä syntyvät hyödyt aikaisempiin verrattuna sekä kestävä kehityksen tavoitteeseen liittyvät sitoumukset, joita Euroopan matkailukohteet ja alueet tekevät. Tässä yhteydessä tulee ottaa huomioon myös asiakirjat ja allekirjoitetut pöytäkirjat, kuten Alpeje koskevaan yleissopimukseen liitetty pöytäkirja sekä muut aihepiiriin liittyvät asiakirjat.

1.18. ymmärtää kuitenkin, että kulutusta tarkasteltaessa on huomioitava muitakin oleellisia tekijöitä yksipuolisten ja ristiriitaisten päätelmien välttämiseksi.

1.19. katsoo, että kokonaisvaltaisen näkemyksen avulla kestävästä matkailusta voidaan tehdä entistä seikkaperäisempiä analyyseja, joissa huomioidaan matkailuun liittyvät kulutusmallit. Tällöin olisi otettava huomioon seuraavat näkökohdat:

- kestävä kulutuksen edistäminen matkailussa
- kestävä matkailua harrastavien matkailijoiden valintamahdollisuuksien lisääminen
- kestävä matkailua harrastavien matkailijoiden oikeuksien turvaaminen
- matkailu yhteenkuuluvuuden lisääjänä Euroopassa
- matkailu tulojen uudelleenjakajana
- matkailu rauhan edistäjänä.

1.20. ei ole sitä mieltä, että vain harvat matkailijat olisivat kiinnostuneita kestävästä matkailusta. Päinvastoin komitea uskoo, että eurooppalaiset matkailijat ovat pohjimmiltaan kestävä kehitystä kannattavia kansalaisia ja vaativat kestäviä tuotteita, vaikkakin heillä on niistä hyvin erilaisia käsityksiä. Näin ollen matkailukohteiden ja niissä toimivien yritysten haasteena on tarjota kestävä matkailun mukaisia tuotteita. On lisättävä matkailukohteiden valmiuksia kehittää kestävä matkailun mukaisia tuotteita. Matkailukohteiden on edistettävä kestävä matkailuun liittyviä ominaisuuksiaan ja sitoumuksiaan sekä lisättävä kestävä matkailua harrastavien matkailijoiden valintamahdollisuuksia.

1.21. katsoo, että kestävä kehityksen ja kilpailukyvyyn välisiä liittymäkohtia on vaalittava asianmukaisella tavalla. Vaikka kyseiset liittymäkohdat ovatkin olleet tähän asti heikkoja ja ristiriitaisia, niihin sisältyy merkittävä mahdollisuus edistää vuoropuhelua, jossa kestävä kehityksen näkökannat otetaan entistä paremmin huomioon, sekä hankkia uusia liittolaisia ja kumppaneita kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

## Kestävät tuotantomallit

## Alueiden komitea

1.22. on tyytyväinen komission käsitteelliseen selkeyteen matkailukohteiden kestävä kehitystä käsittelevässä kohdassa.

1.23. katsoo, että aihe on yksi tiedonannon merkittävimmistä panoksista.

1.24. pitää viittauksia seuraaviin aiheisiin osoituksena toimista ja politiikoista, joilla alueellisia matkailumalleja pyritään muokkaamaan markkinapotentiaalin sekä matkailukohdeiden ja alueiden kestävää matkailua kohtaan osoittaman kiinnostuksen mukaisesti:

- matkailukohde kokonaisvaltaisena matkailutuotteena
- yleiset ja yksityiset intressit yhdistävien toimien merkitys kestävän tuotannon kannalta
- yhdestä toiminta-alasta riippuvaiset hauraat taloudet, joissa ei synny välillisiä vaikutuksia
- yhdenvertaiset mahdollisuudet paikallisille palveluntarjoajille ja tulot, jotka näiden ansiosta palautuvat matkailukohteisiin.

1.25. katsoo, että seuraavien seikkojen osalta alue- ja paikallistason matkailupolitiikka on yhdistettävä muihin alakohtaisiin politiikkoihin ja että niissä on sovellettava hyvää hallintotapaa:

- kulttuuri- ja perinnemaisema
- kulttuuriperintö, infrastruktuuri, vieraanvaraisuus ja varustetaso matkailukohteiden perusvoimavaroina
- järkevä maankäyttö
- paikkakunnan kulttuuri-identiteetti ja paikallisten asukkaiden tarpeet.

1.26. yhtyy huomioon, jonka mukaan luonnon- ja kulttuuri-alueiden vastaanottokykyä on kunnioitettava ja sisällytettävä vastaanottokykyä koskeva analyysi yleisellä tasolla tehtävään suunnitelmaan kestävän matkailun malleista alue- ja paikallistasolla.

1.27. katsoo, että viittaukset vapaa-ajan ja eläkeläisten asuntoihin sekä päivämatkoihin ovat osoitus siitä, kuinka tärkeää ja välttämätöntä on käsitteellistää asianmukaisesti matkailuun liittyviä ilmiöitä sekä tutkia niiden myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia ennen poliittisiin toimenpiteisiin ryhtymistä tai lainsäädännön laatimista.

## 2. Nykyinen tilanne

### Useita aloitteita

#### Alueiden komitea

2.1. katsoo, että yksi Euroopan aluekehityssuunnitelman mielenkiintoisimmista päätelmistä on eri elinkeinoaloille – kuten matkailualalle – ja toimialakohtaisille viranomaisille suunnattu kehoitus ottaa vastuu aluesuunnittelusta. Kyseessä on yksi merkittävimmistä asiakirjoista, jossa eri toimialoilta – matkailu- ja muilta aloilta – vaaditaan valmiuksia osallistua aluesuunnitteluun ja jossa lisäksi kehoitetaan vahvistamaan uudenlaisen osaamisen ja uusien menettelytapojen hyödyntämiseen liittyviä valmiuksia siten, että lisätään kestävää matkailua harrastavan matkailijan valintamahdollisuuksia, vahvistetaan kestävimpien tuotteiden asemaa ja huolehditaan jatkuvasti siitä, että aluepolitiikat suunnataan yhteisöjen kestävään kehitykseen liittyvien intressien mukaisesti. Intressit ovat kolmenlaisia: taloudellisia, sosiaalisia ja ekologisia.

### Hidasta edistymistä

#### Alueiden komitea

2.2. yhtyy toteamukseen, että kestävässä matkailussa on tapahtunut vain vähäistä edistymistä. Tämä osoittaa, että

käynnissä oleva prosessi on tarpeen suuntaviivojen laatimiseksi, jotta kehityssuunnat voidaan muuttaa kestävästä kehityksestä koskeviksi tavoitteiksi.

2.3. suhtautuu myönteisesti komission vastaukseen, sillä näin suunnataan voimavaroja unionin matkailupolitiikan laatimiseksi alhaalta ylöspäin. Tämä on selkeä viittaus toissijaisuusperiaatteeseen, ja se asettaa matkailukohteet vastuuseen kestävän matkailun kehittämisestä.

2.4. yhtyy komission käsitykseen siitä, että pk-yritykset ja matkailukohteet ovat kestävää matkailua koskevien aloitteiden onnistumisen kannalta keskeisessä asemassa.

## 3. Haasteiden kohtaaminen: toimintavaihtoehdot

### Alueiden komitea

3.1. yhtyy komission näkemykseen kohdistaa toimenpiteet seuraaviin aihealueisiin:

- tehtyjen aloitteiden tehokas täytäntöönpano
- toimet unionin tasolla unionin politiikkojen ja toimenpiteiden vaikutusten optimoimiseksi
- toimet täydentävien toimenpiteiden määrittelemiseksi.

Komitea olisi kuitenkin toivonut kyseisten aiheiden kehittämisestä esitettyä pidemmälle.

## 4. Kestävä matkailu käytännössä: unionin lähestymistavan suuntaviivat

### Tulevan toiminnan perusajatus

#### Alueiden komitea

4.1. yhtyy komission näkemykseen siitä, että toimintaan on otettava mukaan kaikki asianomaiset osapuolet paikallistasolta globaaliin tasoon.

4.2. ilmaisee huolestuneisuutensa komission esittämästä ajatuksesta käsitellä kestävän matkailuliikenteen kausiluonteisuuteen liittyviä kysymyksiä paikallista ja alueellista tasoa ylemmällä tasolla.

4.3. katsoo, että matkailualan tietynlaiselle kysynnälle suunnattavat julkiset kannustimet saattaisivat vaarantaa tukea ilman jäävien matkailukohteiden liikevoitot – puhumattakaan unionin alueen ulkopuolella sijaitsevista matkailukohteista –, mikä johtaisi markkinoiden vääristymiseen.

4.4. katsoo, että komissio on oikeassa rinnastaessaan tarvittavat, kestävän matkailun toteuttamiseen tähtäävät toimenpiteet, liiketoiminnan sekä sosiaaliset toimet itse laadittuihin tai alakohtaisiin Agenda 21 -toimintaohjelmiin. Toisin sanoen aluepolitiikkojen osalta on kyse siitä, että alue- ja paikallistason matkailupolitiikat laaditaan uudelleen kestävän kehityksen kriteerien mukaisesti. Niitä koskevia perusteita, tavoitteita ja menettelytapoja on keskeisiltä osin edistetty tiedonannossa. Tämä merkitsee erinomaista mahdollisuutta edistää Agenda 21:een liittyviä prosesseja, jotka tällä hetkellä ovat jääneet toisarvoiseen asemaan hallinnossa sekä yritys- ja sosiaalipolitiikassa useilla Euroopan alueilla ja eurooppalaisissa matkailukohdeissa.

4.5. katsoo, että luomalla kestävän matkailun kehittämiseksi paikallisia ja alueellisia toimintapuitteita, jotka puolestaan ovat osa valtio- ja unionitason puitteita, aluehallinnolle avautuu uusia mahdollisuuksia, joita etenkin alue- ja paikallistason matkailuviranomaiset, mutta myös ylipäätään aluehallinto ja -politiikka voivat hyödyntää vahvistaessaan valmiuksiaan haasteiden kohtaamiseksi. Uudet mahdollisuudet liittyvät selkeästi kestävään matkailuun esimerkiksi ympäristön, aluekehityksen, työllisyyden, maatalouden, kulttuurin, kulttuuriperinnön ja koulutuksen näkökulmasta siten, että kyseisillä aloilla on mahdollista löytää uudet, kestävän matkailun mukaiset puitteet toiminnan suunnittelua varten.

4.6. on samaa mieltä siitä, että tiedottaminen on keskeisessä asemassa kestävää matkailua kehitettäessä. Matkailualaa syyttään toiminnan avoimuuden ja tiedottamisen puutteesta. Matkailuteollisuus ja matkailukohteet voivat hyödyntää asianmukaisesti kestävän matkailun strategioita ainoastaan, mikäli niillä on käytettävissään toimintaansa koskevaa keskeistä informaatiota. Merkittävä osa informaatiosta voidaan hankkia ja kerätä ainoastaan matkailukohteissa.

4.7. kehottaa unionin toimielimiä tukemaan sellaisia matkailukohdeverkostoja, joilla on valmiudet tuottaa ja vaihtaa tietoja.

4.8. katsoo, että matkailukohteiden tai niiden muodostamien verkostojen valmiudet eivät riitä tietynlaisen oleellisen matkailutiedon tarjoamiseen. Tässä Euroopan komissiolla voi olla merkittävä rooli, jota alueet ja jäsenvaltiot eivät voi omaksua.

#### *Komission suunnitelmat*

##### *Alueiden komitea*

4.9. suhtautuu myönteisesti komission toteuttamiin ja etenkin matkailualaa koskeneisiin vaikutusten arviointitoimenpiteisiin ja katsoo, että ne ovat erinomaisia esimerkkejä hyvää hallintotapaa koskevien kriteerien edistämiseksi Euroopan alueilla ja niiden matkailukohteissa.

4.10. kannattaa komission tavoitetta laatia ja panna täytäntöön sisäinen ohjelma yhteisön eri politiikkojen vaikutusten tehostamiseksi.

4.11. katsoo, että kestävän matkailun indikaattoreilla on merkitystä kestävän kehityksen prosessien katalysaattoreina sen sijaan, että ne olisivat pelkkä tavoite kestävän matkailun arvioimiseksi. Siksi on asianmukaista, että sidosryhmät (kuten matkailuala, hallinto ja kansalaisyhteiskunta) osallistuvat indikaattoreiden laadintaan alusta lähtien ja että indikaattorit pysyvät yksinkertaisina ja käyttäjäystävällisinä, niin että jokainen voi ymmärtää ne ja osallistua edelleen niiden kehittämiseen.

4.12. katsoo, että kestävää matkailua edistetään pyrkimällä arvioimaan toiminnan kestävyyttä, sillä toimijat joutuvat näin ponnistelemaan ymmärtääkseen matkailun vaikutukset, etsimään vaihtoehtoja ja kehittämään sosiaalista pääomaa.

4.13. kannattaa kestävää matkailua koskevaa yhteistyösopimusta Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organization, WTO) kanssa.

4.14. on tyytyväinen komission aikomukseen perustaa kestävän matkailun ryhmä, joka koostuu kansallisten viranomaisten, alue- ja paikallisviranomaisten, matkailualan

yritysten, työntekijäjärjestöjen sekä kansalaisyhteiskunnan edustajista.

4.15. katsoo, että koska AK on unionin alue- ja paikallisviranomaisia edustava EU:n elin, se on sopivin taho nimeämään yhdessä paikallis- ja aluehallinnon yleiseurooppalaisten järjestöjen kanssa kyseisiä viranomaisia edustavat jäsenet edellä mainittuun ryhmään.

4.16. ehdottaa, että ryhmä valitsee edustajansa maantieteellisten alueryhmittymien mukaisesti ollakseen tehokas ja että sen toiminnan tulisi ilmentää matkailukohteiden tyyppien moninaisuutta kokonaisuudessaan.

4.17. ehdottaa, että Eurostat tukee kestävän matkailun ryhmää luomalla kestävää matkailua kuvaavia indikaattoreita unionin tasolla sekä kehittämällä kyseisiä indikaattoreita alue- ja paikallistasolla. Tämä voi olla merkittävä laadullinen edistysaskel kestävää matkailua kehitettäessä.

4.18. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että kausiluonteisuus ja liikenne ovat merkittäviä, kuluttajan kestävää matkailua koskeviin vaihtoehtoihin liittyviä ongelmia, ja että on tarpeen, että "asiantuntijaryhmä" kokoontuu säännöllisesti. Komitea muistuttaa kuitenkin uudelleen siitä, että ryhmän on perustettava toimintansa kokonaisvaltaisiin analyyseihin sekä muihin oleellisiin muuttujiin yksipuolisten ja ristiriitaisten päätelmien välttämiseksi.

4.19. katsoo, että perustettaessa mahdollisia ja etenkin kuluttajille suunnattuja tiedotuskampanjoita on joka tapauksessa toimittava äärimmäisen varovaisesti eri matkailukohteiden ja -tuotteiden välillä syntyvien jännitysten välttämiseksi. Tämän johdosta kampanjoiden on oltava riittävän yleisluonteisia. Lisäksi voi olla tärkeää hyödyntää asianmukaisia välineitä, jotta eri matkailukohteiden alue- ja paikallisviranomaiset omaksuisivat ja ymmärtäisivät komission tiedonannon suuntaviivat ja osallistuisivat aloitteisiin niiden täytäntöönpanemiseksi.

4.20. katsoo toisaalta, että matkailijan on kuitenkin tiedettävä, että hänellä on oikeus tehdä kestävän kehityksen mukaisia kulutus päätöksiä. Matkailijoiden oikeuksien ja velvollisuuksien peruskirja on tässä mielessä hyvä ajatus, sillä se auttaisi matkailualaa ja matkailukohteita sopeuttamaan tuotteitaan kestävän kehityksen mallien mukaisiksi, mitä eurooppalaiset ja Eurooppaan sen ulkopuolelta saapuvat matkailijat edellyttävät.

4.21. pitää komission tavoin merkittävänä yritysten sosiaalisen vastuun aloitteeseen liittyviä mahdollisuuksia kehitettäessä ja sovellettaessa kestävään tuotantoon liittyviä hyviä käytänteitä.

4.22. on tyytyväinen siihen, että komissio suunnittelee toimia matkailukohteita koskevien aloitteiden edistämiseksi seuraavilla aloilla:

- Agenda 21:n soveltaminen laaja-alaisesti Euroopan matkailukohteissa
- vastaanottokyvyn hallintaan liittyvien, paikallisesti sovellettävien tekniikoiden kehittäminen
- matkailukohteiden välinen tiedottaminen ja tietojenvaihto
- alhaalta ylöspäin -lähestymistapa
- hyvien käytänteiden kehittäminen ja levittäminen
- tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen.

4.23. uskoo, että komissiolla on käytössään tarvittavat välineet, ja toivoo, että se ryhtyy toimenpiteisiin sisällyttääkseen kyseiset tavoitteet nykyisiin yhteisön tukia koskeviin linjauksiin edistämällä esimerkiksi Interreg III -aloitetta, jonka perusteella voitaisiin myöntää rahoitustukea erityisesti matkailukohdeverkostoille, tai muita tarkoituksenmukaisiksi katsomiaan yhteisön tukimuotoja.

4.24. katsoo, että matkailuaiheiset teemakohtaiset kokoukset, joihin osallistuvat paikallis- ja aluehallintoviranomaiset, niitä edustavat järjestöt ja keskeiset toimijat, ovat tärkeitä tiedotettaessa kestävä matkailua koskevista tavoitteista, menettelytavoista ja suuntaviivoihin liittyvästä edistymisestä Euroopassa sekä annettaessa alueille, matkailuteollisuudelle ja kansalaisyhteiskunnan toimijoille asiasta selvityksiä ja määritelmiä.

4.25. katsoo, että komission toteuttamiin toimiin, jotka koskevat yhteistyötä matkailukohteiden valmiuksien vahvistamiseksi, tulisi sisällyttää kilpailukyky, ja niissä olisi otettava huomioon matkailualan laaja-alaisuus ja sitä koskeva aluekehitys. Lähestymistapa olisi näin kolmikantainen ja käsittäisi kilpailukykyyn, laadun sekä kestävä matkailun.

#### *Ehdotuksia muille sidosryhmille*

#### **Unionin kansalaiset ja eurooppalaiset matkailijat**

##### **Alueiden komitea**

4.26. katsoo, että eurooppalaisten matkailijoiden on oltava asianmukaisesti tietoisia kestävä kehityksen periaatteita noudattavien matkailijoiden oikeuksien ja velvollisuuksien peruskirjasta.

4.27. esittää matkailukohteille kehotuksen hankkia valmiudet puolustaa kestävä kehityksen periaatteita noudattavan matkailijan intressejä ja oikeuksia sekä ottaa käyttöön järjestelmä kyseisten matkailijoiden mielipiteiden kartoittamiseksi.

4.28. kehottaa matkailukohteita edistämään etenkin kestävä matkailuun liittyviä ominaisuuksiaan ja sitoumuksiaan.

4.29. ehdottaa, että edellä mainitut lausunnon kohdat sisällytetään nimenomaisesti Agenda 21:een liittyvien prosessien täytäntöönpanoa koskeviin menettelytapoihin tai kestävä kehitystä koskeviin matkailusuunnitelmiin.

#### **Yksityisen sektorin yritykset ja työmarkkinaosa-puolet**

##### **Alueiden komitea**

4.30. yhtyy kokonaisuudessaan tiedonannon kyseisessä kohdassa mainittuihin seikkoihin.

4.31. katsoo, että on edistettävä pk-yrityssektorin yhteensovittamista ja pk-yritysten johtajien ja työntekijöiden koulutusta sekä helpotettava kyseisten yritysten osallistumista päätöksentekoon ja mahdollisuuksia ottaa käyttöön laatujärjestelmiä.

4.32. ehdottaa, että yhteisötason toimiin sisällytetään etenkin Euroopan matkailukohteita ja kansallisia viranomaisia koskevat tavoitteet.

#### **Julkisviranomaiset ja Euroopan matkailukohteet**

##### **Alueiden komitea**

4.33. yhtyy kokonaisuudessaan tiedonannon tässä kohdin mainittuihin seikkoihin ja on tyytyväinen komission tapaan kehittää aihetta.

4.34. katsoo, että alue- ja paikallistason matkailuviranomaisilla on erinomainen tilaisuus hankkia valmiuksia ja osallistua kestävä matkailun kehittämiseen luomalla yhteisvaikutuksia ja yhteistoimintaa muiden hallintoviranomaisten kanssa kunkin alueen organisaatiomallin pohjalta haluttujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

4.35. katsoo lisäksi, että kaikilla asianomaisilla alue- ja paikallisviranomaisilla on selkeä mahdollisuus sisällyttää kestävä matkailun näkökulma toimintaansa ja tavoitteisiinsa.

4.36. suhtautuu myönteisesti komission mainintaan kolmiktasopimuksista eri viranomaisten välisenä yhteistyövälineenä. Matkailuala voikin olla yksi kolmiktasopimusten soveltamiskenttä.

4.37. katsoo, että komission on toteutettava tehokkuusanalyysi, jotta sen nykyisen toimintatavan vahvistaminen kestävä matkailun edistämiseksi Euroopassa ei johda tehottomiin epäyhtenäisiin toimiin matkailukohteissa. Samalla on pidädyttävä asetetuissa moninaisissa tavoitteissa.

#### **Kansainväliset järjestöt ja kansalliset hallitukset**

##### **Alueiden komitea**

4.38. yhtyy täysin tiedonannossa tässä kohdin esitettyihin seikkoihin.

#### **Kansalaisyhteiskunnan muodostamat ryhmät**

4.39. yhtyy täysin kyseisessä kohdassa esitettyihin seikkoihin, mutta muistuttaa, että ryhmien ja koko kolmannen sektorin osallistuminen on mahdollista ainoastaan parantamalla valmiuksia eli kyseisten ryhmien todellista kykyä osallistua prosesseihin. Asiasta on tiedotettava tyhjentävästi ja seikkaperäisesti, ja tietojen on oltava kaikkien saatavilla, mikä puolestaan edellyttää asiaankuuluvia erityistoimia.

#### **5. Päätelmät**

##### **Alueiden komitea**

5.1. on tyytyväinen komission aikomukseen raportoida tiedonannon täytäntöönpanon edistymisestä neuvostolle ja muille EU:n toimielimille ja pohjustaa Euroopan matkailusta laadittavaa Agenda 21 -ohjelmaa. Komitea katsoo kuitenkin, että Euroopan matkailua koskevan Agenda 21 -toimintaohjelman yksityiskohtainen laadintatyö on saatava päätökseen viimeistään vuonna 2005.

5.2. katsoo, että AK:n on oltava yksi unionin elimistä, joille komissio raportoi.

Bryssel 21. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB

**Alueiden komitean lausunto aiheista**

- ”Tiedonanto digitaalitelevision ja kolmannen sukupolven matkaviestinnän avointen järjestelmälustojen kautta tapahtuvan uusien tietoyhteiskuntapalvelujen ja -sovellusten käytön esteistä” ja
- ”Tiedonanto siirtymisestä analogisista digitaalisiin radio- ja televisiolähetysiin”

(2004/C 121/02)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon digitaalitelevision ja kolmannen sukupolven matkaviestinnän avointen järjestelmälustojen kautta tapahtuvan uusien tietoyhteiskuntapalvelujen ja -sovellusten käytön esteistä (KOM(2003) 410 lopullinen) ja tiedonannon siirtymisestä analogisista digitaalisiin radio- ja televisiolähetysiin (KOM(2003) 541 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 9. heinäkuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 19. kesäkuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon Sevillassa kesäkuussa 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon aiheista ”Raportti eEurope-vertailuanalyseistä” ja ”eEurope 2005: tietoyhteiskunta kaikille” antamansa lausunnon (CdR 136/2002 fin) <sup>(1)</sup>,

ottaa huomioon aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös monivuotisesta ohjelmasta (2004–2006) tieto- ja viestintätekniikan tehokkaaksi integroimiseksi yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin Euroopassa (eLearning-ohjelma)” antamansa lausunnon (CdR 73/2003 fin) <sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon aiheesta ”Internetin käyttöturvallisuuden parantamista maailmanlaajuisten verkkojen laitonta ja haitallista sisältöä torjumalla koskevan yhteisön monivuotisen toimintasuunnitelman jatkaminen” antamansa lausunnon (CdR 140/2002 fin) <sup>(3)</sup>,

ottaa huomioon aiheesta ”Ehdotus: Neuvoston päätös eEurope-toimintasuunnitelman seuranta, hyvien toimintatapojen levittämistä sekä verkko- ja tietoturvan parantamista koskevan monivuotisen MODINIS-ohjelman (2003–2005) hyväksymisestä” antamansa lausunnon (CdR 252/2002 fin) <sup>(4)</sup>,

ottaa huomioon aiheesta ”eEurope 2002: Julkisen sektorin verkkosivujen ja niiden sisällön saavutettavuus” antamansa lausunnon (CdR 397/2001 fin) <sup>(5)</sup>,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokuntansa helmikuun 19. päivänä 2004 hyväksymän lausunto-luonnoksen CdR 308/2003 rev. 2, jonka esittelijä oli Bollengon kaupunginjohtaja Luigi Sergio Ricca (IT/PSE),

<sup>(1)</sup> EUVL C 128, 29.5.2003, s. 14.

<sup>(2)</sup> EUVL C 244, 10.10.2003, s. 42.

<sup>(3)</sup> EUVL C 73, 26.3.2003, s. 34.

<sup>(4)</sup> EUVL C 128, 29.5.2003, s. 19.

<sup>(5)</sup> EYVL C 278 14.11.2002, s. 24.

ja joka katsoo, että

1. Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että digitaalinen televisio ja kolmannen sukupolven matkaviestimet (3G) ovat avainasemassa tarjottaessa laajaa mahdollisuutta käyttää vuorovaikutteisia palveluja. Se pyysi jäsenvaltioita edistämään avoimien järjestelmälustojen käyttöä, jotta kansalaisilla olisi enemmän vapauksia valita, mitä kautta he käyttävät tietoyhteiskunta-sovelluksia ja -palveluja. Lisäksi se kehotti komissiota esittämään selvityksen esteistä, jotka vielä vaikeuttavat kyseisten sovellusten ja palvelujen laajaa käyttöä,
2. Sevillassa kesäkuussa 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi eEurope 2005 -toimintasuunnitelman, jossa tuodaan esiin kaikille avoimen tietoyhteiskunnan merkitys pyrittäessä toteuttamaan Lissabonissa asetettu tavoite tehdä EU:sta maailman kilpailukykyisin osaamistalous,
3. tietoyhteiskunnan uusien palvelujen ja sovellusten tuominen laajasti kaikkien kansalaisten, myös vammaisten ja muiden erityistarpeita omaavien ihmisten saataville on tärkeä päämäärä tulevien vuosien aikana,

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 21. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

## 1. Alueiden komitean näkemykset

### Alueiden komitea

1.1. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen, joka on vastaus pyyntöihin tehdä selvitys ja raportoida esteistä, jotka vielä häiritsevät tietoyhteiskuntapalvelujen käyttöä kolmannen sukupolven matkaviestinnän (3G) ja digitaali-televisiopalvelujen avoimien jakelualustojen kautta. Komitea on tyytyväinen myös aiheesta käynnistettyyn laajaan julkiseen kuulemiseen.

1.2. kannattaa tulevaisuuden visiota, jossa tavoitteena on luoda ”tietoyhteiskunta kaikille” ja joka sisältää ajatuksen, että ennemmin tai myöhemmin kaikki käyttävät arjessaan sähköisiä palveluja.

1.3. kannattaa komission tekemää valintaa keskittyä tiedonannossa palvelujen jakelualustoihin eli kanaviin, joiden kautta palveluja tarjotaan, ennemminkin kuin varsinaisten palvelujen valikoimaan.

1.4. on samaa mieltä siitä, että nykypäivän viestintäinfrastruktuurille on luonteenomaista, että se koostuu useista erillisistä ”saarekkeista”, joiden välillä on vähän yhteyksiä. Näiden saarekkeiden yhteentoimivuus on kuitenkin lisääntymässä. Tämä kehitys on luonteeltaan teknistä. Verkkojen digitalisointi helpottaa huomattavasti niiden yhteentoimivuutta.

1.5. on samaa mieltä siitä, että yhteentoimivuuskehitys on osittain markkinavetoista (käyttäjät haluavat mahdollisuuden käyttää eri palveluntarjoajien palveluja erilaisten päätelaitteiden avulla eri paikoissa ja tilanteissa) ja osittain sääntelyllistä (teknologiaan sitoutumattomalla sääntelyllä pyritään luomaan tasaveritaiset toimintaolosuhteet, jotka edistävät kilpailuun perustuvan monikanavaympäristön kehittymistä).

1.6. on samaa mieltä digitaalitekniikkaan siirtymisen hyödyistä, jotka juontavat juurensa digitaalisen tiedon käsiteltävyydestä ja pakattavuudesta. Näiden ominaisuuksien ansiosta verkon kapasiteettia voidaan käyttää paljon tehokkaammin kuin analogista signaalia välitettäessä.

1.7. huomauttaa, että tällä hetkellä tietoyhteiskuntapalveluja käytetään eniten henkilökohtaisten tietokoneiden kautta. Kakkossijalla, tosin kaukana henkilökohtaisista tietokoneista, ovat digisovittimella varustetut televisiot ja matkapuhelimet, ja kehityksessä on päätelaitteita, joissa on yhdistelty eri laitetyyppien ominaisuuksia.

1.8. muistuttaa, että televisiolähetykset, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivissä 89/552/ETY, ja radiolähetykset eivät ole tietoyhteiskuntapalveluja, koska niitä ei tarjota vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä. Digitaali-televisio ei myöskään ole sama asia kuin vuorovaikutteinen televisio.

1.9. toteaa, että siirtyminen analogisista digitaalisiin lähetysiin on monimutkainen prosessi, johon liittyy pelkkien teknisten muutosten lisäksi paljon laajempiakin yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Kun otetaan huomioon television ja radion merkitys nyky-yhteiskunnassa, muutoksen vaikutukset eivät ole pelkästään taloudellisia, vaan myös yhteiskunnallisia ja poliittisia.

1.10. kannattaa komission tekemää valintaa keskittyä yhteentoimivuuden kehittämiseen ja edistää tässä yhteydessä avoimia jakelualustoja, koska niiden uskotaan lisäävän kansalaisten valinnanvapautta tietoyhteiskunnan sovelluksissa ja palveluissa.

1.11. ottaa huomioon, että matkaviestintäala on kehityksessä pelkästä puheensiirron tarjonnasta (tekstiviestien kaltaisine lisätoimintoineen) data- ja multimediapalvelujen toimittamiseksi matkaviestintäverkossa. Kolmannen sukupolven matkaviestimien kehityksen tiellä on kuitenkin vielä seuraavia esteitä:

a) perusrakenteiden korkeat toteuttamiskustannukset

b) merkittävät ja jatkuvat tekniset ongelmat

c) toimivien palvelujen puute

d) 3G-palvelujen kysynnän puuttuminen.

1.12. ottaa huomioon, että aihe on kokonaisuudessaan monimutkainen ja monitahoinen ja ettei mitään analyysia voida pitää lopullisena. Komitea kannattaa lähestymistapaa, jossa tavoitteena on pyrkiä luomaan käytetystä tekniikasta riippumattomat tasavertaiset olosuhteet kilpailulle ja jossa otetaan huomioon 3G- ja digitaalitelevisiojärjestelmien avoimuuden ohella myös muut tekijät, jotka vaikeuttavat tietoyhteiskunnan palvelujen käyttöä ja koskevat erityisesti kuluttajia.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Alueiden komitea

2.1. suositaa, että tietoyhteiskunnan uusien palvelujen ja sovellusten saavutettavuuden tukemisessa ja siirtymisessä analogisista digitaalisiin radio- ja televisiolähetysiin etusijalle asetetaisiin ennen kaikkea kuluttajien intressit yhteiskunnallisten haittavaikutusten välttämiseksi. Kun otetaan huomioon radion ja television rooli nyky-yhteiskunnassa, vaikutukset eivät ole ainoastaan taloudellisia, vaan myös yhteiskunnallisia ja poliittisia.

2.2. katsoo, että tärkeänä tavoitteena on eurooppalaisen tietoyhteiskunnan oikeudenmukainen kehittyminen sosiaalisella, kulttuurisella, kielellisellä ja alueellisella tasolla ja että kaikille kansalaisille tulisi taata mahdollisuus hyötyä tietoyhteiskunnasta, jotta voitaisiin välttää uusia syrjäytymisen muotoja.

2.3. kehottaa näin ollen kiinnittämään huomiota seuraaviin seikkoihin:

- a) Digitaalitekniikkaan siirtyminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa useat käyttäjät jäävät ilman radio- ja televisiopalveluja (toistaiseksi digitelevisiolähetyskiä välitetään pääasiassa maksullisilla satelliittikanavilla). Siirtymisen analogisesta digitaalitekniikkaan tulee tapahtua vasta, kun käytössä on enää pieni määrä analogisia lähettimiä.
- b) Tulee varmistaa kuluttajien kannalta hyödyllisten ja kiinnostavien palvelujen kehittäminen.
- c) Vuorovaikutteisia palveluja varten on luotava kuluttajien luottamusta vahvistava turvallinen toimintaympäristö. Erityisesti tämä koskee yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa, esimerkiksi luottokorttitietoja.
- d) Uusille sähköisille palveluille tulee luoda sääntelyltään selkeä ympäristö.
- e) On varmistettava, että palvelut ovat vammaisten ja muiden erityistarpeita omaavien ryhmien saatavilla.
- f) On nopeutettava investointeja digitaaliseen viestintään liittyviin infrastruktuureihin, jotta yhteiskunta voisi mahdollisimman pian hyötyä prosessiin liittyvistä eduista. Samalla on pidettävä huoli siitä, että palvelut ovat yhtäläisesti kaikkien aluetasojen saatavilla ja että kansalaisille ei aiheudu haittaa eikä kohtuuttomia kustannuksia.

2.4. suositaa, että analogisesta digitaalitekniikkaan siirtymisen taloudelliseksi tukemiseksi mahdollisesti tarvittavien kansallisen tai Euroopan tason erityistoimenpiteiden yhteydessä pyrittäisiin ennen kaikkea

- a) varmistamaan tiedotuksen moniarvoisuus, kun otetaan huomioon radio- ja televisio-ohjelmien yhteiskunnallis-poliittinen merkitys.
- b) varmistamaan se, että muutosprosessi on palveluvetoinen sen sijaan että se olisi pelkkä infrastruktuurin uudistus ilman kansalaisten kokemaa lisäarvoa. Julkisen vallan tulisi edistää lisäarvollisen sisällön tarjontaa televisioverkoissa ja varmistaa samalla julkisen tiedon jakelu.
- c) tukemaan alue- ja paikallisyhteisöjen merkittävää roolia tiedontoimittajina ja etenkin on line -palvelujen tarjoajina sen lisäksi, että ne käyttävät tieto- ja viestintätekniikkaa perus- ja ammattikoulutuksessa, terveydenhuollossa, kulttuurin ja matkailun edistämässä sekä julkishallinnon keskinäisen yhteentoimivuuden kehittämisessä.
- d) suuntaamaan toimet siten, että tuetaan palvelujen saavutettavuutta edistävien perusrakenteiden tasaista jakautumista alueilla, myös syrjäseuduilla, jotta voitaisiin vähentää eroja verrattuna niihin alueisiin, joille digitaalipalvelut ovat keskityneet.
- e) edistämään edullisten vastaanottimien saatavuutta, jotta digitaalitekniikkaan siirtyminen ei aiheuttaisi kuluttajille suuria kustannuksia.
- f) sitoudutaan julkishallinnon kaikilla tasoilla Euroopassa tarjoamaan kansalaisille palvelut verkossa, mikä toimisi mallina ja viitekehyksenä uuden digitaalitekniikan edistämiseksi ja käytön lisäämiseksi yhteiskunnassa.

2.5. korostaa, että julkisen sektorin mahdollinen osallistuminen ei saa vääristää järjestelmää eikä vahingoittaa kilpailuperiaatetta. Jäsenvaltioiden osallistumisen ei tule olla syrjivää eikä sen yhteydessä tule suosia tiettyjä markkinatoimijoita suhteessa toisiin.

2.6. kehottaa tutkimaan tarkkaan valtiovallan osallistumiseen liittyviä riskejä, sillä sääntelyn puute saattaa vaarantaa yleistä etua koskevien tavoitteiden saavuttamisen, ja toisaalta sääntely saattaa vähentää kilpailua ja innovointia. Joka tapauksessa esimerkiksi digitaalisiin radio- ja televisiolähetyskiin siirtymisessä toimivaltaiset kansalliset ja/tai alueelliset viranomaiset käyttävät poliittista harkintavaltaa, joten päätös ei saa olla mielivaltainen, vaan sen on perustuttava järkevään markkina-analyysiin. On otettava huomioon alueiden erityispiirteet, etenkin maantieteellinen laajuus ja asukasmäärä, määriteltäessä tarvittava julkinen tuki infrastruktuurien hankkimiseksi, jotta palveluiden saatavuus varmistetaan koko alueella.

2.7. kehottaa kiinnittämään huomiota analogiselta televisiolt vapaaksi jäävän taajuusspektrin käyttöön. Se tulee antaa muiden tv-kanavien tai uusien alojen ja palvelujen käyttöön esim. matkaviestinnässä.

2.8. kiinnittää huomiota siihen, että radio- ja televisiokanavien moninkertaistuminen saattaa haitata markkinoiden kykyä hyödyntää kaikkia teknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Tämä saattaa koitua tuhoksi pienille paikallisille lähetystoi-

minnan harjoittajille, joille kilpailukyvyn ylläpitämisen kustannukset ja vähäiset mainostulot muodostuvat esteeksi. Tämä vaikuttaisi kielteisesti myös paikallisyhteisöihin, joille usein nimenomaan paikalliset lähetystoiminnan harjoittajat tarjoavat välineet paikallisten kulttuuristen ja sosioekonomisten erityispiirteiden edistämiseksi ja esille tuomiseksi. Uuden teknologian avulla tulee varmistaa mahdollisuus jakaa mahdollisimman paljon tietoa yhä suuremmalle joukolle kansalaisia.

Bryssel 21. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB

---

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös yhteisistä tutkinto- ja pätevyysvaatimuksia selkeyttävistä puitteista (Europass)”**

(2004/C 121/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen yhteisistä tutkinto- ja pätevyysvaatimuksia selkeyttävistä puitteista (Europass), KOM(2003) 796 lopullinen – 2003/0307 COD,

ottaa huomioon neuvoston 14. tammikuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan sekä 149 ja 150 artiklan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 26. syyskuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä mainitun pätevyysvaatimusten selkeyttämisen,

ottaa huomioon Nizzassa joulukuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymän liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman,

ottaa huomioon Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä mainitun tutkintojen ja pätevyysvaatimusten avoimuuden EU:ssa,

ottaa huomioon Euroopan komission 21. marraskuuta 2001 antaman tiedonannon ”Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen”,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 10. heinäkuuta 2001 antaman suosituksen 2001/613/EY selkeyttää lisäävien asiakirjojen käytön edistämiseksi ja yleistämiseksi tavoitteena ns. eurooppalaisen pätevyysalueen luominen,

ottaa huomioon Euroopan komission 13. helmikuuta 2002 antaman tiedonannon ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskevasta toimintasuunnitelmasta,

ottaa huomioon neuvoston 3. kesäkuuta 2002 antaman päätöslauselman ammattitaidosta ja liikkuvuudesta,

ottaa huomioon neuvoston 27. kesäkuuta 2002 antaman päätöslauselman elinikäisestä oppimisesta,

ottaa huomioon 30. marraskuuta 2002 annetun Kööpenhaminan julistuksen sekä neuvoston 19. joulukuuta 2002 antaman päätöslauselman ammatillisen koulutuksen tehostetun yhteistyön edistämisestä,

ottaa huomioon alueiden komitean antaman lausunnon vuorottelukoulutukseen liittyvien eurooppalaisten koulutusjaksojen kehittämisestä, mukaan lukien oppisopimuskoulutus (CdR 431/97 fin) <sup>(1)</sup> sekä alueiden komitean antaman lausunnon uusista Sokrates-, Leonardo- ja Nuoriso-ohjelmista (CdR 226/98 fin) <sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokuntansa 19. helmikuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 307/2003 rev. 1, jonka esittelijä oli Luigi Florio, Astin kaupunginvaltuutettu (IT/PPE),

sekä katsoo, että

1. tutkintojen ja pätevyysien avoimuuden puute on yksi tärkeimmistä syistä, jotka edelleen estävät henkilöiden ja etenkin nuorten liikkuvuutta Euroopan unionissa,
2. kyseisen ongelman ratkaiseminen on myös olennaisen tärkeää, kun liikkuvuuden avulla pyritään edistämään elinikäistä oppimista ja laadukasta koulutusta,
3. Euroopan unionin viime vuosina käynnistämä prosessi, jolla pyritään lisäämään yhteistyötä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen aloilla sekä edistämään kyseisten alojen selkeyttä, edellyttää laadun parantamista siten, että olemassa olevat välineet integroidaan yhteen kehykseen,
4. vaikuttaa perusluonteisen tärkeältä täydentää lainsäädäntöaloitteita asianmukaisilla liittämisaloitteilla, joilla edistetään uusien normien tuntemusta ja niiden laajaa käyttöä,
5. alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli unionin koulutuspolitiikassa, sillä niillä on toimivaltuuksia koulutusalaalla, ja ne ovat välittömässä yhteydessä kansalaisiin,

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 21. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

## 1. Alueiden komitean näkemys

mutta, mistä koituu haittaa etenkin hakijoille mutta myös hakeusten arvioijille.

1.1. Alueiden komitea kannattaa komission pyrkimystä luoda yksi kehys tutkintojen ja pätevyysien selkeyttämiseksi, kuten esitetään neuvoston 19. joulukuuta 2002 antamassa päätöslauselmassa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen tehostetun yhteistyön edistämisestä.

1.2. Alueiden komitea on jo aiemmin korostanut, että on tärkeää selkeyttää kyseisiä aloja, jotta poistetaan EU:ssa jäljellä olevat, koulutukseen ja ammatillisiin tarpeisiin liittyvät henkilöiden liikkuvuuden esteet EU:ssa. Tässä yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota vammoista kärsiviin henkilöihin.

1.3. Komitea muistuttaa, että Euroopan kansalaisten käytössä jo nykyisin olevilla välineillä, joita ovat yhteinen eurooppalainen ansioluettelomalli, korkeakoulututkintotodistuksen liite, Europass-todistus sekä ammatitutkintotodistusten liitteet ja kansallisten viranomaisten parhaillaan valmistelemat eurooppalaiset kielisalkut, vastataan vain rajoitetusti yksittäisiin erityistarpeisiin, sillä välineet on laadittu eri aloitteiden yhteydessä ja niitä hallinnoivat yleensä eri tahot. Näin ollen ne, jotka tuntevat yhden tai useamman välineen, eivät välttämättä tunne

1.4. Komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että välineille voitaisiin antaa huomattavaa lisäarvoa järjeistämisen ja yksinkertaistamistoimilla, joita on määrä tukea unionitason lainsäädännöllä ja joilla välineet pyritään koordinoimaan ja yhdistämään. Tästä ovat osoituksena myös niissä maissa saadut tulokset, joissa kyseisiä välineitä koordinoitusti edistämällä on helpotettu niiden käyttöä sekä lisätty välineiden näkyvyyttä ja tehokkuutta.

1.5. Komitea on tyytyväinen komission pyrkimykseen korvata päätöksellä 1999/51/EY perustettu Europass-todistus vastaavalla mutta kattavammalla asiakirjalla, johon voitaisiin kirjata kaikki eri puolilla Eurooppaa opiskelutarkoituksessa vietetyt jaksot, jotka täyttävät tietyt laatuvaatimukset.

1.6. Komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että jokaiseen jäsenvaltioon on perustettava yksi toimivaltainen kansallinen elin koordinoimaan kaikkia Europass-todistukseen liittyviä toimia.

<sup>(1)</sup> EYVL C 180, 11.6.1998, s. 43.

<sup>(2)</sup> EYVL C 51, 22.9.1999, s. 77.

1.7. Komitea kehottaa komissiota luomaan osallistumismuotoja paikallisviranomaisia varten, sillä niiden merkittävä rooli yleissivistävän ja ammattikoulutuksen aloilla sekä välittömät yhteydet kansalaisiin saattavat olla perusluonteisen tärkeitä ehdotuksen menestymisen kannalta.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Suositus 1

#### Johdanto-osan kohta 3

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                            | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Puitteitten pitäisi koostua kokoelmasta asiakirjoja, joilla on yhteinen "tuotenimi" ja logo, johon voidaan myöhemmin lisätä saman tarkoituksen mukaisia asiakirjoja, jonka tukena on riittävän tasoinen tietojärjestelmä ja jota tehdään tunnetuksi pitkäjänteisin toimin Euroopan ja kansallisella tasolla. | Puitteitten pitäisi koostua kokoelmasta asiakirjoja, joilla on yhteinen 'tuotenimi' ja logo, johon voidaan myöhemmin lisätä saman tarkoituksen mukaisia asiakirjoja, jonka tukena on riittävän tasoinen tietojärjestelmä ja jota tehdään tunnetuksi pitkäjänteisin toimin <u>Euroopan ja kansallisella unioni-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla.</u> |

#### Perustelu

Muutosehdotuksessa otetaan huomioon keskeinen rooli, joka paikallisviranomaisilla voi olla Europass-tutkintoa edistettäessä.

### Suositus 2

#### Johdanto-osan kohta 6

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                    | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sen vuoksi olisi varmistettava tällä päätöksellä toteutettavien toimien johdonmukaisuudesta ja täydentävyydestä suhteessa muihin asiaa koskeviin yhteisön toimintalinjoihin, välineisiin ja toimiin. | Sen vuoksi olisi varmistettava tällä päätöksellä toteutettavien toimien johdonmukaisuudesta ja täydentävyydestä suhteessa muihin asiaa koskeviin yhteisön toimintalinjoihin, välineisiin ja toimiin <u>sekä pyrittävä yksinkertaistamaan niitä.</u> |

#### Perustelu

Muutosehdotuksessa otetaan huomioon hallinnollisen yksinkertaistamisen tarve uuden välineen käytön helpottamiseksi.

### Suositus 3

Lisätään johdanto-osan kohdan 10 jälkeen seuraava uusi johdanto-osan kohta

| Komission ehdotus | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | (11) Aloitteen yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota alue- ja paikallisviranomaisten kuulemiseen, sillä niillä on toimivaltaa yleissivistävän ja ammattikoulutuksen aloilla sekä välittömät yhteydet kansalaisiin. |

## Perustelu

Muutosehdotuksessa otetaan huomioon eri jäsenvaltioiden federalistinen luonne sekä alue- ja paikallisviranomaisten keskeinen rooli yleissivistävän ja ammattikoulutuksen aloilla.

## Suositus 4

## 2 artiklan toinen kohta

| Komission ehdotus                        | AK:n muutosehdotus                                                          |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Europass-asiakirjoissa on Europass-logo. | Europass-asiakirjoissa on Europass-logo <u>sekä Euroopan unionin lippu.</u> |

## Perustelu

Muutosehdotuksessa korostetaan EU:n lipun esittämistä kaikissa EU:n virallisissa asiakirjoissa, jotta helpotetaan EU:n esittämän välineen tunnistamista.

## Suositus 5

## 8 artiklan ensimmäinen kohta

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                        | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tämän päätöksen täytäntöönpanoa varten komissio ja asianomaiset kansalliset viranomaiset toimivat yhteistyössä Internet-pohjaisen Europass-tietojärjestelmän perustamiseksi ja sen toiminnasta huolehtimiseksi. Tietojärjestelmään kuuluu Euroopan tasolla ja kansallisella tasolla hallinnoitavia osia. | Tämän päätöksen täytäntöönpanoa varten komissio ja asianomaiset kansalliset, <u>alueelliset ja paikalliset</u> viranomaiset toimivat yhteistyössä Internet-pohjaisen Europass-tietojärjestelmän perustamiseksi ja sen toiminnasta huolehtimiseksi. <u>Vammaisten mahdollisuus hyödyntää tietoa on tarvittaessa taattava erityisten menetelmien avulla. Tietojärjestelmään kuuluu Euroopan tasolla ja <del>ja</del> sekä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla hallinnoitavia osia. Europass-tietojärjestelmään pääsy on taattava.</u> |

## Perustelu

Muutosehdotuksessa otetaan huomioon eri jäsenvaltioiden federalistinen luonne sekä alue- ja paikallisviranomaisten keskeinen rooli yleissivistävän ja ammattikoulutuksen aloilla.

## Suositus 6

## 9 artiklan 2 kohdan a alakohta

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                   | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| koordinoi Europass-asiakirjojen saataville saattamiseen tai myöntämiseen liittyvää toimintaa yhteistyössä asianomaisten kansallisten elinten kanssa tai tarvittaessa suorittaa tällaista toimintaa; | koordinoi Europass-asiakirjojen saataville saattamiseen tai myöntämiseen liittyvää toimintaa yhteistyössä asianomaisten kansallisten, <u>alueellisten ja paikallisten</u> elinten kanssa tai tarvittaessa suorittaa tällaista toimintaa; |

## Perustelu

Muutosehdotuksessa otetaan huomioon eri jäsenvaltioiden federalistinen luonne sekä alue- ja paikallisviranomaisten keskeinen rooli yleissivistävän ja ammattikoulutuksen aloilla.

## Suositus 7

## 10 artiklan a alakohta

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                    | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| varmistavat, että Euroopan ja kansallisella tasolla toteutetaan riittävästi edistämistä- ja tiedotustoimia, joilla tarvittaessa tuetaan ja integroidaan Europass-toimistojen toimia; | varmistavat, että <del>Euroopan ja kansallisella</del> <u>unioni-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla</u> toteutetaan riittävästi ja <u>myös alue- ja paikallisviranomaisten suoraan kansalaisille suunnattua tiedonlevittämistehtävää hyödyntäen</u> edistämistä- ja tiedotustoimia, joilla tarvittaessa tuetaan ja integroidaan Europass-toimistojen toimia; |

## Perustelu

Muutosehdotuksessa otetaan huomioon keskeinen rooli, joka paikallisviranomaisilla voi olla Europass-tutkintoa edistettäessä. Alue- ja paikallisviranomaiset tulisi nivoa suunniteltuihin tiedotust toimiin ja -kampanjoihin.

Bryssel 21. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2005–2019 tehdyn päätöksen 1419/1999/EY muuttamisesta”**

(2004/C 121/04)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2005–2019 tehdyn päätöksen 1419/1999/EY muuttamisesta (KOM(2003) 700 lopullinen – 2003/0274 COD),

ottaa huomioon neuvoston 3. joulukuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 151 artiklan viidennen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 6. marraskuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnan mietintöluonnoksen komission asiakirjasta KOM(2003) 700 lopullinen,

ottaa huomioon 25. päivänä toukokuuta 1999 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 1419/1999/EY Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2005–2019,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevan yhteisön aloitteen perustamisesta” (CdR 448/1997 fin) (<sup>1</sup>),

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan 19. helmikuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 393/2003 rev. 1), jonka esittelijä on Corkin kreivikunnanvaltuutettu ja South Westin aluevaltuutettu Annette McNamara (IE/AE),

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 21. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

## 1. Alueiden komitean näkemykset

### *Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuma*

Alueiden komitea

1.1. katsoo, että Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuma tarjoaa erinomaiset puitteet unionin laajentumisen myötä syntyvän entistä laajemman kulttuuriympäristön esittelemistä, tukemista, rikastamista ja kokemista varten.

1.2. korostaa kulttuuripääkaupungeiksi nimettyjen kaupunkien saamaa valtavaa hyötyä – joka ei rajoitu pelkästään kulttuuriin – sekä tapahtumasta niille jäävää arvokasta perintöä.

### *Direktiivin 76/207/EY muuttamista koskeva komission ehdotus*

Alueiden komitea

1.3. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen antaa uusille jäsenvaltioille mahdollisuus osallistua Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaan mahdollisimman aikaisin, ilman että niiden täytyy odottaa vuoteen 2020 asti tapahtuman kronologisen järjestyksen ajantasaistamista niiden osallistumisen osalta.

1.4. toteaa myös, että komission ehdotus on syntynyt jäsenvaltioiden ja unioniin liittymässä olevien maiden kuulemisen tuloksena.

1.5. kannattaa ehdotuksen tavoitteita, mutta korostaa samalla voimakkaasti, että kaikkia jäsenvaltioita on kohdeltava tasapuolisesti riippumatta siitä, milloin ne ovat liittyneet unioniin. Päätökseen 1419/1999/EY ehdotettuja muutoksia ei tule käsittää pyrkimykseksi tehdä eroa jäsenvaltioiden välillä eikä niitä saa käyttää tähän tarkoitukseen.

1.6. katsoo kuitenkin, että tehdessään muutoksia päätökseen 1419/1999/EY komission olisi pitänyt kiinnittää enemmän huomiota valintaprosessiin ja sen täytäntöönpanoon.

1.7. ymmärtää, että kahden kaupungin nimeäminen Euroopan kulttuuripääkaupungiksi kutakin vuotta kohden vuodesta 2009 lähtien saattaa vaikuttaa kulttuuripääkaupungin aseman heikentämiseltä, mutta katsoo toisaalta, että kyseinen ehdotus on paras tapa saada uudet jäsenvaltiot mahdollisimman nopeasti mukaan tapahtumaan pitäen samalla voimassa päätöksen 1419/1999/EY liitteenä I oleva kulttuurikaupungin nimeävien jäsenvaltioiden kronologinen luettelo. Jotkin luettelossa olevien maiden kaupungit ovat jo saattaneet aloittaa valmistelut, koska uskovat tulevaisuuden nimetyiksi.

(<sup>1</sup>) EYVL C 180, 11.6.1998, s. 70.

1.8. katsoo lisäksi, että kahden kaupungin nimeäminen kulttuuripääkaupungeiksi saattaa heijastaa nykyistä paremmin eurooppalaisen kulttuurin rikkautta ja monipuolisuutta etenkin unionin laajentumisen jälkeen.

1.9. on huolissaan siitä, että kulttuurikaupungin nimeävien jäsenvaltioiden luetteloa tarkistettaessa ei ole otettu huomioon unionin mahdollisia uusia laajentumisia nyt käynnissä olevan laajentumisen jälkeen, ja pyytää komissiota selvittämään tilannetta nykyisten ehdokas- ja hakijamaiden osalta.

1.10. katsoo, että synergian luominen kahden kulttuuripääkaupungin kulttuuriohjelmien ja -tapahtumien välille on arvokas tapa nopeuttaa integroitumista, edistää keskinäistä ymmärrystä ja kehittää eurooppalaista identiteettiä sekä auttaa Euroopan kansalaisia tutustumaan paremmin toisiinsa (kuten päätöksen 1419/1999/EY 1 artiklassa todetaan). Komitea on lisäksi sitä mieltä, että kahden kulttuuripääkaupungin valitseminen synnyttää kilpailua, joka innostanee kaupungit parantamaan jossain määrin kulttuuriohjelmiansa laatua ja kulttuurisältöä. Komitea kehottaa siten ottamaan tarpeen luoda synergiaa kaupunkien välille huomioon yhtenä valintakriteerinä.

1.11. katsoo, että kahden kulttuuripääkaupungin nimeäminen kutakin vuotta kohden edellyttää uusien budjettivarojen myöntämistä Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaan sen välttämiseksi, ettei nimettyjen kaupunkien kulttuuriohjelmien ja -tapahtumien laatu heikkene niille osoitetun tuen niukuuden tähden.

## Valintaprosessi

### Alueiden komitea

1.12. katsoo, että komission ehdottamat muutokset päätöksen 1419/1999/EY antavat aihetta lukuisiin Euroopan kulttuuripääkaupungin valintaprosessia koskeviin huomioihin.

1.13. on edelleen sitä mieltä, että päätöksellä 1419/1999/EY perustettu valintaprosessi ja -järjestelmä on periaatteessa hyvä, sillä se antaa riippumattomalle valintalautakunnalle mahdollisuuden arvioida nimeämispäätöksiä ja antaa suosituksia, jotka perustuvat avoimiin kriteereihin, nimettyjen kaupunkien edustajien haastatteluihin sekä vierailuihin kyseisiin kaupunkeihin.

1.14. on kuitenkin huolissaan edellä mainitun valintaprosessin käytöstä sekä erityisesti useiden jäsenvaltioiden omaksumista toimintatavoista, kun ne nimeävät kulttuuripääkaupungin.

1.15. korostaa kulttuuripääkaupunkitapahtuman eurooppalaisen ulottuvuuden merkitystä. Vaikuttaa siltä, että eurooppalainen ulottuvuus ei aina ole nimettävien kaupunkien vahvin ominaisuus, sillä kansalliset näkökohdat saattavat vaikuttaa sitä enemmän jäsenvaltioiden nimeämispäätöksiin. Näin ollen komitea pitää tärkeänä, että kulttuuripääkaupunkia valittaessa otetaan nykyistä paremmin huomioon Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman tavoitteet ja erityispiirteet.

1.16. pyytää, että kaikki jäsenvaltiot (sekä nykyiset että uudet) tekevät Euroopan kulttuuripääkaupunkia nimetessään mahdollisuuksien mukaan useamman kuin yhden ehdotuksen, jotta sopivin kulttuuripääkaupunki voidaan valita päätöksellä 1419/1999/EY perustetun valintaprosessin mukaisesti ja annettuja kriteereitä noudattaen. Komitea katsoo, että jos näin ei menetellä, valintaprosessi ja siihen osallistuva valintalautakunta tehdään itse asiassa tarpeettomiksi ja samalla saatetaan mitätöidä tapahtuman eurooppalainen ulottuvuus.

1.17. on tyytyväinen AK:n jäsenyyteen valintalautakunnassa, mutta on pettynyt siihen, että kyseisen lautakunnan käyttö on tähän asti ollut puutteellista. Komitea korostaa kuitenkin osallistumisensa tarkoituksenmukaisuutta ja haluaa osallistua valintaprosessiin merkittävällä tavalla tulevaisuudessakin.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Alueiden komitea

2.1. pyytää vakavasti, että AK:lle annetaan mahdollisuus osallistua aktiivisesti Euroopan kulttuuripääkaupungin valinnassa käytettävien menettelyjen analysointiin, jonka komissio aikoo käynnistää. Komitea kehottaa komissiota käynnistämään kyseisen tarkastelun mahdollisimman nopeasti.

2.2. kehottaa, että kaikki jäsenvaltiot (sekä nykyiset että uudet) asettavat mahdollisuuksien mukaan ehdolle useamman kuin yhden kaupungin Euroopan kulttuuripääkaupunkia nimetessään.

2 artiklan 1 kohta  
KOM(2003) 700 lopullinen

| Komission ehdotus<br>KOM(2003) 700 lopullinen, 2 artiklan 1 kohta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Euroopan kulttuuripääkaupungiksi nimetään jäsenvaltioiden kaupunkeja liitteessä I olevassa luettelossa esitetyn ehdottamisjärjestyksen mukaisesti. Vuoteen 2008 saakka nimeäminen koskee yhtä luettelossa mainitun jäsenvaltion kaupunkia. Vuodesta 2009 lähtien nimeäminen koskee yhtä kunkin luettelossa mainitun jäsenvaltion kaupunkia. Liitteen I mukaista kronologista järjestystä voidaan muuttaa asianomaisten jäsenvaltioiden keskinäisellä sopimuksella. Kukin asianomainen jäsenvaltio toimittaa vuorolleen yhden tai useamman ehdotuksen sekä mahdollisen suosituksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja alueiden komitealle viimeistään neljä vuotta ennen kuin kyseisen tapahtuman on määrä alkaa.” | Euroopan kulttuuripääkaupungiksi nimetään jäsenvaltioiden kaupunkeja liitteessä I olevassa luettelossa esitetyn ehdottamisjärjestyksen mukaisesti. Vuoteen 2008 saakka nimeäminen koskee yhtä luettelossa mainitun jäsenvaltion kaupunkia. Vuodesta 2009 lähtien nimeäminen koskee yhtä kunkin luettelossa mainitun jäsenvaltion kaupunkia. Liitteen I mukaista kronologista järjestystä voidaan muuttaa asianomaisten jäsenvaltioiden keskinäisellä sopimuksella. Kukin asianomainen jäsenvaltio toimittaa vuorolleen <del>yhden tai useamman ehdotuksen</del> vähintään kaksi ehdotusta sekä mahdollisen suosituksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja alueiden komitealle viimeistään neljä vuotta ennen kuin kyseisen tapahtuman on määrä alkaa.” |

2.3. kehottaa sisällyttämään valintaprosessiin kriteereitä, joiden tarkoituksena on synergian luominen kahden kulttuuripääkaupungin kulttuuriohjelmien ja -tapahtumien välille.

2 artiklan 2 kohta  
Päätös 1419/1999/EY

| Komission ehdotus<br>Päätös 1419/1999/EY, 2 artiklan 2 kohta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Komissio kutsuu vuosittain koolle valintalautakunnan, jonka tehtävänä on antaa kertomus tehdystä yhdestä tai useammasta ehdotuksesta tämän toiminnan tavoitteet ja erityispiirteet huomioiden. Valintalautakunta koostuu seitsemästä johtavasta riippumattomasta henkilöstä, jotka ovat kulttuurialan asiantuntijoita, ja joista Euroopan parlamentti nimeää kaksi, neuvosto kaksi, komissio kaksi ja alueiden komitea yhden. Valintalautakunta antaa kertomuksensa komissiolle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle. | Komissio kutsuu vuosittain koolle valintalautakunnan, jonka tehtävänä on antaa kertomus <del>tehdystä yhdestä tai useammasta ehdotuksesta</del> tehdyistä ehdotuksista tämän toiminnan tavoitteet ja erityispiirteet huomioiden. <u>Valintalautakunta antaa myös suosituksia siitä, miten kaksi nimettyä kulttuuripääkaupunkia voivat kehittää synergiaa kulttuuriohjelmiansa välille.</u> Valintalautakunta koostuu seitsemästä johtavasta riippumattomasta henkilöstä, jotka ovat kulttuurialan asiantuntijoita, ja joista Euroopan parlamentti nimeää kaksi, neuvosto kaksi, komissio kaksi ja alueiden komitea yhden. Valintalautakunta antaa kertomuksensa komissiolle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle. |

Bryssel 21. huhtikuuta 2004

Alueiden komitean  
puheenjohtaja  
Peter STRAUB

**Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto aiheesta "Euro-Välimeri-kumppanuus sekä alue- ja paikallisviranomaiset: koordinointi ja erityisvälineen luominen hajautettua yhteistyötä varten"**

(2004/C 121/05)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon 5. syyskuuta 2003 päivätyn, komission varapuheenjohtajan Loyola de Palacion alueiden komitean puheenjohtajalle Albert Borelle osoittaman kirjeen, jossa alueiden komiteaa pyydetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla laatimaan suuntaa-antava lausunto. Lausunnossa tulisi lausuntopyynnön mukaan arvioida Barcelonan prosessin edistymistä ja analysoida Välimeren alueen kumppanimaiden kanssa solmittujen assosiaatiosopimusten toimivuutta sekä kartoittaa alueiden komitean kokemusten pohjalta EU:n jäsenvaltioiden alueiden ja Välimeren eteläpuolisten maiden alueiden välisen sekä Välimeren eteläpuolisten maiden alueiden keskinäisen yhteistyön kehitystä,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 6. marraskuuta 2003 tekemän päätöksen antaa suuntaa-antavan lausunnon valmistelu "ulkosuhteet"-valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan komission puheenjohtajan ja alueiden komitean puheenjohtajan 20. syyskuuta 2001 allekirjoittaman pöytäkirjan Euroopan komission ja alueiden komitean välisen yhteistyön muodoista (DI CdR 81/2001 rev. 2),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Euroopan unionin välimerenpolitiikan vahvistaminen: ehdotukset Euroopan unionin ja Välimeren maiden yhteistyökumppanuuden täytäntöönpanemiseksi" (KOM(95) 72 lopull.) (CdR 371/95) <sup>(1)</sup>,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta "Paikallisyhteisöt sekä EU:n ja Välimeren alueen kumppanuus" (CdR 125/97 fin) <sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon päätöslauselmansa aiheesta "Hajautettu yhteistyö sekä alue- ja paikallisyhteisöjen rooli Euro-Välimeri-kumppanuudessa" (CdR 40/2000 fin) <sup>(3)</sup>,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta "Alue- ja paikallisviranomaisten asema Euroopan unionin yhteisessä Välimeri-strategiassa" (CdR 123/2000 fin) <sup>(4)</sup>,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselman komission tiedonannosta EU:n ja Välimeren alueen suhteista: "Barcelonan prosessin lujittaminen" (A5-0009/2001),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin mietinnön "Meda-ohjelman vuosikertomus 2000" (A5-0114/2003),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin mietinnön laajemmasta Euroopasta ja naapuruudesta (A5-0378/2003),

ottaa huomioon komission tiedonannon "Laajempi Eurooppa ja naapuruus: uusi kehys suhteille EU:n itäisiin ja eteläisiin naapureihin" (KOM(2003) 104 lopullinen),

ottaa huomioon 9. lokakuuta 2003 antamansa lausunnon aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Laajempi Eurooppa ja naapuruus: uusi kehys suhteille EU:n itäisiin ja eteläisiin naapureihin" (CdR 175/2003 fin) <sup>(5)</sup>,

ottaa huomioon Eurocitiesin Euromed-valiokunnan 27. syyskuuta 2003 Byblosissa hyväksymän EU:n jäsenvaltioiden ja Välimeren maiden kaupunginjohtajien antaman julistuksen,

<sup>(1)</sup> EYVL C 126, 29.4.1996, s. 12.

<sup>(2)</sup> EYVL C 64, 27.2.1998, s. 59.

<sup>(3)</sup> EYVL C 156, 6.6.2000, s. 47.

<sup>(4)</sup> EYVL C 22, 24.1.2001, s. 7.

<sup>(5)</sup> EUVL C 23, 27.1.2004, s. 36.

ottaa huomioon paikallis- ja aluehallinnon edustajien Livornossa 31. lokakuuta 2003 alueiden komitean aloitteesta pitämän konferenssin päätelmät; konferenssin teema oli "Kohti uutta Euro-Välimeri-aluea" (CdR 350/2003),

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille aiheesta "Napolissa 2.–3. joulukuuta pidettävän ulkoministerien VI Euro-Välimeri-kokouksen valmistelu (Barcelona VI)", josta alueiden komitea sai komissiolta lausuntopyynnön 5. marraskuuta 2003,

ottaa huomioon Palermossa 27.–28. marraskuuta 2003 pidetyn, Välimeren ulottuvuuden vahvistamista käsitelleen toimielinten välisen konferenssin päätelmät,

ottaa huomioon päätöslauselmansa aiheesta "Napolissa 2.–3. joulukuuta 2003 pidettävä kuudes Euro-Välimeri-konferenssi" (CdR 357/2003 fin) <sup>(1)</sup>,

ottaa huomioon korkean tason työryhmän 2. joulukuuta 2003 antaman raportin Euro-Välimeri-alueen kansojen ja kulttuurien välisen vuoropuhelun pääperiaatteista,

ottaa huomioon komission kolmannen kertomuksen taloudellisesta ja sosiaalisesta koheesiosta sekä erityisesti siinä mainitun tarpeen edistää naapuruuspolitiikkaa ja käynnistää EU:n ulkoalueille suunnattu naapuruustoimi tai -väline,

ottaa huomioon "ulkosuhteet"-valiokuntansa 1. maaliskuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 327/2003 rev. 2), jonka esittelijät olivat Languedoc-Roussillonin aluevaltuuston puheenjohtaja Jacques Blanc (FR/PPE) ja Livornon kaupunginjohtaja Gianfranco Lamberti (IT/PSE),

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa yksimielisesti (huhtikuun 21. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

## 1. Alueiden komitean kanta

### Alueiden komitea

1.1. on tyytyväinen siihen, että komissio on komitean kanssa tekemänsä yhteistyöpöytäkirjan puitteissa pyytänyt komitealta suuntaa-antavaa lausuntoa Euro-Välimeri-kumppanuudesta ja hajautetusta yhteistyöstä, jotta voidaan arvioida Välimeren pohjois- ja etelärannan välisestä kumppanuudesta saatuja kokemuksia alue- ja paikallisyhteisöjen näkökulmasta.

1.2. pitää erittäin suotavana kaikkia Euroopan unionin ja sen alue- ja paikallisyhteisöjen sekä Välimeren alueen vastaavien tahojen uusia yhteistyömahdollisuuksia ja -aloitteita.

1.3. katsoo, että Välimeren pohjois- ja etelärantojen alue- ja paikallisyhteisöjen ja kaupunkien viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana luomat keskinäiset suhteet ovat taitotiedon, asiantuntemuksen ja vuorovaikutuksen "yhteinen perintö". Tämä perintö, jota on hyödynnettävä ja vahvistettava edelleen, on alueiden komitean mielestä tärkeä pilari kumppanuudessa paitsi sosiaaliselta ja kulttuuriselta kannalta, myös pyrittäessä edistämään poliittista vakautta ja turvallisuutta, joiden osalta tähänastinen kehitys ei vielä ole ollut riittävää.

1.4. korostaa, että unionin laajentuminen merkitsee EU:n toimielimille samanaikaisesti kahta haastetta:

- 25 jäsenvaltion unionin sisäiseen yhdentymiseen tähtäävien kehitys- ja koheesiopolitiikkojen toteuttaminen
- suhteiden kehittäminen laajentuneen EU:n uusien itäisten ja Välimeren eteläpuolisten naapureiden kanssa laajempaa Eurooppaa koskevan strategian valossa.

Komission puheenjohtaja Romano Prodi totesi äskettäin Aleksandriassa, että "meidän on näin ollen luotava yhä tiiviimmät ja lujemmat suhteet kaikkiin naapureihimme ja muodostettava 'ystävyyksmaiden rengas', johon kuuluvien maiden kanssa voimme jakaa kaikki yhdistymisen edut ilman unionin toimielimiä".

1.5. huomauttaa, että jo vuonna 1995 antamassaan lausunnossa, jossa käsiteltiin Euroopan unionin välimerenpolitiikan vahvistamista, komitea painotti Välimeren alueella olevan sekä Euroopan unionille että sen nykyisille ja tuleville jäsenvaltioille tärkeä strateginen merkitys. Tälle seudulle on komitean mukaan muodostettava vahva talousalue, joka edistää unionin alueellista tasapainoa ja varmistaa rauhan, vakauden ja hyvinvoinnin, jotka ovat tärkeimmät tavoitteet.

1.6. katsoo, että luotaessa Välimerelle rauhaan, vakauteen ja vaurauteen perustuvaa aluetta on muistettava, että Marokon kuningaskunta ulottuu Atlantille ja että sillä on EU:n kanssa yhteinen raja. On suosittava alueen yhteistyötä unionin lähi-alueiden kanssa, joihin osa ulkoalueista kuuluu.

1.7. katsoo, että ellei oteta huomioon Euroopan Välimeri-ulottuvuutta, vakiinnutetaan epävakaisuuden ja epävarmuuden alue Euroopan unionin eteläpuolisilla alueilla, Marokosta Turkkiin, Saharasta Kaspiamerelle. Yhteistyö Välimeren alueella on rauhan ja vakauden osatekijä. "Olisi vakava virhe yrittää rakentaa Eurooppaa jättäen huomiotta Välimeren alue, joka on 'sivilisaatioiden kehto'" (Romano Prodi, Bologna, toukokuu 2003).

<sup>(1)</sup> EUVL C 73, 23.3.2004, s. 77.

1.8. katsoo, että Kyproksen ja Maltaan liittyminen EU:hun voi antaa uuden sysäyksen Euro–Välimeri-kumppanuudelle. Tähän liittyen komitea myös toivoo, että Kyproksen yhdistämisestä parhaillaan käytävät neuvottelut päätyvät onnistuneeseen lopputulokseen.

1.9. korostaa, että Välimeren etelä- ja itärannan sekä Lähi- ja Keski-idän maiden tilanteen huonontuminen tekee välttämättömäksi vahvistaa merkittävästi Euroopan unionin toimia. Välimeren aluetta ei voida samalla kertaa pitää sekä sivilisaation kehtona että syrjäisenä alueena; se ei voi samalla kertaa sekä olla prioriteetti kansojen ja kulttuurien välisen rinnakkaiselon ja yhteistyön edistämiseen tähtäävissä toiminnaissa että rajoittua ainoastaan turvallisuuskysymyksiin. Välimeren alueen rikkaus ja monimuotoisuus, jotka liittyvät sen historiantäyteisiin alueisiin, ovat sen erikoispiirteitä ja myös sen haavoittuvuus.

1.10. korostaa, että Euro–Välimeri-yhteistyötä koskevassa strategiassaan ”EU pyrkii määrätietoisesti edistämään demokratiaa, hyvää hallintotapaa ja oikeusvaltioperiaatetta sekä edistämään ja suojelemaan kaikkia ihmisoikeuksia, niin perusoikeuksia kuin poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiäkin oikeuksia. – EU korostaa erityisesti kuolemanrangaistuksen poistamista, kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun vastaista toimintaa, rasismia, muukalaisvihan sekä vähemmistöihin kohdistuvan syrjinnän torjuntaa, naisten ja lasten oikeuksien edistämistä ja turvaamista sekä ihmisoikeusaktivistien suojelua. EU tunnustaa selkeästi kansalaisyhteiskunnan ratkaisevan tärkeän osuuden ihmisoikeuksien ja demokratiakehityksen edistämisessä.”

1.11. huomauttaa, että jo lausunnoissaan ”Paikallisyhteisöt sekä EU:n ja Välimeren alueen kumppanuus” ja ”Alue- ja paikallisviranomaisien asema Euroopan unionin yhteisessä Välimeri-strategiassa” komitea piti välttämättömänä kulttuurien ja uskontojen välisen vuoropuhelun edistämistä.

#### *Barcelonan prosessin jatkaminen ja vahvistaminen*

#### *Alueiden komitea*

1.12. katsoo, että Barcelonan prosessi muodostaa strategisen ulottuvuutensa vuoksi tärkeimmän viitekehyksen EU:n ja Välimeren alueen kumppanimaiden väliselle vuoropuhelulle ja yhteistyölle.

1.13. muistuttaa, että Barcelonan hengen mukaisesti Euro–Välimeri-kumppanuus rakentuu kahdentasoisista toiminnaista – kahdenvälisistä ja alueellisista – ja perustuu kolmeen yhtä tärkeään pääosiin, jotka ovat poliittinen ja turvallisuusyhteistyö, taloudellinen ja rahoitusyhteistyö sekä yhteistyö sosiaalisella, kulttuurisella ja inhimillisellä alalla. Vuonna 1995 käynnistettyyn strategiaan on asteittain tulossa mukaan kestävä kehityksen periaatteita, joiden tulisi olla kaiken Euro–Välimeri-yhteistyön keskipisteessä, kuten on Välimeren aluetta koskevassa Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelmassakin.

1.14. korostaa sitä tosiseikkaa, että 27 Euro–Välimeri-kumppanuusmaata ovat asettaneet seuraavat kolme ensisijaista tavoitetta: 1) vuoropuheluun pohjautuvan rauhan ja vakauden alueen luominen, 2) vapaakauppaan perustuvan vaurauden alueen luominen, sekä 3) alueen kansojen ja kulttuurien välinen keskinäinen tuntemus ja lähenyminen.

1.15. panee merkille, ettei Barcelonan prosessi – kuten myös komissio ja Euroopan parlamentti ovat todenneet – ole kehittynyt suoraviivaisesti eikä tuottanut toivottuja tuloksia kumppaneiden pyrkimyksistä huolimatta: 1) Konfliktit ja jännitteet Balkanilla, Algeriassa, Keski- ja Lähi-idässä –Irakin sota mukaan luettuna – ovat vaikeuttaneet vakauden alueen luomista, samaan aikaan kun Israelin ja arabimaiden välinen rauhanprosessi äkkiä on katennut. 2) Vaikka uusia assosiaatiosopimuksia on allekirjoitettu ja kaupankäynnin absoluuttinen arvo noussut, taloudelliset erot Välimeren pohjois- ja etelärannan välillä ovat kasvaneet. Yhtäältä etelän taloudellinen riippuvuus pohjoisesta on kasvanut, toisaalta etelän omavaraisuus elintarvikkeissa on vähentynyt<sup>(1)</sup>. 3) Kulttuurista ja sosiaalista vuoropuhelua koskevassa osiossa on edistytty jossain määrin. Tästä huolimatta sananvapaus ei vielä ole riittävästi kehittynyt useissa maissa. Lisäksi vuoropuhelun on laajennuttava eliittisistä poliittisista, virkamies- ja älymystöpiireistä kansalaisyhteiskuntaan ja alueellisiin ja paikallisiin instituutioihin, lähemmäs kansalaisia. Tätä varten komitea tekee konkreettisia ehdotuksia:

1.16. katsoo, että Valencian toimintasuunnitelma, jossa ehdotetaan tilapäisten Euro–Välimeri -elinten perustamista ja tuetaan Eurocitiesin ehdotusta sopimuksen tekemiseksi, on tärkeä tekijä Barcelonan prosessin vahvistamisessa.

1.17. yhtyy ministereiden Valenciassa ilmaisemaan tukeen Agadirin prosessia ja kaikkia sellaisia aloitteita kohtaan, joiden tavoitteena on eteläisten maiden välisten vapaakauppasopimusten laajentaminen Maghreb-maiden ja Lähi-idän maiden kumppaneihin, mukaan luettuna subregionaaliset yhdyntymisprosessit kuten Maghreb-maiden arabiunioni (AMU). Komitea huomauttaa kuitenkin, että tiettyjen kumppanimaiden välisten rajojen pitäminen edelleen kiinni on haitannut yhdyntymisprosessia.

1.18. on tyytyväinen siihen, että Valencian jälkeen Napolissa pidetyssä kuudennessa Euro–Välimeri-konferenssissa tehdyt päätökset ovat johtaneet yhteisen Euro–Välimeri-alueen parlamentaarisen edustajakokouksen perustamiseen poliittisen vuoropuhelun välineeksi.

1.19. ottaa huomioon Napolin konferenssin päätöksen vahvistaa EIP:n Euro–Välimeri-alueen investointeja ja kumppanuutta koskevaa rahoitusvälinettä (FEMIP) ja arvioida vuoden 2006 loppuun mennessä täydentävän välineen käyttöönottoa.

1.20. odottaa Euro–Välimeri-investointipankin perustamismahdollisuuksia koskevan arvioinnin tuloksia.

<sup>(1)</sup> Ks. T. Schumacher, ”Programma Mediterraneo”, Istituto Universitario Europeo di Fiesole, Livorno, 31. lokakuuta 2003.

1.21. pitää erittäin kannatettavana Euro–Välimeri-säätiön perustamista kulttuurien välistä vuoropuhelua varten. Näin voidaan kehittää kansalaisyhteiskuntaa koskevaa Barcelonan prosessin osa-aluetta. Komitea pyytää saada osallistua tuleviin toimiin.

1.22. pitää myönteisenä komission puheenjohtajan aloitteesta laadittua Euro–Välimeri-alueen kansojen ja kulttuurien välistä vuoropuhelua käsitelleen korkean tason työryhmän raporttia <sup>(1)</sup>, joka julkaistiin joulukuussa 2003. Raportissa ehdotetaan ohjelmaa kyseisen säätiön toimintaa varten.

1.23. panee tyytyväisenä merkille, että Napolissa kokoontuneet EU-maiden ja Välimeren maiden ministerit (Barcelona VI) ovat huomioineet Livornossa 31. lokakuuta 2003 AK:n aloitteesta järjestetyn konferenssin ”Kohti uutta Euro–Välimeri-alueita” päätelmät. Konferenssissa kehoitettiin vahvistamaan Euro–Välimeri-kumppanuutta ja ottamaan alueyhteisöt entistä tiiviimmin mukaan yhteistyöhön ensisijaisen tärkeinä toimijoina vapauden, vakauden, hyvinvoinnin ja rauhan alueen toteuttamisessa.

1.24. pitää kuitenkin valitettavana sitä, etteivät Napolissa kokoontuneet Euro–Välimeri-alueen ministerit hyväksyneet alueiden komitean vuodesta 1997 lähtien toistuvasti esittämää ehdotusta alue- ja paikallisviranomaisia edustavan elimen perustamisesta.

#### *Meda-ohjelma: vaihtelevat tulokset*

#### *Alueiden komitea*

1.25. muistuttaa, että assosiaatiosopimukset ovat voimassa Tunisian, Israelin, Marokon, palestiinalaishallinnon ja Jordanian kanssa. Sopimukset Egyptin, Libanonin ja Algerian kanssa ovat parhaillaan ratifioitavana. Syyrian kanssa käydään parhaillaan sopimusneuvotteluita.

1.26. korostaa, että Meda-ohjelman päätavoitteiden tarkoituksena on auttaa kumppanimaita toteuttamaan yhteiskunnallis-taloudellisia rakenteellisia uudistuksia, parantaa heikoinmassa asemassa olevien väestönsien elinolosuhteita ja lievittää talouden liberalisoinnista johtuvia vaikutuksia yhteiskuntarakenteeseen ja alueisiin. Tavoitteena on vapaakauppa-alueen toteuttaminen vuoteen 2010 <sup>(2)</sup> mennessä.

1.27. katsoo, että vapaakauppa-alueen perustaminen on yksi välttämätön välietappi Barcelonan prosessin kolmen pilarin toteuttamisessa, ei päämäärä sinänsä. Vapaakauppa-alue on toteutettava kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti ja tietoisena siitä, että siirtymävaihe merkitsee Välimeren eteläpuolisille valtioille myös vaaroja: 1) tuotanto- ja talousjärjestelmän rakennemuutoksista johtuvaa sosiaalista epätasa-arvoisuutta, 2) uutta alueellista polarisoitumista ja keskittymistä, joka

kärjistää entisestään nykyistä alueiden välistä epätasa-arvoisuutta, 3) ympäristöön kohdistuvien paineiden lisääntymistä kaupankäynnin kasvun, energia- ja liikenneinfrastruktuurin rakentamisen sekä lisääntyvän maankäytön ja jätemäärän kasvun vuoksi.

1.28. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että taloudellinen yhteistyö kyseisten maiden kanssa on ollut merkittävää ja yhteisön taloudellinen yhteistyö Välimeren maiden kanssa yleensä ottaen suhteellisen tehokasta, vaikkakaan se ei täysin ole täyttänyt potentiaaliaan; ohjelmien hallinnoinnissa sen sijaan on havaittu heikkouksia. <sup>(3)</sup>

1.29. pahoittelee, että Meda-ohjelman ensimmäisen vaiheen kolmannessa lohkossa Välimeren pohjois- ja etelärannikon alue- ja paikallisyhteisöjen osallistumisen tiellä on osoittautunut olevan vakavia esteitä.

1.30. toteaa, että Meda I -ohjelmassa (vuosina 1996–99) EU maksoi 3,5 miljardia euroa Välimeren kumppaneille suunnatuista yli 4,68 miljardin euron määrärahoista, kun taas Meda II -ohjelmassa (2000–2006) EU:n rahoitusosuus oli noin 5,35 miljardia euroa.

1.31. katsoo, että nämä määrärahat eivät ole riittävät Barcelonan prosessin kunnianhimoisiin tavoitteisiin ja Välimeren eteläpuolisten maiden valtavaan yhteistyön tarpeeseen näiden sekä ottaen huomioon Välimeren maista tulevat resurssit.

1.32. pitää valitettavana sitä, että – huolimatta Meda II -ohjelman aikana havaituista parannuksista (vuotta 2001 varten varatuista määrärahoista käytettiin noin 50 prosenttia, ja vuonna 2002 vastaavasti noin 70 prosenttia) – tilanne on kaukana tyydyttävästä. Komitea kehottaa komissiota tehostamaan tiedottamista ja muita toimia määrärahojen käyttöasteen parantamiseksi.

1.33. pitää myönteisinä kahdenvälisiä ohjelmia täydentäviä alueellisia yhteistyöaloitteita, kuten Euromed Heritage, Meda Democracy ja Euromedin alueellinen vesihuolto-ohjelma. Komitea painottaa kuitenkin, ettei niitä tunneta riittävästi Välimeren kumppanimaita ja niiden kansalaisten keskuudessa.

1.34. pahoittelee sitä, että Välimeren maille myönnetään niukasti rahoitusta eurooppalaisen ihmisoikeus- ja demokratia-aloitteen (EIDHR) piiriin kuuluvista laaja-alaisista ohjelmista, joilla MEDA:n demokratiaohjelmat on korvattu MEDA II:sta lähtien.

1.35. muistuttaa, että kahdenvälisen yhteistyön toteuttamisessa ilmenneet ongelmat johtuvat eteläisten kumppanien mukaan byrokraattisista menettelyistä ja siitä, että hankkeita koskevia ohjeita saadaan niin hitaasti. Komitea pitää valitettavana sitä, ettei ole olemassa institutionaalista mekanismia, joka olisi omistettu kokonaan kumppanuuksille <sup>(4)</sup>.

<sup>(1)</sup> Euromed Report N:o 68, 2. joulukuuta 2003.

<sup>(2)</sup> Tämä määräaika on suuntaa-antava, sillä sopimusten mukaan Tunisian on määrä liittyä Euro–Välimeri-vapaakauppa-alueeseen vuonna 2008, Libanonin vuonna 2014 ja Algerian ja Syyrian myöhemmän ajankohtana.

<sup>(3)</sup> Evaluation of Economic Co-operation between the European Commission and Mediterranean Countries (12/1997) – 951645.

<sup>(4)</sup> Marokon Ranskan suurlähettiläs H. Abouyoub, Le partenariat euro-méditerranéen, Travaux des tables rondes des Assises de la Méditerranée, Marseille, heinäkuu 2000.

1.36. panee merkille, että uudistuksen seurauksena vuonna 2001 komissioon perustettiin EuropeAid -yhteistyötoimisto, jossa edustustoille suunnattujen varojen hallinnointi on hajautettu periaatteen ”kaikkea, mikä voidaan hallinnoida ja päättää paremmin paikan päällä, ei pidä hallinnoida ja päättää Brysselissä” mukaisesti. Komitea korostaa parlamentin tapaan, että uusi hajautettu menettely edellyttää jatkuvaa valvontaa ja kumppanimaiden viranomaisten entistä tiiviimpää osallistumista ohjelmiin ja hankkeisiin.

1.37. pitää valitettavana, ettei komissio ole vielä toteuttanut tutkimusta, jossa arvioitaisiin vapaakauppa-alueen perustamisen vaikutuksia. Arviossa tulisi ottaa huomioon Meda II -ohjelman viisi haastetta, toisin sanoen demografia, työllisyys ja muuttoliike, globalisaatio, resurssien vähentyminen sekä ympäristö. Komitea muistuttaa, että tällaisen tutkimuksen laatimista on luvattu jo Maltaan konferenssista lähtien (Barcelona II, 1997) ja että sekä AK että Euroopan parlamentti ovat pyytäneet useaan otteeseen tutkimuksen toteuttamista.

1.38. painottaa, että EU:n alueyhteisöt eivät ole pitäneet Meda-ohjelmaa soveliaana välineenä oman panoksensa antamiseen kumppanuuteen. Ne ovat vähitellen hankkineet asiantuntemusta, joka voi tehokkaasti helpottaa kumppanuuksien, vaihdon ja yhteistyön toteuttamista erityisaloilla sekä auttaa edistämään kansalaisläheistä politiikkaa ja suunnittelemaan näistä valtioista tulevien maahanmuuttajien vastaanottoa.

1.39. pitää valitettavana koordinaation puutetta Medan ja Interregin välillä, vaikka alueiden komitea on nimenomaisesti pyytänyt, että Meda II -ohjelmassa hajautettua yhteistyötä käsiteltäisiin omana kohtanaan. Myös Euroopan parlamentti pyysi tätä Valencian konferenssia valmisteltaessa.

*Hajautettu yhteistyö: alue- ja paikallisviranomaisten tuottama lisäarvo*

#### Alueiden komitea

1.40. toivoo voivansa jakaa Välimeren alueen kumppanimaiden kanssa kokemukset, joita komitean jäsenet ovat saaneet suhteiden kehittämisestä ehdokasvaltioiden alue- ja paikallisviranomaisiin laajentumisprosessin aikana.

1.41. katsoo, että alueyhteisöt ovat sopivin taso hajautetulle yhteistyölle.

1.42. muistuttaa niistä aloista, joilla alueyhteisöjen asiantuntemus on arvokkainta:

- maankäyttö ja aluesuunnittelu
- taajama-alueiden hallinto
- maatalous, kalastus ja maaseudun kehittäminen
- ympäristö, luonnonvarojen käyttö ja luonnonkatastrofien ehkäiseminen
- liikenteen ja energian paikallisuolottuvuus

— pk-yrityksiä tukevat politiikat

— työllisyyttä edistävät politiikat

— kulttuuriin ja urheiluun liittyvät aloitteet

— kulttuuriperinnön suojeluun ja hyödyntämiseen tähtäävät politiikat

— kansalaisläheinen sosiaalipolitiikka

— koulutus

— terveys

— muuttovirtojen hallinta, muuttajien vastaanotto ja kotouttamispolitiikka.

1.43. pitää valitettavana sitä, että koordinaation puute Meda II ja Interreg III -ohjelmien välillä on rajoittanut Välimeren eteläpuolisten maiden alueyhteisöjen osallistumista Interreg III -ohjelmaan sisältyviin yhteistyöohjelmiin siitä syystä, ettei Välimeren kumppaneille ole ollut tarjolla EU:n antamaa yhteisrahoitusosuutta.

1.44. pitää valitettavana sitä, että tämä on estänyt Barcelonan hengen mukaisen kokemustenvaihdon ja parhaiden kumppanuskäytänteiden levittämisen alue- ja paikallistasolla siitä huolimatta, että monet EU-maiden alueyhteisöt ovat luoneet tiiviitä suhteita Välimeren eteläpuolisiin kumppaneihinsa.

1.45. katsoo, että on välttämätöntä käynnistää vuoteen 2006 mennessä aloite, jonka avulla tehdään Meda-ohjelmaan liittyvistä EU:n strategisista ja makrotaloudellisista tavoitteista (Medan kahdenvälinen osio) yhteensopivia sen asiantunteumuksen kanssa, jota EU:n alue- ja paikallisviranomaisilla on aloitekykynsä, paikallishallinnon tuntemuksensa ja Välimeren kumppaneihin luomiensa erityissuhteiden ansiosta.

1.46. katsoo, että tämän strategian tulee vuoden 2006 jälkeen johtaa Euro-Välimeri-alueen alueyhteisöjen käyttöön suunnatun, hajautettuun yhteistyöhön tarkoitetun erityisen rahoitusvälineen käyttöönottoon. Tälle rahoitusvälineelle on myönnettävä riittävät varat, jotta se osoittaa todellista kunnianhimoa ja sitä voidaan pitää MEDPLUS-nimikkeen arvoisena.

1.47. katsoo, että rahoitusvälineen on 1) ulotuttava kokemustenvaihtoa pidemmälle ja johtaa konkreettisten, kansalaisille näkyvien hankkeiden käynnistämiseen (kansalaisia on pidettävä yhteistyön tärkeimpinä hyödynsaajina); 2) hyödynnettävä MED-hankkeista saatuja kokemuksia; nämä hankkeet ovat – niitä kohtaan esitetystä kritiikistä huolimatta – auttaneet luomaan suhteita ja edistämään monilla aloilla sellaisia konkreettisia toimia, joihin ovat osallistuneet sekä toimielimet, alueyhteisöt, valtiosta riippumattomat järjestöt että kansalaisyhteiskunta; 3) tukeuduttava rahoituksessaan omien määrärahojensa lisäksi Euroopan investointipankin Euro-Välimeri-alueen investointeja ja kumppanuutta koskevaan rahoitusvälineeseen (FEMIP) ja mahdollisesti perustettavaan Euro-Välimeri-investointipankkiin.

1.48. muistuttaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla on mahdollisuus toimiin, jotka täydentävät jäsenvaltioiden hallitusten perinteistä yhteistyötä ja ylittävät perinteisen yhteistyön rajat. Juuri alue- ja paikallisyhteisöjen tasolla komission toivomalla uudella naapuruuspolitiikalla voidaan todella saada edistystä aikaan. Tulisi siis ”pyrkä poistamaan perinteisten kehitysmallien vaikeuksia, kehittämään jo toimivia kaupunkien verkostoja tavoitteena tuottaa konkreettisia ja todellisia kehityshankkeita ja vastaamaan sekä maaseudulla että kaupungeissa kestävä kehityksen haasteeseen”.

1.49. katsoo, että alue- ja paikallishallinnon parantaminen, terveysongelmien ja sosiaalisten ongelmien sekä luonnonkatastrofien ehkäisemisen ja liikenneturvallisuuden huomioon ottaminen ovat välttämätön osa pitkäjänteistä kehitystyötä tämän suljetun ja uhanalaisen meren alueella. IRMEDD (Institut des Régions Méditerranéenne pour le Développement Durable, Välimeren alueiden kestävä kehityksen instituutti) <sup>(1)</sup> on hyvä esimerkki siitä, miten voidaan yhdistää analyysjä sekä koordinoita toimia ja kokemustenvaihtoa Välimeren pohjois- ja eteläpuolisten alue- ja paikallisviranomaisien välillä kestävä kehitystä koskeissa asioissa.

1.50. katsoo olevan välttämätöntä, että määrärahojen ja aluesuunnittelun yhteennivomista hallinnoivat valtioiden lisäksi myös ja ennen kaikkea – tehokkuuden varmistamiseksi – kansalaisläheiset toimijat, toisin sanoen alue- ja paikallisviranomaiset ja niiden tutkimuslaitosten ja säätiöiden verkostot. Esimerkiksi meriturvallisuuden alalla LEM-säätiö (Livorno Euro Mediterraneo) tekee tiivistä yhteistyötä monien kumppaneiden <sup>(2)</sup> kanssa tavoitteenaan edistää merenkulun turvallisuutta kaikkialla Välimeren alueella.

1.51. katsoo, että Interreg III -ohjelmaa voidaan pitää esimerkkinä niistä mahdollisuuksista, joita Välimeren pohjois- ja etelärannikon alueyhteisöjen välinen yhteistyö voi tarjota. Esimerkiksi Interreg III B -ohjelmaan sisältyvistä Médoc-alueen hankkeista 60 prosenttia on sellaisia, joihin osallistuu yksi tai useampi eurooppalainen yhteistyökumppani Välimeren alueelta Médoc-alueen ulkopuolelta. EU:lta saatavan yhteisrahoituksen puuttuminen rajoittaa kuitenkin Välimeren eteläpuolisten kumppaneiden osallistumista rahallisesti tällaisiin hankkeisiin <sup>(3)</sup>.

1.52. pitää myönteisenä sitä, että Euroopan komissio on päättänyt käynnistää Euroopan ja Välimeren alueen kaupunkien välistä yhteistyötä koskevan MED'ACT -pilottihankkeen. Komitea toivoo, että Euroopan komission osoittama mielenkiinto johtaa Euro-Välimeri-alueen paikallisviranomaisien yhteistyön edistämiseen tähtäävän laaja-alaisen alueellisen ohjelman perustamiseen Meda-ohjelman yhteyteen.

<sup>(1)</sup> Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liitto perusti IRMEDD:in 17. syyskuuta 2002 Ioanninassa ja se aloitti toimintansa Montpellierissä 19. joulukuuta 2003.

<sup>(2)</sup> Erityisesti Toscanan alue, Pisan yliopisto, Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liiton (CPMR:n) Välimeren alueen komissio, Italian liikenneministeriö.

<sup>(3)</sup> R. Favresse, Analyse des partenariats entre les pays de l'espace Medoc e les Pays tiers méditerranéens au sein du programme Interreg III B Medoc, Caisse des Dépôts et Consignations, marraskuu 2003.

1.53. painottaa, että viime vuosina kehitetyt hajautetun yhteistyön käytänteet ovat osoittaneet alue- ja paikallisviranomaisien vastuun uusien yhteistyöprosessien alkuunpanijoina, kuten komissio toteaa tammikuussa 2000 laaditussa hajautettua yhteistyötä koskevassa muistiossaan.

1.54. toteaa, että vaikka monet jäsenvaltiot ovat tunnustaneet alue- ja paikallisviranomaisien ratkaisevan tärkeän roolin, tätä roolia tulisi harmonisoida ja selkeyttää EU:n tasolla. Tulisi myös täsmentää, että Välimeren eteläpuolisten valtioiden alue- ja paikallisviranomaiset edustavat myös kyseisten alueiden kansalaisten valitsemaa hajautettua hallintotasoa, eivätkä ne ole – ainakaan pelkästään – keskushallitusta edustavia paikallisia viranomaisia.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Alueiden komitea

2.1. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset sekä Välimeren pohjois- ja eteläpuolella ovat toiminnallinen, poliittinen ja alueellinen linkki keskushallitusten ja kansalaisyhteiskunnan välillä.

2.2. pitää valitettavana sitä, ettei yhtäkään Barcelonan julistuksessa suunnitelluista alue- ja paikallisviranomaisia käsittelevistä kokouksista ole vielä pidetty, huolimatta AK:n toistuvista pyynnöistä (AK:n asiakirjat 125/1997, 40/2000, 123/2000, 173/2003 ja 357/2003) ja siitä, että Euro-Välimeri-alueen ministerikokouksissa näin on luvattu tehdä aina Stuttgartin kokouksesta (”Barcelona III” vuonna 1999) Napolin kokoukseen (”Barcelona VI”, 2003) saakka.

2.3. suosittaa, että EU:n alue- ja paikallisviranomaisia kuullaan naapuruutta koskevasta politiikasta ja erityisesti sen tavoitteiden määrittelystä, kriteereistä ja toimintaohjelmien toteutus-aikatauluista sen roolin mukaisesti, jonka komissio tunnustaa niillä olevan eurooppalaista hallintotapaa koskevassa valkoisessa kirjassaan (KOM(2001) 428 lopullinen).

2.4. pyytää komissiota perustamaan foorumin tai muun elimen, joka edustaa – Barcelonan prosessin instituutioiden puitteissa – EU:n jäsenvaltioiden ja Välimeren kumppanimaiden hajautettua alue- ja paikallishallintoa (kuntia, läänejä ja alueita).

2.5. ehdottaa, että perustettavan elimen tehtävänä olisi keskustella operatiivisista ongelmista ja vaihtaa aktiivisesti tietoa hajautettuun yhteistyöhön liittyvistä kysymyksistä (esimerkiksi koulutus, hankkeiden hallinnointi, kulttuurierojen ymmärtäminen ja viestintä, luonnonkatastrofit, kestävä kehitys jne.).

2.6. kehottaa mahdollisimman pikaisesti koordinoimaan keskenään Meda- ja Interreg-ohjelmat erityisesti sisällyttämällä niihin naapuruusstrategiaa koskevat komission uudet suunta- viivat. Tässä yhteydessä komitea korostaa MedActin olevan hyvä esimerkki toisen alueellisen tason ainutlaatuisesta hank- keesta, johon osallistuu Välimeren alueen kaupunkeja (mm. Bordeaux, Rooma, Bryssel, Tunis, Sfax ja Casablanca). Napolin kokouksen edellä Euro-Välimeri-alueen kaupunginjohtajat vaativat julistuksessaan myös kaupunkiulottuvuuden sisällyttä- mistä Meda-ohjelmaan.

2.7. ehdottaa, että niiden yhteistyöhankkeiden pohjalta, jotka näiden kahden ohjelman välinen koordinointi vuoteen 2006 mennessä mahdollistaa, käynnistetään erityinen yhteisöä- loiteohjelma, jonka tavoitteena on ylläpitää, kehittää ja hel- pottaa Välimeren alueen kulttuurien välistä vuoropuhelua.

2.8. ehdottaa, että Euro-Välimeri-alueen alueidenvälisen yhteistyön uusi väline MEDPLUS otettaisiin välittömästi koekäyttöön myös kyseisellä alueella sijaitsevilla ulkoalueilla ja että alueiden komiteaa kuullaan uuden, Euro-Välimeri-kumppa- nuuden yhteydessä vuodesta 2006 lähtien käyttöön otettavan "naapuruusvälineen" määrittelemiseksi. Komitea toivoo tässä yhteydessä voivansa antaa käyttöön oman kokemuksensa paikallishallinnosta. Myös Euroopan neuvoston alue- ja paikallishallintoasiain kongressin kaltaisten elinten sekä lukuisien Välimeren pohjois- ja eteläpuolisten valtioiden alue- ja paikallis- viranomaisia edustavien kansallisten ja kansainvälisten järjes- töjen (kuten AER, CEMR, CPMR, WFUC, AFRE, REVES, Euroci- ties, Arco Latino) <sup>(1)</sup> saamaa kokemusta tulisi hyödyntää. Tässä tulisi hyödyntää sekä kokemusta, jonka EU:n alue- ja paikallis- viranomaiset ovat keränneet suhteista toisiinsa ja suhteista ehdokasvaltioiden alue- ja paikallisviranomaisiin. Tähän liittyen AK on hiljattain tilannut tutkimuksen Euro-Välimeri-kumppa- nuuden ja hajautetun yhteistyön nykytilanteesta.

2.9. katsoo, että on tärkeää korjata hajautettua yhteistyötä koskevien ohjelmien ja toimien nykyinen pirstaleisuus ja haja- naisuus.

2.10. katsoo, että komission tulisi pitää Välimeren aluetta koskevia toimia erittäin tärkeinä, ja ehdottaa komissiolle, että näitä toimia koordinoitaisiin ja ne keskitettäisiin yhteen ainoaan pääosastoon.

2.11. ehdottaa, että alue- ja paikallisviranomaiset hallinnoi- sivat yhdessä komission kanssa hajautettuun yhteistyöhön suunnattuja resursseja IMP-ohjelmien yhteydessä (vuosina 1986–92) toteutetun kumppanuusmallin mukaisesti. Komitea katsoo, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat sopiva hallinnon taso vuoropuhelun ja yhteistyön vahvistamiseksi, sillä ne

pystyvät helpommin voittamaan luonteeltaan makrotaloudel- liset tai geostrategiset rajoitteet.

2.12. suosittelee, että komissio syventäisi tietämystään Väli- meren eteläpuolisten valtioiden alue- ja paikallishallinnon tehtä- vistä ja toimivallasta teettämällä tutkimuksen, jonka avulla voitaisiin vertailla alue- ja paikallisviranomaisia ja meneillään olevia uudistuksia. Tällä hetkellä ei ole käytettävissä kattavaa kokonaiskuvaa näistä hallintoelimityksistä ja niiden kehityksestä. Komitea yhtyy parlamentin kehoitukseen, jonka mukaan komis- sion tulee toimittaa sille "raportti edunsaajamaiden institutio- naalisista uudistuksista".

2.13. katsoo, että hajautettu yhteistyö edistää Välimeren eteläpuolisten valtioiden alue- ja paikallisyhteisöjen demokraat- tista kehitystä ja vahvistaa näin niiden institutionaalista roolia näiden valtioiden keskushallintoon ja hajautettuun valtionhal- lintoon <sup>(2)</sup> nähden sekä legitimoii niiden toimintaa kansalaisten silmissä.

2.14. kehottaa tukemaan hajauttamiseen tähtääviä uudis- tuksia ja prosesseja Välimeren eteläpuolisten alue- ja paikallis- viranomaisten keskuudessa, jotta niistä kehittyisi täysivaltaisia toimijoita paikallishallinnossa, ja varmistamaan, että vaaleilla valitut elimet osallistuvat keskitettyyn yhteistyöhön entistä enemmän sen sijaan, että yhteistyötä tehtäisiin pääasiassa valtionhallinnon edustajien kanssa.

2.15. korostaa, että kumppanuuden "luonnollisen" välineen – ystävyyskaupunkitoiminnan – tukemista varten on luotava uusi oikeusperusta. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että Kreetalla 26.–27. toukokuuta 2003 kokoontuneet Euroopan ja Välimeren maiden ulkoministerit vahvistivat, että "alue- ja paikallisviranomaiset voivat edistää merkittäväällä tavalla kansojen ja kulttuurien välistä vuoropuhelua hajautetun yhteistyön ja ystävyyskaupunkitoiminnan avulla. Alue- ja paikallisviranomaiset voitaisiinkin ottaa entistä tiiviimmin mukaan tähän tehtävään, jolla on keskeinen asema Euro-Väli- meri-kumppanuudessa".

2.16. painottaa, että vapaakauppa-alueita luotaessa on otet- tava huomioon identiteettierot sekä alueellinen ja ympäristöön liittyvä monimuotoisuus, jotta kaupankäynti (pohjoinen-etelä, etelä-pohjoinen ja etelä-etelä) perustuu täydentävyyteen kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

2.17. toistaa edellä esittämänsä vaatimuksen siitä, että tulisi suorittaa tutkimus vuoteen 2010 mennessä toteutettavan Euro- Välimeri-vapaakauppa-alueen sosio-ekonomisista ja ympäristö- vaikutuksista.

<sup>(1)</sup> Euroopan alueiden liitto, Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto, Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liitto, World Federation of United Cities, Euroopan raja-alueiden liitto, Euroopan kaupunkien ja alueiden osuus- ja yhteisöalouusverkosto.

<sup>(2)</sup> Esimerkiksi Wilayat (läänit tai prefektuurit), joita on useimmissa Välimeren eteläpuolisissa maissa.

2.18. katsoo, että maahanmuuttopolitiikan tulee perustua sosiaaliseen osallisuuteen ja kulttuuriseen integraatioon. Euroopan unionissa asuvat maahanmuuttajat voivat toimia luonnollisena ”siltana” yhteistyöaloitteiden hyväksymisessä ja kehittämisessä.

2.19. ehdottaa, että vuosi 2008 nimettäisiin ”Naapuruusvuodeksi”. Tätä silmällä pitäen tulisi perustaa ohjelmia, joita ohjaisivat alue- ja paikallisviranomaiset ja joihin osallistuisivat sekä EU-valtioiden että sen naapurimaiden riippumattomat järjestöt, kansalaisyhteiskunnat ja kansalaiset. Aloitteet tavoittaisivat enemmän kansalaisia esim. kulttuuritapahtumien avulla. Ne tarjoaisivat samalla tilaisuuden esitellä uusia kulttuurisia ja taloudellisia ulottuvuuksia sekä unionissa että sen ympärillä. Näyttelyiden lisäksi paikallis- ja aluehallinnon yksiköt voisivat

järjestää eri aiheita käsitteleviä konferensseja, joiden myötä suuri yleisö saataisiin mukaan aloitteeseen.

2.20. kannattaa erilaisten paikallisten ja alueellisten elinten ja järjestöjen, kuten Montpellier'ssä toimivan IRMEDD:n, Livornossa toimivan LEM-säätiön, Sevillassa toimivan ”Kolmen kulttuurin säätiön”, Napolissa toimivan ”Fondation Laboratorio Mediterraneo”, Barcelonassa toimivan Katalonian Välimeren tutkimuksen ja yhteistyön instituutin, Marseillessa toimivan Välimeri-instituutin, Valenciassa toimivan Eurooppa-tutkimuksen Välimeri-instituutin, Barcelonassa toimivan MedCitiesin jne. toimintaa. Komitea pitää erittäin myönteisenä niiden roolia tutkimuksessa, kokemustenvaihdossa ja kulttuurin levittämisessä, ja katsoo, että ne voisivat osallistua Napolin konferenssissa perustetun Euro-Välimeri-säätiön aloitteisiin.

Bryssel 21. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB

### **Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: neuvoston direktiivi naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla”**

(2004/C 121/06)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston direktiiviksi naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla (KOM(2003) 657 lopullinen – 2003/1213 SEC – 2003/0265 CNS),

ottaa huomioon Euroopan komission 5. marraskuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 7. toukokuuta 2002 tekemän päätöksen antaa ”talous- ja sosiaalipoliittikka” -valiokunnan tehtäväksi laatia aiheesta lausunto,

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipoliittikka” -valiokunnan maaliskuun 2. päivänä 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 19/2004 rev. 1) (esittelijä Mona-Lisa Norrman, Jämtlandin läänin maakäräjävaltuutettu, SE/PES),

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 22. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

#### **1. Alueiden komitean kanta**

1.1. Alueiden komitea ilmaisee pettymyksensä käsiteltävänä olevan ehdotuksen suppeudesta. Komitea toteaa, ettei komissio ole onnistunut täyttämään valtion- ja hallitusten päämiehiltä Nizzassa vuonna 2000 saamaansa tehtävää laatia ehdotus EY:n perustamissopimuksen 13 artiklaan perustuvaksi direktiiviksi tasa-arvosta työelämän ulkopuolella. Komitea pahoittelee

myönnytyksiä, jotka ehdotetun direktiivin soveltamisalaan on tehty eri sidosryhmien takia.

1.2. AK haluaa toimia sukupuolten tasa-arvon puuttumisen korjaamiseksi ja tasa-arvon aktiiviseksi edistämiseksi mm. tukemalla Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Nizzan sopimusta sekä viidennessä toimintaohjelmassa (2001–2005) esitettyä puitestategiaa, jonka mukaisessa lähestymistavassa tasa-arvokysymysten sisällyttäminen kaikkiin toimintalinjoihin yhdistetään naisten hyväksi toteutettaviin erityistoimiin.

1.3. Alueiden komitea katsoo, että tasa-arvoperiaatteen täytäntöönpano eroaa olennaisesti yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tietyillä aloilla. Tasa-arvo on huomattavasti laajempi käsite, jossa on kyse yhtäläisistä mahdollisuuksista, oikeuksista ja velvollisuuksista kaikilla elämäntilanteilla ja johon sisältyvät mm. vallan ja vaikutusvallan tasapuolisuus. Yhdenvertainen kohtelu ainoana strategiana ei riitä todellisen tasa-arvon saavuttamiseen. Se saattaa käytännössä vahvistaa eriarvoisuutta, eikä sillä voida kompensoida aiempaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää.

1.4. Alueiden komitea kannattaa komission ehdotusta periaatteesta, jonka mukaan sukupuolisyryntä on kiellettävä tavaroitten ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla.

1.5. Koska yhdenvertaisen kohtelun käyttäminen ainoana tasa-arvostrategiana saattaa vahvistaa eriarvoisuutta, AK on erityisen tyytyväinen 3 artiklaan, jonka mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaate tarkoittaa sitä, että minkäänlaisia sukupuoleen perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää ei saa esiintyä. Artikla on välttämätön, jotta voidaan estää sukupuoleen perustuva huono kohtelu sekä syrjintä näennäisesti sukupuolesta riippumattomien säännösten perusteella.

1.6. Komitean mielestä on myönteistä, että ehdotuksen määritelmät suorasta syrjinnästä, välillisestä syrjinnästä, häirinnästä ja sukupuolisesta häirinnästä ovat yhtäpitävät direktiivien 2000/43/EY, 2000/78/EY sekä direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta annetun direktiivin 2002/73/EY kanssa.

1.7. AK pitää niin ikään myönteisenä sitä, että 7–10 ja 13 artikla, jotka koskevat soveltamista, todistustaakkaa ja seuraamuksia, vastaavat aiemmin annettuja, perustamissopimuksen 13 artiklaan perustuvia direktiivejä.

1.8. Alueiden komitea yhtyy komission näkemykseen siitä, ettei sukupuoli saa olla laskentatekijänä vakuutuspalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvien maksujen ja etuuksien laskennassa. AK korostaa, että asialla on erityisen suuri merkitys valtioiden sekä yksityisissä eläkejärjestelmissä.

1.9. Komitea katsoo, että syrjintälakien tulisi sisältää perustaan katsomatta sama suoja. Ehdotettu direktiivi ei kata samoja aloja kuin nykyinen direktiivi rotuun ja etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän torjumisesta työelämässä ja sen ulkopuolella. Komitea pelkää, että komission tapa antaa vähitellen erityisdirektiivejä luo vaikutelman, että syrjinnässä vallitsee jonkinlainen hierarkia.

1.10. AK katsoo, että ehdotukseen sisältyy aivan liian paljon poikkeuksia ja aloja, joihin direktiiviä ei sovelleta. Ehdotetun direktiivin 1 artiklan 4 kohdassa todetaan, että direktiiviä ei sovelleta koulutukseen, tiedotusvälineisiin eikä mainontaan. Komitea katsoo, että mikäli sukupuolisyryntää koskevan direktiivin halutaan edistävän tasa-arvoa, sitä tulee soveltaa myös kyseisiin aloihin.

1.11. Alueiden komitea korostaa, ettei se ole komission kanssa samaa mieltä siitä, että sukupuolta halventavien tekstien ja kuvien kieltäminen tiedotusvälineissä rasististen tekstien tapaan rajoittaisi painovapauden perusperiaatteita. Ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevan YK:n julistuksen mukaan painovapautta voidaan rajoittaa laeilla, joiden tarkoituksena on turvata asianmukaisesti toisten oikeuksien ja vapauksien tunnustaminen ja kunnioittaminen sekä moraalinen, yleisen järjestyksen ja yleisen hyvinvoinnin oikeutetut vaatimukset kansainvälisessä yhteiskunnassa (29 artikla).

1.12. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 141 artikla naisten ja miesten saman tai samanarvoisen työn samapalkkaisuudesta ei tarkoita sitä, että naisia ja miehiä verotetaan samalla tavalla. AK katsoo sen vuoksi, että myös verotus kuuluu aloihin, joita on tarkasteltava tasa-arvon näkökulmasta.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Komitean arvio

2.1. EU:lla on tärkeä rooli siinä, että sekä nykyiset että tulevat jäsenvaltiot noudattavat sukupuolten tasa-arvon perusperiaatetta. Yhteisön tulee korjata kaikissa tomissaan sukupuolten tasa-arvon puuttuminen ja edistää tasa-arvoa aktiivisesti. Alueiden komitea suosittelee siksi, että komissio laatii nyt ehdotettua kattavamman direktiivin valtion- ja hallitusten päämiesten komissiolle antaman tehtävän mukaisesti.

2.2. AK näkee komission tavoin tämän direktiivin ensimmäisenä toimenä, jolla vastataan valtion- ja hallitusten päämiesten toimeksiantoon, ja korostaa komission lainsäädäntötyön jatkamisen merkitystä. Alueiden komitea voi antaa panoksensa laajemman direktiivin laatimiseen.

2.3. AK suosittelee, että komissio laatii ehdotuksen sukupuolten tasa-arvoa koskeviksi direktiiviksi, johon sisältyvät tavaroiden ja palvelujen lisäksi myös sellaiset alat kuin verotus, koulutus, sosiaalinen suojele – sosiaalivakuutukset ja terveydenhuolto mukaan luettuina –, naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevat kysymykset sekä tiedotusvälineet ja mainonta. Tällainen direktiivi voisi selvittää tilannetta jäsenvaltioiden ja kansalaisten kannalta.

2.4. Komitea suosittelee, että komissio huolehtii siitä, että uusi direktiivi on vähintään samanarvoinen rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattomasta yhdenvertaista kohtelua koskevan direktiivin kanssa siltä osin, mitkä yhteiskuntaelämän alat se kattaa.

2.5. AK kannattaa direktiiviehdotusta naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla, mutta ilmaisee pettymyksensä ehdotuksen suppeudesta.

2.6. Komitea korostaa, että tasa-arvoa ei saavuteta pelkäämään lainsäädännön avulla, vaan siten, että miehillä ja naisilla on samat mahdollisuudet politiikassa, työelämässä ja muussa elämässä. Komitea katsoo, että sukupuolisyrynnän torjumisessa on kyse myös sukupuoli- ja tasa-arvokysymyksiä koskevan tiedon lisäämisestä sekä asenteiden ja arvojen muuttamisesta. AK järjestää mielellään yhdessä komission kanssa tasa-arvoa ja tasa-arvon hyväksi tehtävää työtä koskevia seminaareja.

2.7. Tasa-arvokysymysten valtavirtaistaminen merkitsee naisten ja miesten välisen tasa-arvon saattamista osaksi unionin kaikkia toimintaa sen kaikissa elimissä. Alueiden komitea tukee komission toimintaa sellaisten keinojen kehittämiseksi, joiden avulla tasa-arvonäkökohdat valtavirtaistetaan, ja katsoo, että naisten ja miesten elinehtojen esiin tuomisen kannalta on välttämätöntä, että jäsenvaltioiden viralliset tilastot eritellään sukupuolen ja iän mukaan.

2.8. Alueiden komitea yhtyy ehdotukseen siitä, että sukupuolta syrjivät vakuutusehdot ja muut rahoituspalvelut on poistettava.

2.9. Komitea katsoo, että 4 artiklalla, jossa kielletään sukupuoleen perustuvat vakuutukset ja maksut, on liian pitkä siirtymäkausi (6+2 vuotta). Lisäksi artikla vaikuttaa liian jäykältä,

sillä sen mukaan direktiiviä sovelletaan vain sen voimaantulon jälkeen tehtyihin vakuutus sopimuksiin ottamatta huomioon sitä, että ennen tätä ajankohtaa laaditut eläkejärjestelmät ja yksityiset eläkesopimukset voivat jatkua sukupuolta syrjivinä vielä kokonaisten sukupolvien ajan.

2.10. AK yhtyy 12 artiklaa koskevaan ehdotukseen, jonka mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteen (3 artikla) vastaiset säännökset a) laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä kumotaan ja b) yksittäisissä sopimuksissa tai työehtosopimuksissa, yritysten sisäisissä säännöissä sekä voittoa tavoittelevia tai tavoittelemattomia yhdistyksiä koskevissa säännöissä julistetaan tai voidaan julistaa mitättömiksi ja kumota ne tai muuttaa niitä.

2.11. Kaikkein ilmeisimmät naisten sorron muodot, esimerkiksi naisiin kohdistuva väkivalta ja seksuaalinen hyväksikäyttö, eivät sisälly direktiivin soveltamisalaan. Komitea painottaa sen merkitystä, että komissio tekee alalla uusia aloitteita.

2.12. Alueiden komitea pitää toimimista naisten ja miesten tasa-arvon hyväksi alue- ja paikallisviranomaisten tärkeänä tehtävänä. AK haluaa osaltaan vaikuttaa sellaisen menestyksekkään tasa-arvopolitiikan luomiseen, joka sisältyy kaikkeen toimintaan ja muokkaa yhteiskuntaa ja ihmisten arkipäivää.

Bryssel 22. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*  
*puheenjohtaja*  
Peter STRAUB

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Yhtäläiset mahdollisuudet vammaisille: eurooppalainen toimintasuunnitelma”**

(2004/C 121/07)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle aiheesta ”Yhtäläiset mahdollisuudet vammaisille: eurooppalainen toimintasuunnitelma” (KOM(2003) 650 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 30. lokakuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää asiasta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 26. syyskuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan 2. maaliskuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 312/2003 rev. 2) (esittelijä: La Riojan autonomisen alueen hallituksen puheenjohtaja Pedro Sanz Alonso, ES/PPE),

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 21. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

## 1. Alueiden komitean huomioita

Alueiden komitea

1.1. katsoo, että eurooppalaisella vammaisten teemavuodella 2003 on onnistuttu edistämään vammaisuuteen liittyviä seikkoja Euroopan unionissa. Teemavuotta olisikin pidettävä lähtökohtana peruuttamattomalle prosessille, jota on lähivuosina jatkettava ja voimistettava. Komitea korostaa viestimien panosta levitettäessä tietoa eurooppalaisesta teemavuodesta ja painottaa tarvetta jatkaa toimintaa sekä tarjota alue- ja paikallisviranomaisille tilaisuus osallistua aloitteeseen.

1.2. korostaa sitä, että vuoden 2003 viitoittamat uudet vammaispoliittiset suuntaviivat koskettavat kaikkia hallinnon tasoja, erityisesti alue- ja paikallishallintoa, koska se on lähellä vammaisten jokapäiväistä elämää ja vaikuttaa heihin välittömästi.

1.3. on tietoinen siitä, että vammaispolitiikka kuuluu ennen kaikkea jäsenvaltioiden toimivaltaan. EU:n tekemät aloitteet vaikuttavat kuitenkin jäsenvaltioiden toimintaperiaatteisiin direktiivien välityksellä tai siten, että avointa koordinoitumista sovelletaan myös vammaisiin. Tulevassa vammaispolitiikassa onkin pidettävä huolta siitä, että jäsenvaltioiden ja yhteisön toimintaperiaatteet täydentävät toisiaan asianmukaisesti, ja otettava huomioon alue- ja paikallisviranomaisten lisääntyvä toimivalta.

1.4. pitää myönteisinä kaikkia vammaisten oloja parantavia toimenpiteitä, sillä niiden ansiosta yhteiskunta muuttuu yhä paremmaksi. Jos palvelut suunnitellaan ja toteutetaan siten, että ne ovat vammaisten saatavilla, ne ovat myös muiden kansalaisten, etenkin iäkkäiden ihmisten ulottuvilla.

1.5. painottaa, että vammaisasioita käsiteltäessä on tärkeää soveltaa osallistavan demokratian periaatetta, mikä tarkoittaa sitä, että vammaisten oikeuksia ja etuja ajavat paikallis- ja alue-tason sekä valtakunnalliset ja kansainväliset järjestöt on miellet-

tävä olennaisiksi toimijoiksi ja niitä on kohdeltava samanaarvoisina muiden organisaatioiden kanssa.

1.6. katsoo, että on erittäin tärkeää päästä tilanteeseen, jossa vammaisten kunnioittaminen yhdistetään ihmisoikeuksien kunnioittamiseen siten, että pyritään kitkemään kaikinainen syrjintä. Tavoite saavutetaan vain yhdistämällä lainsäädäntöaloitteet yleisölle suunnattaviin valistuskampanjoihin.

1.7. korostaa Euroopan komission hyväksymän vammaisuutta käsittelevän toimintasuunnitelman merkitystä, sillä suunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2010 mennessä.

## 2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1. arvostaa sosiaalipolitiikassa, tietoyhteiskunnassa ja liikenteessä viime aikoina tapahtunutta edistystä, sillä suurimassa osassa uusimmista aloitteista vammaiset otetaan huomioon. Komitea korostaa kuitenkin, että vammaisten integroitumista on parannettava muilla osa-alueilla, joita ovat esimerkiksi vammaisten työllistäminen, ammatillinen koulutus sekä kaupunkien, rakennusten tai asuntojen suunnittelu siten, että ne ovat mukautettavissa vammaisten tarpeisiin.

2.2. esittää toivomuksen, että vammaisuus pyritäisiin erityisesti sisällyttämään kaikkiin EU:n toimintalinjoihin. Näin on tehtävä eurooppalaisena vammaisten teemavuonna 2003, mutta ponnisteluja on myös jatkettava vastaisuudessa. Vaikka vammaisia ei virallisesti ole suljettu tiettyjen toimintalinjojen ulkopuolelle, heidän näkymättömyytensä merkitsee käytännössä poissulkemista. Kaikissa merkittävässä aloitteissa on viitattava erityisesti vammaisiin ja tehtävä tarvittaessa välttämättömät muutokset, jotta vammaiset voivat hyödyntää aloitteita täysipainoisesti ja antaa niihin oman panoksensa. Olisi suotavaa, että kaikissa käynnistettävissä aloitteissa otettaisiin etukäteen huomioon se, miten ne mahdollisesti vaikuttavat vammaisiin.

2.3. suositaa, että EU käynnistää toimintaohjelman, jonka ensisijaisena tavoitteena on taata, että vammaisuus huomioidaan laaja-alaisesti kaikissa unionin toimivaltaan kuuluvissa politiikan osa-alueissa ja toimissa.

2.4. painottaa, että EU:n on viitattava erityisesti vammaisiin etenkin seuraavanlaisissa aloitteissa: kuluttajapolitiikka, julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö, ihmisoikeuksia koskevat aloitteet, liikenne, nuorison toimintaohjelma, koulutusohjelmat ja -aloitteet (Sokrates, Comenius, Leonardo da Vinci), kulttuuriohjelmat ja viestimet, koulusta työmarkkinoille siirtymistä tukevat ohjelmat, tietoyhteiskunnan ja uuden tekniikan käyttöä helpottavat toimet, työmarkkinat sekä urheilu eurooppalaisena liikuntakasvatuksen teemavuonna 2004.

2.5. kehottaa EU:ta jatkamaan ja korostamaan rakennerahastouudistuksen jälkeenkin Equal-yhteisöaloitetta, koska sen avulla rahoitetaan merkittäviä toimia vammaisten työelämään integroitumisen edistämiseksi.

2.6. esittää, että vammaisille ja heidän lähimmille omaisilleen ja edustajilleen annetaan mahdollisuus osallistua EU-prosesseihin, joissa sovelletaan avointa koordinoitumismetelmää, esimerkiksi koulutuksessa, nuorisotoiminnassa ja eläkeasioissa. Esitys voi toteutua vain, jos EU:n toimielimet, jäsenvaltiot ja alueet sitoutuvat sisällyttämään prosesseihin vammaisasiat ja seuraavat valppaasti sitoumuksen noudattamista ja jos vammaisjärjestöt osallistuvat prosesseihin. Prosessia tukevissa tilastollisissa indikaattoreissa olisi annettava tietoa vammaisten tilanteesta.

2.7. suositaa, että unionin toimielimet tukevat paikallis- ja alueviranomaisia niiden kehittäessä verkostoa, joka mahdollistaa entistä paremmin vammaispolitiikkaan liittyvän tiedon ja hyvien käytänteiden vaihdon jäsenvaltioiden välillä. Vammaispolitiikan kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvien tietojen vastavuoroinen vaihto paikallis- ja aluetasolla parantaa vammaisille suunnatun tarjonnan laatua. Tällaisen verkoston tulee toimia tiiviissä yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa tavoitteena edistää kokemusten ja parhaiden käytänteiden vaihtoa kaikilla tasoilla.

2.8. esittää toivomuksen, että vammaisilla olisi mahdollisuus hyödyntää samoja palveluita kuin kaikilla muilla kansalaisilla. Vammaisten tarpeet on siis huomioitava suunnittelun alkuvaiheessa. Heidän tarpeensa on huomioitava päätettäessä julkisten tilojen suunnittelusta, esimerkiksi ravintoloista, elokuvateattereista, teattereista, kouluista, yliopistoista, kauppakeskuksista, museoista, puistoista tai stadioneista. Olisi erittäin hyödyllistä laatia kattavia vammaisuunnitelmia, joista saataisiin yleiskuva vammaisten hyväksi toteutetuista toimenpiteistä.

2.9. katsoo, että rikotaan ihmisten perusoikeuksia, jos ei taata, että edellä mainitut palvelut ovat vammaisten saatavilla. Taloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna se merkitsee lisäksi

sitä, että yrittäjät menettävät tärkeän osan potentiaalisista asiakkaistaan. Kuluttajajärjestöt voivat vaikuttaa ratkaisevasti siihen, että työ tuottaa tuloksia. Erään espanjalaisen kuluttajajärjestön äskettäin tekemä tutkimus on tästä hyvä esimerkki. Tutkimuksessa todetaan, että 50 prosenttia yleisötiloista ei sovellu vammaisten käyttöön.

2.10. painottaa, että vammaisten on muiden kansalaisten tavoin oltava aktiivisia yhteiskunnan jäseniä ja osallistuttava järjestötoimintaan toimimalla esimerkiksi puolueissa, ammattijärjestöissä, ammattialajärjestöissä, uskonnollisissa järjestöissä, urheiluseuroissa, luonnonsuojelupiireissä ja muissa yhdistyksissä. Järjestörakenne on suunniteltava niin, että vammaiset voivat osallistua niiden toimintaan.

2.11. katsoo, että on parannettava viestimien välittämää kuvaa vammaisista. Välitettävän tiedon ja ohjelmien lähtökohdaksi on oltava lähestymistapa, jossa myönnetään vammaisten oikeudet ja korostetaan esteitä, joiden vuoksi vammaiset eivät pysty osallistumaan täysipainoisesti yhteiskuntaelämään. On luovuttava stereotyyppisistä ja opitusta ajattelutavasta, jossa vammaisuus mielletään kielteiseksi tai kipeäksi todellisuudeksi, jota on syytä halveksia tai johon on suhtauduttava sääliä tai välinpitämättömyyksiä. Suhtautumista vammaisuuteen voidaan muuttaa vain yleisölle suunnatuin valistuskampanjoin, jotka myös auttavat tuomaan vammaisasiat esiin.

2.12. suositaa, että Euroopan laajuudessa vammaisten erityistoimintaohjelmassa otetaan huomioon seuraavat seikat:

2.12.1. Tuetaan vammaisuuden sisällyttämistä kaikkiin asiaa sivuaviin yhteisön toimintaperiaatteisiin vahvistamalla nykyisiä kuulemis- ja seurantamekanismeja. Lisätään päättäjien tietoisuutta vammaisuudesta ja keskitytään vammaisten ulottuvilla oleviin mahdollisuuksiin.

2.12.2. Tuetaan avoimen koordinoitumismetelmän käyttöön-ottoa vammaispolitiikassa siten, että lähtökohdaksi otetaan yhteiset tulosindikaattorit, joiden avulla voidaan valvoa, miten vammaisten integroituminen yhteiskuntaan edistyy. Menetelmän olisi katettava kaikki vammaispolitiikan alat, kuten peruskoulutus, ammatillinen koulutus, elinikäinen oppiminen, työllisyys, urakehitys, liikenne, tietoyhteiskunta, sosiaalipalvelut sekä vaikeavammaisille ja heidän perheilleen tarjottavat erityis- palvelut. Jotta kaikki oppisivat kokemuksista, on annettava esimerkkejä kaikilla aloilla toteutetuista hyvistä käytänteistä. Avoimen koordinoitumismetelmän soveltamisesta vammaispolitiikkaan olisi hyötyä kaikille jäsenvaltioille, erityisesti Euroopan unioniin lähitulevaisuudessa liittyville maille.

2.12.3. Taataan vammaisjärjestöjen osallistuminen yhteisön tasolla käytävään kansalaiskeskusteluun ja parannetaan niiden osallistumismahdollisuuksia entisestään luomalla asianmukaiset rahoitus- ja kuulemismekanismit.

2.12.4. Ulotetaan ohjelma kattamaan vammaispalveluita tarjoavat säätiöt, hyväntekeväisyysjärjestöt ja vapaaehtoisryhmät.

2.12.5. Tunnustetaan selkeästi Euroopan vammaisfoorumin (European Disability Forum, EDF) rooli kansalaisvuoropuhelua käyvänä tahona, sillä järjestö edustaa sellaisia vammaisia ja heidän perheitään, jotka eivät itse pysty edustamaan itseään. Euroopan vammaisfoorumille on annettava erityisasema EU:n toimielinten ja järjestöjen välisen järjestelmällisen kuulemisprosessin kaikissa vaiheissa, etenkin suhteissa vammaisuutta pohtivaan korkean tason asiantuntijaryhmään.

#### Alueiden komitea

2.13. tähdentää tarvetta säätää erityinen vammaisdirektiivi, jonka oikeusperustana olisi EY:n perustamissopimuksen 13 artikla ja jolla kiellettäisiin vammaisten syrjiminen kaikilla elämänoilla. Komitea korostaa kuitenkin, ettei pelkkä säädösten antaminen riitä, ellei käyttöön anneta tarvittavia toimenpiteitä, joilla säädökset pannaan tehokkaasti täytäntöön ja niitä kehitetään edelleen sekä taataan niiden noudattaminen. Erityisen vammaisdirektiivin keskeiseksi seikaksi olisi asetettava muun muassa vammaisten työllistymisen itsenäisyyden ja sosiaalisen omatoimisuuden olennaisena tekijänä. Työllistäminen perustuisi koulutukseen ja positiiviseen syrjintään vammaisia työllistettäessä sekä sosiaalisen ja henkilökohtaisen riippumattomuuden takaaviin palveluihin ja tukeen. On hyvä muistaa suositus siitä, että sääntöihin, joiden nojalla tietty osuus työpaikoista on varattava vammaisille, on liitettävä valvonta- ja rangaistuskansakkeja, joilla taataan sääntöjen täytäntöönpano.

2.14. ehdottaa, että uudessa peruskoulutusalan avoimessa koordinoitimenetelmässä huomioidaan vammaiset lapset ja nuoret yhtenä tärkeimmistä kohderyhmistä ja että heidät otetaan huomioon kaikissa toimissa ja indikaattoreissa.

2.15. esittää toivomuksen, että uutta teknologiaa – sekä integroitumista edistäviä että teknisiä apuvälineitä – kehitetään tarkoituksenmukaisesti siten, että niillä on ratkaiseva rooli poistettaessa vammaisten tiellä olevia esteitä. On siis vaadittava, että vammaisuus käsitetään laaja-alaisesti, ja tuettava erityisesti vammaisille suunnattuja aloitteita. Olisi myös pyrittävä entistä ponnekkaammin poistamaan oikeudellisia ja muunlaisia esteitä, joiden vuoksi nykyisin on mahdotonta luoda todellisia eurooppalaisia apuvälinemarkkinoita, ja jäsenvaltioiden olisi myönnettävä asianmukaista rahoitustukea vammaisille, jotka tarvitsevat kyseisiä apuvälineitä käyttöönsä.

2.16. suositaa kaikille sidosryhmille, olivatpa ne julkisia tai yksityisiä, paikallisia, valtakunnallisia tai yhteisötasolla toimivia, että ne käsittelevät eurooppalaisen teemavuoden toimia ja niiden jatkamista Madridin julkilausuman valossa, sillä kyseisessä asiakirjassa määritellään eurooppalaisen teemavuoden peruskäsitteet ja ehdotetaan monille tahoille konkreettisia toimenpiteitä. Etenkin viestintä-, kuluttajajärjestöjen, nuorisoi-

järjestöjen, urheiluseurojen, uskonnollisten järjestöjen sekä muiden yhdistysten ja sidosryhmien olisi parannettava palveluitaan ja valvottava, että vammaiset voivat hyödyntää niitä täysipainoisesti ja antaa oman panoksensa toimintaan.

2.17. esittää toivomuksen, että unionin alue- ja paikallisviranomaisille tarjottaisiin kansalaisia lähinnä olevana hallintotasona tilaisuus vaikuttaa ratkaisevasti eurooppalaisen teemavuoden innoittamien uusien vammaispoliittisten suunta-avioiden laatimiseen ja vakiinnuttamiseen.

2.18. esittää alueille ja kunnille, että ne omissa päätöksentekoprosesseissaan

2.18.1. hyväksyisivät virallisesti Euroopan ensimmäisessä vammaiskongressissa annetun Madridin julkilausuman tulevan vammaispoliittisen toimintansa peruskäsitteiden lähtökohdaksi<sup>(1)</sup>.

2.18.2. auttaisivat levittämään tietoa Agenda 22:sta ja edistäisivät sen noudattamista mahdollisimman monessa Euroopan kunnassa. Agenda 22:een on koottu joukko vammaisuutta käsitteleviä selkeitä sääntöjä ja konkreettisia tavoitteita, jotka liittyvät vammaisten työllistymiseen, ammatilliseen koulutukseen, peruskoulutukseen ja yhteiskuntaan integroitumiseen. Ohjelman hyväksyvät alueet ja kunnat sitoutuvat toteuttamaan ohjelman mukaiset toimenpiteet sekä mukauttamaan ne kunnan tarpeisiin ja kunnassa toimivien järjestöjen odotuksiin.

2.18.3. täydentäisivät tarvittaessa nykyistä unionin ja jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, jossa kielletään vammaisten syrjintä ja kehoitetaan toimimaan myönteisesti hyväksymällä alueellisia tai paikallisia sääntöjä ja täytäntöönpanomääräyksiä, joilla edistetään tavoitteena olevien yhtäläisten mahdollisuuksien ja vammaisten täysipainoisen osallistumisen toteutumista kyseisillä alueilla.

2.18.4. antaisivat muun muassa vammaispalveluille etusijan alue- ja paikallisviranomaisten poliittisissa ohjelmissa.

2.18.5. sisällyttäisivät alue- ja paikallisviranomaisten harjoittamaan politiikkaan periaatteen, jonka mukaan vammaisuus mielletään laaja-alaisesti siten, että se otetaan kaikessa poliittisessa toiminnassa huomioon horisontaalisen toiminnan kantavana voimana.

2.18.6. myöntäisivät olevan tärkeää tukea yritysten sosiaalista toimintaa, joka liittyy niin kutsuttuun yritysten sosiaaliseen vastuuseen.

2.18.7. edistäisivät sellaisten ohjelmien käynnistämistä ja kehittämistä, joilla helpotetaan vammaisten pääsyä tavanomaisille työmarkkinoille, sillä paras tapa integroida vammaiset yhteiskuntaan on huolehtia heidän taloudellisesta riippumattomuudestaan. Vaikka suojatyökeskuksissa tehdyllä työllä on tärkeä rooli, on tarpeen lisätä vammaisten integroitumista yhteiskuntaan.

<sup>(1)</sup> [http://www.europarl.eu.int/comparl/empl/conferences/20031110/note\\_fi.doc](http://www.europarl.eu.int/comparl/empl/conferences/20031110/note_fi.doc)

2.18.8. hyväksyisivät monivuotisia toimintaohjelmia, joihin myönnettäisiin riittävästi määrärahoja ja muita resursseja. Ohjelmien avulla edistettäisiin vammaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia, ja vammaiset osallistuisivat ohjelman laadintaan, hallinnointiin, toimeenpanoon ja arviointiin vammaisjärjestöjen välityksellä. Ohjelmissa olisi keskityttävä palvelemaan vammaisten tarpeita ja vastaamaan heidän kiireellisiin vaateisiinsa seuraavasti:

- Alue- ja paikallisviranomaisten toteuttamissa paikallisissa koulutus- ja työvoimapolitiittisissa kehittämistoimissa ja -suunnitelmissa on annettava keskeinen sija erityisesti vammaisten työllistettävyyden parantamiseen tähtääville toimenpiteille. Viranomaisten on lisäksi sitouduttava toimivaltansa puitteissa noudattamaan yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annettua direktiiviä 2000/78/EY. Juuri paikallistason työllistämistoimet tarjoavat useita mahdollisuuksia. Mainittakoon esimerkiksi työhönoton perusteisiin liitettävät sosiaaliset lausekkeet, joissa määrätään sellaisten yritysten ja laitosten erityiskohtelusta, jotka ottavat palvelukseensa vammaisia.
- Tietoyhteiskunnasta ja uuden teknologian saatavuudesta on laadittava ohjelmia, joilla pyritään edistämään vammaisten osallistumista uuteen osaamisyhteiskuntaan siten, että tieto on myös heidän ulottuvillaan. On niin ikään luotava julkisia teknisten ja teknologisten apuvälineiden järjestelmiä, joilla edistetään vammaisten itsenäistä elämää ja kohennetaan heidän elämänlaatuaan.
- Toimintaympäristö on suunniteltava siten, että kaikkien tarpeet otetaan huomioon. Hankkeiden kustannusarvioon on sisällytettävä kaikkien tarpeet huomioiva suunnittelustrategia kaikilla alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltaan kuuluvilla aloilla (koulutuksessa, yhdyskuntasuunnittelussa, perusrakenteissa, liikenneverkoissa, virtuaalituloissa, televisiotinnässä, viestimisissä, yleisölle tarjottavissa hyödykkeissä ja palveluissa, julkisissa palveluissa jne.).
- Kun kyseessä ovat kaikkein vakavimmin vammautuneet, jotka ovat riippuvaisia muiden avusta, tavoitteena on, että he voivat yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti elää itsenäistä elämää omista lähtökohdistaan käsin ja tulla siten fyysisesti ja sosiaalisesti osaksi paikallisyhteisöä. Lähtökohtana on tällöin oltava, että vammaisille tarjotaan apua ja tukea, jotta he voivat jäädä asumaan vanhempiensa tai

omaisensa luo ja muuttaa aikuisena omaan asuntoon. Jos vammainen ei voi asua perheessään tai omassa asunnossaan, on hänelle varmistettava asuinolot, jotka vastaavat hänen tarpeitaan.

- Kun alueella torjutaan köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä, sosiaalisesti epäedullisessa asemassa olevat vammaiset on otettava sosiaaliseen osallisuuteen tähtäävien alueellisten ja paikallisten suunnitelmien ensisijaiseksi kohderyhmäksi.
- Paikallis- ja aluetason vammaisohjelmilla ja toimilla edistetään ja tuetaan vammaisten henkilökohtaista ja sosiaalista riippumattomuutta. Niiden ensisijaisena tavoitteena tuleekin olla erilaisten vaihtoehtojen asumismuotojen tarjoaminen. Vaihtoehtoja ovat esimerkiksi yhteisöasuminen, palveluasuminen sekä kunnan ja valtion rakennuttamien asuntojen varaaminen ja kunnostaminen vammaisille soveltuviksi vuokra- tai omistusasunnoiksi.

2.18.9. ottaisivat käyttöön ja kehittäisivät vammaisten yhteiskunnallista todellisuutta kuvaavia indikaattoreita ja tilastoja mieluiten siten, että nykyisiin tilastoihin lisätään vammaisuutta koskevia muuttujia.

2.18.10. perustaisivat alueelle alue- ja paikallisviranomaisten alaisuudessa toimivia pysyviä seurantaelimiä valvomaan vammaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja syrjäintäkieltoa.

2.18.11. vakiinnuttaisivat alue- ja paikallisviranomaisten sekä alueen vammaisjärjestöjen välisen vammaispoliittisen kansalaisvuoropuhelun. Kaikkia alueita ja kuntia kehoitetaan perustamaan alueellisia pariteettitoimikuntia, jossa olisivat edustettuina alue- ja paikallisviranomaiset sekä alueella toimivat vammaisjärjestöt.

Alueiden komitea

2.19. katsoo, että alueiden komitean on taattava yhtäläiset mahdollisuudet toimintaansa osallistumiseksi. Erityistä huomiota on tässä yhteydessä kiinnitettävä henkilöstöpolitiikkaan, tilojen soveltuvuuteen vammaisille sekä komitean Internet-sivuston laatimiseen vammaisille soveltuvaksi.

2.20. korostaa, että sellaiset tapahtumat kuin vammaispolitiikkojen alueellisesta ulottuvuudesta järjestetty seminaari ovat tärkeitä, sillä näin tarjoutuu tilaisuus vaihtaa kokemuksia hyvistä käytänteistä ja tehdä tunnetuksi muissa maissa tehokkain osoittautuneita samojen ongelmien ratkaisuja.

Bryssel 21. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta Yhteenveto sosiaalista osallisuutta koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien (2003–2005) tarkastelun tuloksista”**

(2004/C 121/08)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle ”Yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta – Yhteenveto sosiaalista osallisuutta koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien (2003–2005) tarkastelun tuloksista” (KOM(2003) 773 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 12. joulukuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 6. marraskuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 15. lokakuuta 2001 tekemän päätöksen yhteisön toimintaohjelman käynnistämisestä sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa koskevan jäsenvaltioiden yhteistyön edistämiseksi,

ottaa huomioon Euroopan komissiossa laaditun valmisteluasiakirjan e-Inclusion: The Information Society's potential for social inclusion in Europe (”Sähköinen osallistaminen – Tietoyhteiskunnan tarjoamat mahdollisuudet sosiaalisen osallisuuden edistämiseen Euroopassa”) (SEC(2001) 1428),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselman komission tiedonannosta neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle aiheesta ”Luonnos: Yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta” (KOM(2001) 565 lopullinen, C5–0109/2002–2002/2051COS),

ottaa huomioon antamansa lausunnon aiheesta ”Komission tiedonanto – Tavoitteena osallisuutta edistävä Eurooppa”, (CdR 84/2000 fin) <sup>(1)</sup>,

ottaa huomioon 6. helmikuuta 2003 annetun neuvoston päätöslauselman sosiaalisen osallisuuden edistämisestä työmarkkinaneuvotteluihin ja kumppanuuksiin <sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon antamansa lausunnon aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös yhteisön toimintaohjelman käynnistämisestä sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa koskevan jäsenvaltioiden yhteistyön edistämiseksi” (CdR 302/2000 fin) <sup>(3)</sup>,

ottaa huomioon antamansa lausunnon aiheesta ”Luonnos – Yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta” (CdR 393/2001 fin) <sup>(4)</sup>,

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan 2. maaliskuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 21/2004 rev. 1), jonka esittelijä oli Territoire de Belfortin lääninvaltuuston varapuheenjohtaja, Belfortin apulaiskaupunginjohtaja Gilberte Marin-Moskovitz (FR/PSE),

sekä katsoo, että tiedonanto on osoitettu 19. maaliskuuta 2004 kokoontuvalle ylimääräiselle Eurooppa-neuvostolle,

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 22. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

<sup>(1)</sup> EYVL C 317, 6.11.2000, s. 47.

<sup>(2)</sup> EUVL C 39, 18.2.2003, s. 1.

<sup>(3)</sup> EYVL C 144, 16.5.2001, s. 52.

<sup>(4)</sup> EYVL C 192, 12.8.2002, s. 5.

## 1. Alueiden komitean kanta

### Alueiden komitea

1.1. ilmaisee tyytyväisyytensä komission laatimaan luonnokseen sosiaalista osallisuutta käsitteleväksi yhteiseksi raportiksi, jossa esitetään tiivistelmä kansallisten toimintasuunnitelmien tarkastelun tuloksista sen jälkeen, kun yhteisö vuonna 2002 käynnisti jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä edistävän viidennen toimintasuunnitelmansa sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi.

1.2. tähdentää, että kaikki sidosryhmät on aktivoitava, jotta voidaan vähentää tuntuvasti niiden arviolta 55 miljoonan eurooppalaisen määrää, jotka nykyisin ovat vaarassa pudota köyhyysloukkuun tai elävät jopa äärimmäisessä puutteessa. Heitä on 15 prosenttia Euroopan väestöstä.

1.3. pitää myönteisenä sitä, että raportti on yhtenäinen ja että siinä otetaan samanaikaisesti huomioon laajentuminen, valtioiden väliset erot ja sosiaaliturvan poliittista koordinoitua yhteisön tasolla koskevan uuden rationalisoidun rakenteen käyttöönotto, josta neuvosto sopi lokakuussa 2003.

1.4. muistuttaa, että sosiaalisesti syrjäytyneiden henkilöiden määrä kasvaa kasvamistaan ja että heitä on syytä auttaa pysymään yhteiskunnan piirissä. Kollektiivisen yhteisön on siis pikimmiten ryhdyttävä torjumaan turvattomuuden ja syrjäytymisen tuhoisia vaikutuksia edistämällä sosiaalista osallisuutta. Sen on torjuttava syrjinnän kaikki ilmenemismuodot (rasismi, sukupuoleen, vammaan tai sukupuoliseen suuntautumiseen kohdistuva syrjintä sekä uskonnon tai iän perusteella tapahtuva syrjintä) ja tuotava esiin, miten monen eurooppalaisen on yhä vaikeampi säilyttää sosiaaliset siteensä. Sosiaalista osallisuutta koskevan tasapainoisen politiikan avulla näille henkilöille tulisi tarjota taloudellisia kannustimia osallistua aktiivisesti työelämään.

1.5. korostaa, että pääomaliikkeiden maailmanlaajuistumiseen mahdollisesti liittyvien odottamattomien rakennemuutosten ja heikentyneiden suhdanteiden vuoksi työllistymismahdollisuudet eivät ole yhdenvertaiset, työmarkkinat ovat epävakait, yritystoiminta siirtyy muualle ja lukuisia työpaikkoja katoaa. Kaikki tämä vaikuttaa yksittäisiin ihmisiin ja yhdyskuntaan sekä pahentaa sosiaalista syrjäytymistä.

1.6. katsoo, että sosiaalista osallisuutta koskevassa yhteisön strategiassa on otettava nykyistä voimakkaammin huomioon makrotaloudelliset yhteydet sekä talous-, finanssi- ja veropoliittikan vaikutukset julkisen sektorin toimintakykyyn.

1.7. suhtautuu myönteisesti komission haluun tiivistää "vuorovaikutusta alue- ja paikallishallinnon kanssa" arvioimalla jäsenvaltioiden toimintalinjoja ja ottamalla käyttöön yhteisiä indikaattoreita, jotta vuoteen 2010 mennessä voidaan ryhtyä tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin syrjäytymisen torjumiseksi. Indikaattoreista päätettiin maaliskuussa 2000 Lissabonissa pidetyssä huippukokouksessa, ja niitä täydennettiin joulukuussa 2001 Laekenissa kokoontuneessa neuvostossa (18 yhteistä indikaattoria, joilla mitataan köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä).

1.8. katsoo, että kymmenen uuden jäsenvaltion liittymisen vaikutukset sosiaalista osallisuutta koskevaan yhteisön tulevaan strategiaan on otettava huomioon etenkin koska köyhyyden torjunnassa sovellettavaa koordinoitua menetelmää arvioidaan vuonna 2005.

1.9. uudistaa kehotuksensa ottaa entistä paremmin huomioon jäsenvaltioiden hyvät käytänteet ja innovaatiot pyrit-

täessä takaamaan kaikille kuuluvat perusoikeudet, sosiaalinen osallisuus ja turvattomuuden torjuminen.

1.10. pitää myönteisinä kuutta keskeistä osa-aluetta, joita neuvosto on päättänyt painottaa sosiaalista osallisuutta koskevissa toisen sukupolven kansallisissa toimintasuunnitelmissa 2003–2005:

— Investoidaan aiempaa enemmän toimenpiteisiin, joilla aktivoidaan työmarkkinoita ja mukautetaan niitä kaikkein vähäosaisimpien, vaikeimmin työllistettävien henkilöiden tarpeisiin.

— Mukautetaan sosiaaliturvajärjestelmiä ja saatetaan ne kaikkien ulottuville.

— Tarjotaan kaikkein heikoimmassa asemassa oleville ja sellaisille henkilöille, jotka ovat pahimmassa vaarassa syrjäytyä yhteiskunnasta, mahdollisuus päästä kunnolliseen asuntoon ja saada laadukasta terveydenhuoltoa sekä annetaan heille jatkuvasti uusia mahdollisuuksia hakeutua yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen.

— Pyritään yhdessä torjumaan koulunkäynnin keskeyttäminen, mikä puolestaan suojaa tehokkaasti järjestelmälliseltä ja kohtalokkaalta syrjäytymiseltä.

— Asetetaan etusijalle lasten kärsimän köyhyyden kitkeminen.

— Vähennetään maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen kärsimää köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä.

1.11. toteaa, että koordinoitua menetelmää on onnistuttu soveltamaan entistä yhdenmukaisemmin (valtioiden, alueviranomaisten ja Euroopan unionin väliseen) toimintaan etenkin tarjottaessa yksilön kannalta välttämättömiä julkisia palveluita esimerkiksi seuraavilla aloilla: koulutus, terveydenhuolto, asuminen, liikenne, naisten ja miesten yhtäläiset mahdollisuudet, tiedon, vapaa-ajanviettomahdollisuuksien ja kulttuurin tarjoaminen, oikeuslaitoksen palveluiden saatavuus ja yksilön oikeuksien takaaminen.

1.12. esittää toivomuksen, että valtiot torjuisivat köyhyyttä aiempaa yhdenmukaisemman strategian avulla. Verrattaessa jäsenvaltioiden laatimia kansallisia toimintasuunnitelmia keskenään on valitettavaa todeta, että tiettyjä väestöryhmiä (työttömiä, yksinhuoltajia, yksin asuvia vanhuksia, vammaisia, tutkinnon suorittamattomia nuoria, suurperheitä) ankarimmin koetteleva köyhyys on pahentunut.

1.13. korostaa sosiaaliturvan merkitystä sellaisille naisille ja miehille, jotka eivät pysty hakeutumaan työmarkkinoille.

1.14. katsoo, että unionin nykyisessä kehitysvaiheessa, etenkin työmarkkinoiden muuttuessa nopeasti, uuden tieto- ja viestintätekniikan kehittyessä ja yleistyessä sekä uudenlaisen väestökehityksen ja lisääntyvien muuttovirtojen aiheuttaessa muutoksia on ryhdyttävä tarkkailemaan tilannetta, jotta riskit ovat muunnettavissa uusiksi mahdollisuuksiksi sosiaaliseen osallisuuteen.

1.15. ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että sähköinen osallistaminen (e-inclusion) -hanke on onnistunut ja että se voi tulevaisuudessa tarjota erittäin tehokkaan välineen saattaa tieto- ja viestintätekniikan avulla palvelut kaikkien väestöryhmien ulottuville, mikä puolestaan edistää kansalaisten aktiivisuutta ja osallistumista.

1.16. korostaa valtion liikkeelle panevaa roolia maiden vastatessa kansalaisten tarpeisiin. Valtion tulee huolehtia verotusjärjestelmän toimivuudesta, sosiaaliturvasta, koulutuksesta ja koulutusohjelmista, oikeudesta asumiseen ja tämän oikeuden takaamisesta, kansanterveydestä, vapaasta tiedottamisesta sekä yhdenvertaisista menestymismahdollisuuksista. Myös paikallis- ja aluetason osallistuminen on välttämätön väline koordinoitaessa tehokkaasti kyseisiä palveluita.

1.17. huomauttaa, että komission ja neuvoston yhteisessä asiakirjassa ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota siihen, että sosiaalisen osallisuuden edistämiseen on sidottava huomattavasti määrärahoja.

1.18. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen asettaa toiminnalle määrälliset tavoitteet, kuten tietyt jäsenvaltiot ovat jo tehneet kahdeksassa kansallisessa suunnitelmassa.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Alueiden komitea

2.1. uskoo sosiaalista osallisuutta koskevaan yhteiseen tiedonantoon tutustuttuaan, että sekä paikallis- ja aluetasolla että maakohtaisesti ja unionin laajuisesti toteutettavissa Lissabonin huippukokouksen jälkeisissä toiminnoissa on pyrittävä siihen, että myös kymmenelle uudelle jäsenvaltiolle laaditaan kansalliset suunnitelmat.

2.2. huomauttaa, että jäsenvaltioille on annettava aikaa kansallisten toimintasuunnitelmien integroimiseksi valtakunnallisella, alueellisella ja paikallistasolla ennen kuin niiden vaikutuksia arvioidaan.

2.3. suositaa, että käytettävien indikaattoreiden määrää rajoitettaisiin, jotta ne sopisivat yhteen ja olisivat käyttökelpoisia kaikissa unionimaissa. Alueiden komitea toteaa, että sosiaalista osallisuutta koskevien ensimmäisen sukupolven kansallisten toimintasuunnitelmien voimassaolon päätyttyä kyseiset indikaattorit on pyrittävä kartoittamaan yhteisön tasolla. Alueiden komitea suosittelee tätä kahdessa aikaisemmassa sosiaalista syrjäytymistä koskeneessa lausunnossaan.

2.4. toteaa vuonna 2003 julkaistun työllisyyden valkoisen kirjan tapaan, että yhteistyötä on tehtävä kaikilla hallintotasoilla, kaikkien sosiaaliseen osallisuuteen vaikuttavien toimijoiden kesken, olivatpa ne instituutioita tai kansalaisyhteiskunnan edustajia.

2.5. toteaa tyytyväisenä jäsenvaltioiden panneen merkille, että niiden on täydennettävä kansallisia suunnitelmiaan paikallis- ja aluetasoa koskevin säännöksin. Tässä yhteydessä tulisi kuitenkin välttää sitä, että kansallisia suunnitelmia paisutetaan puhtaasti alueellisilla ja sosiaaliviranomaisten paikallisiin toimintatapoihin mukautetuilla toimenpiteillä, sillä muutoin jäsenvaltioiden välinen vertailtavuus sekä harvojen, informatiivisten ja vertailukelpoisten osoittimien käyttö hämärtyisi ja vaikeutuisi.

2.6. kannustaa komissiota tarjoamaan paikallis- ja alueviranomaisille nykyistä järjestelmällisemmin tilaisuuden valvoa sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemismenetelmiä.

2.7. on niin ikään ilahtunut siitä, että useimmat jäsenvaltiot pitävät tärkeänä sitä, että köyhyyden vähentämiseksi asetetaan asteittain toteutettavia kunnianhimoisia ja monitahoisia määräl-

lisiä tavoitteita, joissa otetaan huomioon, että suhteellinen köyhyyskynnys vaihtelee suuresti maittain.

2.8. kannustaa tarkastelemaan rakennerahastoja myös vastaisuudessa kansallisissa toimintasuunnitelmissa määriteltyjen sosiaalisen osallisuuden kriteerien valossa. Tarkastelussa on myös otettava huomioon, mihin suuntaan rakennerahastomäärärahojen jakoa kehitetään vuoden 2006 jälkeen.

2.9. kehottaa torjumaan mahdollisimman nopeasti sosiaalisen syrjäytymisen ja jatkuvan köyhyyden vakavimpia seurauksia (kuten ylivelkaantumista tai asunnottomuutta), sellaisina kuin ongelmat on määritelty tavoitteessa 3 "Heikoimmassa asemassa olevien auttaminen".

2.10. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission suositukseen ja odottaa vuonna 2005 tehtävää arviointia. Komitea kehottaa panemaan suositukset täytäntöön yhdenmukaisesti ja tasapainoisesti seuraavilta osin:

- Aktivoidaan edelleen kaikkia kansalaisyhteiskunnan osia ja myös syrjäytyneitä henkilöitä osallistumaan toimintaan.
- Tiedostetaan, että kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin henkilöihin (turvapaikan hakijoihin, pakolaisiin, maahanmuuttajiin ja etnisiin vähemmistöihin) kohdistuva syrjintä on poistettava pikimmiten.
- Kehitetään edelleen maakohtaisia tilastoja ja seurataan niiden kehittymistä. Ne auttavat noudattamaan tehokkaasti ansioita ja elinoloja mittaavien tilastojen (EU-SILC) pohjalta määriteltyjä sosiaalisen osallisuuden strategioita.
- Levitetään tietoa hyvistä käytänteistä ja sovitetaan niitä yhteen, samaan tapaan kuin sosiaalisen syrjäytymisen torjumista koskevan yhteisön toimintasuunnitelman yhteydessä tehdään.
- Varmistetaan, että sosiaalista osallisuutta koskevat unionin tavoitteet otetaan kaikilta osin huomioon kesäkuussa 2004 pidettävän Eurooppa-neuvoston kokouksen valmistelussa ja seurannassa. Varmistetaan erityisesti, että tavoitteet ovat yhdenmukaisia talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja Nizzassa joulukuussa 2000 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa laaditun Euroopan työllisyysstrategian kanssa.
- Edistetään EU:n ehdokasmaiden sopeutumista koko prosessiin. Toiminnan lähtökohdaksi voidaan ottaa sosiaalisen osallisuuden edistämistä koskevat yhteiset muistiot (jotka osapuolet allekirjoittivat yhdessä 10. joulukuuta 2003). Muistioissa on sovittu siitä, että kaikki kymmenen uutta jäsenvaltiota laativat kansalliset toimintasuunnitelmansa.

2.11. kehottaa ryhtymään tarvittaviin toimiin yhteiskuntaan integroitumisprosessin ulottamiseksi uusiin jäsenvaltioihin.

2.12. tähdentää, että sosiaalinen osallisuus liittyy taloudellisessa mielessä köyhyteen ja että siihen sisältyy myös muunlaista osattomuutta, kuten työmarkkinoihin, yleissivistävään koulutukseen, ammattikoulutukseen ja kulttuuriin liittyvää syrjäytymistä. Sukupuoleen, ikään, sosiaaliseen asemaan, opintoihin, kieleen, kansallisuuteen sekä fyysiseen ja henkiseen vammaan kohdistuva syrjintä, voi vaikuttaa tilanteeseen, joten sosiaalisen syrjäytymisen syihin ja ongelmien ratkaisuun on suhtauduttava kokonaisvaltaisesti.

2.13. kehottaa Euroopan komissiota jatkamaan ja laajentamaan vuoropuheluaan sosiaalista osallisuutta edistävien toimijoiden ja syrjäytymisen uhrien kanssa, jotta kaikilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluville ja käyttää kansalaisoikeuksiaan.

2.14. ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että köyhyydestä ja syrjäytymisestä järjestetään vuosittain paneelikeskustelu, samaan tapaan kuin Århusissa lokakuussa 2002. Seuraava tapahtuma järjestetään 17. lokakuuta 2004 vietettävän syrjäytymisen kansainvälisen teemapäivän yhteydessä. Seuraavassa muutamia syitä, joiden vuoksi tapaaminen on osoittautunut tarpeelliseksi: unioni laajentuu, jäsenvaltiot torjuvat syrjäytymistä uusin käytäntein, asiaa koskevista kriteereistä on sovittu Nizzassa, osallisuus- ja integroitumisprosesseille on asetettu yhdenvertaisuutta, ennaltaehkäisyä, toimintaa ja aktivointia koskevat tavoitteet ja työmarkkinavuoropuheluun sekä työllis-

syyskumppanuuteen osallistuvien toimijoiden määrä on moninkertaistunut.

2.15. korostaa, että EU:n jäsenvaltioiden on vaikea määritellä yhteisesti sellaisia sosiaalisen osallisuuden tai syrjäytymisen kriteereitä, jotka olisivat sovellettavissa paikallis-, alue-, jäsenvaltio- ja unionitasolla, joita myös sovellettaisiin ja jotka voitaisiin viedä muihin maihin. Sama koskee unionitasolla käytävän koordinoidun vuoropuhelun jatkuvuutta.

2.16. muistuttaa paikallis- ja alueviranomaisten roolista syrjäytymisvaarassa olevia väestönosia työllistettäessä ja yleisesti yhteiskuntaan integroitaessa.

2.17. kehottaa Euroopan komissiota sisällyttämään tässä lausunnossa esitetyt näkökohdat luonnokseen yhteiseksi raportiksi, joka on määrä esitellä maaliskuussa 2004 pidettävässä huippukokouksessa.

Bryssel 22. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB

---

**Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista"**

(2004/C 121/09)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista, KOM(2003) 723 lopullinen – 2003/0282 COD,

ottaa huomioon neuvoston 11. joulukuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 12. maaliskuuta 2002 tekemän päätöksen antaa "kestävä kehitys" -valiokunnan tehtäväksi laatia aiheesta lausunto,

ottaa huomioon Euroopan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan, jossa käsitellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista, SEC(2003) 1343,

ottaa huomioon neuvoston direktiivin 91/157/ETY, annettu 18. päivänä maaliskuuta 1991, vaarallisia aineita sisältävistä paristoista ja akuista,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/108/EY, annettu 8. päivänä joulukuuta 2003, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2002/96/EY muuttamisesta (WEEE-direktiivi),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/95/EY, annettu 27. päivänä tammikuuta 2003, tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa (RoHS-direktiivi),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/53/EY, annettu 18. päivänä syyskuuta 2000, romuajoneuvoista (ELV-direktiivi),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY, annettu 22. päivänä kesäkuuta 1998, teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisesta noudatettavasta menettelystä,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan maaliskuun 5. päivänä 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 12/2004 rev. 1), jonka esittelijä oli Lapinlahden kunnanvaltuuston puheenjohtaja Ossi Martikainen (FIN/ELDR),

sekä katsoo, että:

1. paristot ja akut ovat olennainen energianlähde yhteiskunnassamme,
2. huomattava määrä käytettyjä paristoja ja akkuja päätyy yhdyskuntajätteestä muodostuvaan jätevirtaan,
3. käytettyjen paristojen ja akkujen keräys- ja kierrätysjärjestelmät vaihtelevat jäsenvaltioittain. Koska näillä järjestelmillä voi olla kielteisiä vaikutuksia sisämarkkinoihin ja ne voivat vääristää kilpailua, on tärkeää varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n alueella,
4. on tärkeää, että koko EU:ssa asetetaan korkeat tavoitteet ja että jäsenvaltioille jätetään mahdollisuus asettaa niitäkin korkeampia omia tavoitteita ja standardeja,
5. alue- ja paikallisviranomaisilla on monissa jäsenvaltioissa keskeinen rooli paristojen ja akkujen keräyksessä ja kierrätyksessä,

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 22. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

## 1. Alueiden komitean kanta

### Alueiden komitea

1.1. katsoo, että unionin laajuisten vähimmäisvaatimusten asettaminen akku- ja paristojätteen ja etenkin vaarallisia aineita sisältävän jätteen käsittelyssä on tehokas väline ympäristön ja kansalaisten terveyden suojelussa.

1.2. katsoo, että jäsenvaltioilla sekä niiden paikallis- ja aluehallinnoilla on oikeus unionin jätelainsäädännön käytännön toimeenpanossa valita parhaaksi katsomiaan menettelyjä, kunhan ne täyttävät yhteiset vähimmäisvaatimukset eivätkä ole kilpailua vääristäviä.

1.3. muistuttaa, että kunnilla, kaupungeilla ja aluehallinnolla on merkittävää toimivaltaa ja vastuuta jätehuollon ja ympäristöterveyden suunnittelussa, toimeenpanossa ja valvonnassa ja että EU-lainsäätäjän ja jäsenvaltioiden tulee tämän alan yhteisen lainsäädännön toimeenpanossa ottaa näiden tahojen asiantuntemus ja ehdotukset vakavasti huomioon.

1.4. huomauttaa, että kuluttajien tottumuksilla ja käyttäytymisellä on hyvin suuri vaikutus ympäristölainsäädännön tavoitteiden toteutumisessa, ja katsoo, että jäsenvaltioita tulisi kehottaa tehostamaan ponnistuksiaan luoda tai laajentaa tehokkaita palautus- ja kierrätysorganisaatioita tai panttijärjestelmiä sekä ohjaamaan kuluttajia valitsemalla ja tiedotuksella ympäristötietoisempaan paristojen ja akkujen käsittelyyn.

1.5. uskoo, että vaarallisia aineita sisältävää akku- ja paristojätettä koskevan lainsäädännön toteutus ja valvonta on parasta järjestää siten, että jäsenvaltiot voivat itse valita sopivimmat käytännön järjestelmät, mutta säädöksen valvonta ja niiden vastaisen toiminnan seuraamukset ovat unionin alueella yhtenäiset ja niiden toimeenpanosta vastaa Euroopan komissio.

1.6. kannattaa tuottajan vastuu -periaatteen toteuttamista akkujen ja paristojen käsittelyssä.

1.7. korostaa, että kuntien, kaupunkien ja niiden omistamien tai niitä edustavien laitosten ja yritysten on mahdollista toimia akkujen ja pattereiden keräämisen, käsittelyn ja kierrätyksen aloilla kolmansina osapuolina yhteistyössä tuottajien ja maahantuojaan kanssa.

1.8. katsoo, että teollisuudessa ja ajoneuvoissa käytettävien paristojen ja akkujen loppukäsittelystä (kaatopaikalle sijoittaminen tai polttaminen) tulee pyrkiä kokonaan eroon.

1.9. katsoo, että elohopean ja kadmiumin käytölle akuissa tulisi asettaa massamääräiset rajat.

1.10. pitää kiinteitä, massamääräisiä keräystavoitteita ongelmallisina, koska ne sallivat akku- ja paristojätteen määrän huomattavankin kasvun monissa uusissa jäsenvaltioissa, jolloin direktiiviehdotuksen suotuisat terveys- ja ympäristövaikutukset sekä parempien käytäntöjen etsiminen lykkääntyvät.

1.11. muistuttaa, että eräät jäsenvaltiot täyttävät jo nyt direktiiviehdotuksen mukaisen keräystavoitteen 160g/asukas/vuosi. Komitea katsoo, että tavoitteiden tulisi perustua vuotuisen myyntiä kunkin jäsenvaltion alueella, jotta erot kulutuksessa voidaan ottaa huomioon ja samalla asettaa kunnianhimoisia tavoitteita.

1.12. pitää parempana sellaista keräystavoitemittaria, joka perustuisi kaikkien käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen osalta prosenttiosuuteen jäsenvaltion alueella myytyjen akkujen ja paristojen määrästä.

1.13. kannustaa jäsenvaltioita edistämään uusia, taloudellisesti tehokkaita ja ympäristöystävällisiä kierrätys- ja käsittelyteknologioita ja suosittelee, että Euroopan komissio esittäisi Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisesti seurantaraportin tavoitteiden edistymisestä direktiivin voimaantulon jälkeen.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Johdanto-osan ensimmäinen viittauskappale

| Komission ehdotus                                                                                                         | AK:n muutosehdotus                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan 1 kohdan ja 175 artiklan 1 kohdan, | ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 <del>artiklan 1 kohdan</del> ja 175 artiklan 1 kohdan, |

Perustelu: Direktiivin pääasiallisena tarkoituksena on minimoida hävitettävien paristojen kielteiset ympäristövaikutukset, minkä vuoksi 175 artiklan 1 kohdan (ympäristötoimenpiteiden oikeusperusta) tulisi olla ainoa oikeusperusta. Jos direktiivin oikeusperustana on 175 artikla, jätetään jäsenvaltioille mahdollisuus säätää yhteisön tavoitteita tiukemmista tavoitteista ja menettelyistä.

### Johdanto-osan 10. perustelukappale

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kadmiumiin, elohopeaan ja lyijyyn liittyvien erityisten ympäristö- ja terveysvaikutusten ja kadmiumia, elohopeaa ja lyijyä sisältävien paristojen ja akkujen erityisominaisuuksien vuoksi olisi otettava käyttöön lisätoimenpiteitä. Elohopean käyttöä paristoissa olisi rajoitettava. Ajoneuvojen paristojen ja akkujen ja teollisuusparistojen ja -akkujen loppukäsittely olisi kiellettävä. Kannettaville nikkelikadmiumparistoille ja -akuille olisi vahvistettava keräystä koskeva lisätavoite. Lisäksi olisi vahvistettava kadmium- ja lyijyparistoja ja -akkuja koskevat erityiset kierrätysvaatimukset, jotta yhteisön alueella hyödynnettäisiin mahdollisimman suuri osa niiden sisältämästä materiaalista ja estettäisiin poikkeavuudet jäsenvaltioiden välillä. | Kadmiumiin, elohopeaan ja lyijyyn liittyvien erityisten ympäristö- ja terveysvaikutusten ja kadmiumia, elohopeaa ja lyijyä sisältävien paristojen ja akkujen erityisominaisuuksien vuoksi olisi otettava käyttöön lisätoimenpiteitä. Elohopean käyttöä paristoissa <del>olisi rajoitettava. Asekä ajoneuvojen paristojen ja akkujen ja teollisuusparistojen ja -akkujen loppukäsittely olisi kiellettävä. Kannettaville nikkelikadmiumparistoille ja -akuille olisi vahvistettava keräystä koskeva lisätavoite.</del> Niin ikään olisi kiellettävä kadmiumin ja lyijyn käyttö kannettavissa paristoissa. Lisäksi olisi vahvistettava muita kuin kannettavia kadmium- ja lyijyparistoja ja -akkuja koskevat erityiset kierrätysvaatimukset, jotta yhteisön alueella hyödynnettäisiin mahdollisimman suuri osa niiden sisältämästä materiaalista ja estettäisiin poikkeavuudet jäsenvaltioiden välillä. |

Perustelu: Romuajoneuvoista, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta ja tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta annettujen direktiivien mukaisesti metallin käyttö tulisi kieltää myös paristoissa ja akuissa.

## 3 artikla

### Määritelmät

Lisätään uusi määritelmä.

| Komission ehdotus | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                         |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | <u>”panttijärjestelmillä” järjestelmiä, joissa ostaja paristoja tai akkuja ostaessaan maksaa myyjälle rahasumman, joka maksetaan takaisin, kun käytetyt paristot tai akut palautetaan;</u> |

Perustelu: Teksti on kopioitu vaarallisia aineita sisältävistä paristoista ja akuista annetusta neuvoston direktiivistä 91/157/ETY. Järjestelmät ovat erinomainen keino rohkaista kuluttajia palauttamaan käytetyt paristot keräyspisteisiin.

## 4 artikla

## Ennaltaehkäisy

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ol style="list-style-type: none"> <li>Jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikkien sellaisten paristojen ja akkujen kaupan pitäminen, jotka sisältävät yli 0,0005 painoprosenttia elohopeaa, riippumatta siitä, onko ne liitetty laitteisiin.</li> <li>Edellä 1 kohdassa tarkoitettu kiello ei koske korkeintaan kaksi painoprosenttia elohopeaa sisältäviä nappiparistoja tai nappiparistoista tehtyjä paristoja.</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>Jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikkien sellaisten paristojen ja akkujen kaupan pitäminen, jotka sisältävät yli <ol style="list-style-type: none"> <li>5 ppm elohopeaa; ja/tai</li> <li>40 ppm lyijyä; ja/tai</li> <li>20 ppm kadmiumia</li> </ol> riippumatta siitä, onko ne liitetty laitteisiin.</li> <li><del>Edellä 1 kohdassa tarkoitettu kiello ei koske korkeintaan kaksi painoprosenttia elohopeaa sisältäviä nappiparistoja tai nappiparistoista tehtyjä paristoja.</del></li> <li>Kiello ei koske liitteessä 1 lueteltuja sovelluksia.</li> </ol> |

Perustelu: Kannettavien NiCd-paristojen osuus koko NiCd-paristojen markkinoista on 80 prosenttia. Vaarana on, että käytetyt paristot päätyvät yhdyskuntajätteiden virtaan. Sähkö- ja elektroniikkalaitteissa käytettävät paristot ovat kiistatta korvattavissa. Kadmiumparistojen käytön lopettaminen vähitellen sähkö- ja elektroniikkalaitteissa olisi kyseisistä laitteista annetun direktiivin (RoHS-direktiivin) mukaista.

## 5 artikla

## Ympäristönsuojelun tehostaminen

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jäsenvaltioiden on edistettävä sellaista tutkimusta, jossa tarkastellaan mahdollisuutta tehostaa paristojen ja akkujen ympäristönsuojelun tasoa koko niiden elinkaaren ajan, sekä sellaisten paristojen kaupan pitämistä, jotka sisältävät pienempiä määriä vaarallisia aineita tai jotka sisältävät vähemmän pilaavia aineita, erityisesti elohopeaa, kadmiumia ja lyijyä korvaavia aineita. | Jäsenvaltioiden on edistettävä sellaista tutkimusta, jossa tarkastellaan mahdollisuutta tehostaa paristojen ja akkujen ympäristönsuojelun tasoa koko niiden elinkaaren ajan, sekä sellaisten paristojen kaupan pitämistä, jotka sisältävät pienempiä määriä vaarallisia aineita tai jotka sisältävät vähemmän pilaavia aineita, erityisesti elohopeaa, kadmiumia ja lyijyä korvaavia aineita. Komissio toimittaa viisi vuotta tämän direktiivin voimaantulon jälkeen neuvostolle ja Euroopan parlamentille seurantakertomuksen. |

Perustelu: itsestään selvä.

## 6 artikla

## Jätevirran seuranta

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ol style="list-style-type: none"> <li>Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kiinteästä yhdyskuntajätteestä muodostuvaan jätevirtaan sijoitettujen käytettyjen kannettavien nikkelikadmiumparistojen ja akkujen määrää seurataan. Seurannan tuloksia koskeva kertomus laaditaan liitteessä I olevan taulukon 1 perusteella.</li> <li>Jäsenvaltioiden on laadittava kertomus vuosittain, ensimmäisen kerran vuosi tämän direktiivin 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päivämäärän jälkeen, ja siten, että kertomus kattaa kunkin kalenterivuoden kokonaisuudessaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta jätetilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2150/2002 soveltamista. Se on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa kyseessä olevan vuoden päättymisen jälkeen.</li> <li>Komission on vahvistettava yksityiskohtaiset säännöt edellisessä kohdassa tarkoitettulle kiinteästä yhdyskuntajätteestä muodostuvan jätevirran seurannalle 30 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li><del>Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kiinteästä yhdyskuntajätteestä muodostuvaan jätevirtaan sijoitettujen käytettyjen kannettavien nikkelikadmiumparistojen ja akkujen määrää seurataan. Seurannan tuloksia koskeva kertomus laaditaan liitteessä I olevan taulukon 1 perusteella.</del></li> <li><del>Jäsenvaltioiden on laadittava kertomus vuosittain, ensimmäisen kerran vuosi tämän direktiivin 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päivämäärän jälkeen, ja siten, että kertomus kattaa kunkin kalenterivuoden kokonaisuudessaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta jätetilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2150/2002 soveltamista. Se on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa kyseessä olevan vuoden päättymisen jälkeen.</del></li> <li><del>Komission on vahvistettava yksityiskohtaiset säännöt edellisessä kohdassa tarkoitettulle kiinteästä yhdyskuntajätteestä muodostuvan jätevirran seurannalle 30 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.</del></li> </ol> |

Perustelu: Koko artikla tulisi poistaa, koska yhdyskuntajätteestä muodostuvan jätevirran tarkkailu olisi erittäin kallista ja turhaakin, mikäli direktiivissä jo alun perin kielletään haitallisten aineiden käyttäminen paristoissa. Arvioiden mukaan nikkelikadmiumparistojen osuus yhdyskuntajätteestä muodostuvassa jätevirrassa on noin 0,0055 prosenttia. Käytettyjen nikkelikadmiumparistojen määrän luotettava määrittely edellyttäisi huomattavan otoksen analysointia. Tätä helpompi ja varmempi vaihtoehto on yksinkertaisesti kieltää tämän haitallisen aineen käyttö kokonaan. Samalla myös kattavan seurannan järjestäminen käy tarpeettomaksi. Ehdotus on anomalia ja tulee poistaa.

## 9 artikla

## Keräysjärjestelmät

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että:</p> <p>(a) perustetaan järjestelmiä, joiden avulla käytetyt kannettavat paristot ja akut voidaan palauttaa maksutta ja jotka takaavat, että helppopääsyisiä kierrätyspisteitä on käytettävissä riittävästi väestötiheys huomioon ottaen,</p> <p>(b) teollisuusparistojen ja -akkujen tuottajat, tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet, vastaanottavat loppukäyttäjiltä käytetyt teollisuusparistot ja -akut riippumatta niiden kemiallisesta koostumuksesta tai alkuperästä,</p> <p>(c) ajoneuvojen paristojen ja akkujen tuottajat, tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet, perustavat järjestelmiä käytettyjen ajoneuvojen paristojen ja akkujen keräämiseksi, ellei keräyksestä huolehdita direktiivin 2000/53/EY 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla järjestelmillä.</p> <p>2. Näitä järjestelmiä perustaessaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kuljetuksiin liittyvät kielteiset ulkoiset kustannukset minimoidaan.</p> | <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että:</p> <p>(a) perustetaan järjestelmiä, joiden avulla käytetyt kannettavat paristot ja akut voidaan palauttaa maksutta ja jotka takaavat, että helppopääsyisiä kierrätyspisteitä on käytettävissä riittävästi väestötiheys huomioon ottaen,</p> <p>(b) teollisuusparistojen ja -akkujen tuottajat, tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet, vastaanottavat loppukäyttäjiltä käytetyt teollisuusparistot ja -akut riippumatta niiden kemiallisesta koostumuksesta tai alkuperästä,</p> <p>(c) ajoneuvojen paristojen ja akkujen tuottajat, tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet, perustavat järjestelmiä käytettyjen ajoneuvojen paristojen ja akkujen keräämiseksi, ellei keräyksestä huolehdita direktiivin 2000/53/EY 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla järjestelmillä.</p> <p>2. Näitä järjestelmiä perustaessaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kuljetuksiin liittyvät kielteiset ulkoiset kustannukset minimoidaan.</p> <p>3. <u>Osana kannettavien paristojen ja akkujen keräyksen edistämistä voidaan panna täytäntöön panttijärjestelmiä. Jäsenvaltiot voivat vapaasti säätää panttimaksut sellaisiksi, että vältetään vääristymät sisämarkkinoilla. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tällaisten panttijärjestelmien täytäntöönpanoon liittyvistä toimista komissiolle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 98/34/EY soveltamista.</u></p> |

Perustelu: Panttijärjestelmät ovat erinomainen keino rohkaista kuluttajia palauttamaan käytetyt paristot.

## 11 artikla

## Loppukäsittelyn kieltäminen

| Komission ehdotus                                                                                                                                    | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jäsenvaltioiden on kiellettävä teollisuusparistojen ja -akkujen sekä ajoneuvojen paristojen ja akkujen loppukäsittely kaatopaikoilla ja polttaminen. | Jäsenvaltioiden on kiellettävä teollisuusparistojen ja -akkujen sekä ajoneuvojen paristojen ja akkujen loppukäsittely kaatopaikoilla ja polttaminen. <u>Jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että kiello pannaan asianmukaisesti täytäntöön.</u> |

Perustelu: Artiklan tekstiä on vahvistettava ja tehostettava.

## 12 artikla

## Taloudelliset ohjauskeinot

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                       | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Mikäli jäsenvaltiot käyttävät taloudellisia ohjauskeinoja, esimerkiksi hyväksyvät eriytettyjä verokantoja, käytettyjen paristojen ja akkujen keräyksen tai vähemmän pilaavien paristojen käytön edistämiseksi, niiden on ilmoitettava ohjauskeinojen täytäntöönpanoon liittyvistä toimista komissiolle. | Mikäli jäsenvaltiot käyttävät taloudellisia ohjauskeinoja, esimerkiksi hyväksyvät <u>panntijärjestelmiä tai eriytettyjä verokantoja</u> , käytettyjen paristojen ja akkujen keräyksen tai vähemmän pilaavien paristojen käytön edistämiseksi, niiden on ilmoitettava ohjauskeinojen täytäntöönpanoon liittyvistä toimista komissiolle. |

Perustelu: Panttijärjestelmillä (joissa kuluttaja maksaa pariston ostaessaan korkeamman hinnan, josta osa maksetaan takaisin, kun käytetty paristo palautetaan) voidaan kannustaa kuluttajia palauttamaan käyttämänsä paristot.

## 13 artikla

## Keräystavoitteet

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ne viimeistään neljä vuotta 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päivämäärän jälkeen saavuttavat keskimääräisen keräystason, joka on vähintään 160 grammaa asukasta kohden vuodessa kaikkien käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen osalta, mukaan luettuina kannettavat nikkelikadmiumparistot.</p> <p>Jäsenvaltioiden on samaan päivämäärään mennessä saavutettava vähimmäiskeräystavoite, joka vastaa 80 prosenttia käytettyjen kannettavien nikkelikadmiumparistojen ja -akkujen kokonaismäärästä vuodessa. Kokonaismäärään sisältyvät vuoden aikana keräysjärjestelmien avulla kerätty sekä kiinteästä yhdyskuntajätteestä muodostuvaan jätevirtaan sijoitetut kannettavat nikkelikadmiumparistot ja -akut.</p> <p>2. Seurantatuloksista on laadittava kertomus liitteessä I olevan taulukon 2 perusteella. Jäsenvaltioiden on laadittava kertomus vuosittain, ensimmäisen kerran vuosi 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päivämäärän jälkeen, ja siten, että kertomus kattaa kunkin kalenterivuoden kokonaisuudessaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta jätetilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2150/2002 soveltamista. Se on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa kyseessä olevan vuoden päättymisen jälkeen.</p> | <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ne viimeistään neljä vuotta 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päivämäärän jälkeen saavuttavat keskimääräisen keräystason, joka on vähintään <del>160 grammaa</del> <u>50 % kahden vuoden takaisesta valtakunnallisesta vuosimyynnistä</u> asukasta kohden vuodessa kaikkien käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen osalta, mukaan luettuina kannettavat nikkelikadmiumparistot.</p> <p><del>Jäsenvaltioiden on samaan päivämäärään mennessä saavutettava vähimmäiskeräystavoite, joka vastaa 80 prosenttia käytettyjen kannettavien nikkelikadmiumparistojen ja -akkujen kokonaismäärästä vuodessa. Kokonaismäärään sisältyvät vuoden aikana keräysjärjestelmien avulla kerätty sekä kiinteästä yhdyskuntajätteestä muodostuvaan jätevirtaan sijoitetut kannettavat nikkelikadmiumparistot ja -akut.</del></p> <p>2. Viimeistään kuusi vuotta 32 artiklan 1 kohdassa mainitun määräajan jälkeen jäsenvaltioiden on saavutettava kierrätystaso, joka vastaa vähintään <u>60:tä prosenttia neljän vuoden takaisesta valtakunnallisesta vuosimyynnistä</u> kaikkien käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen osalta, mukaan luettuina kannettavat nikkelikadmiumparistot.</p> <p>3. Viimeistään kymmenen vuotta 32 artiklan 1 kohdassa mainitun määräajan jälkeen jäsenvaltioiden on saavutettava kierrätystaso, joka vastaa vähintään <u>70:tä prosenttia neljän vuoden takaisesta valtakunnallisesta vuosimyynnistä</u> kaikkien käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen osalta, mukaan luettuina kannettavat nikkelikadmiumparistot.</p> <p><del>24.</del> Seurantatuloksista on laadittava kertomus liitteessä I olevan taulukon 2 perusteella. Jäsenvaltioiden on laadittava kertomus vuosittain, ensimmäisen kerran vuosi 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päivämäärän jälkeen, ja siten, että kertomus kattaa kunkin kalenterivuoden kokonaisuudessaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta jätetilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2150/2002 soveltamista. Se on toimitettava komissiolle vuoden kuluessa kyseessä olevan vuoden päättymisen jälkeen.</p> |

Perustelu: Jotta keräystavoitteet vastaisivat paremmin jäsenvaltioittain vaihtelevaa kulutusta, niitä tulee tarkistaa vastaamaan tiettyä prosenttiosuutta vuotuisesta myynnistä. Tavoitteeksi asetettu prosenttiosuus on helppo saavuttaa analysoimalla vuosimyynnin määrää. Vaiheittainen lähestymistapa on tarpeen keräys- ja kierrätyskapasiteetin kehittämiseksi ja samalla realististen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yleiseksi keräystavoitteeksi tulee asettaa 70 prosenttia, mikäli halutaan varmistaa, että keräys- ja kierrätysaste kasvaa jatkuvasti optimitasolle.

## 15 artikla

## Käsittelytoimet

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                              | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet perustavat parhaita käytettävissä olevia käsittely- ja kierrätystekniikoita hyödyntäen järjestelmät 9 artiklan mukaisesti kerättyjen käytettyjen paristojen ja akkujen käsittelemiseksi. | 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet perustavat parhaita käytettävissä olevia käsittely- ja kierrätystekniikoita hyödyntäen järjestelmät 9 artiklan mukaisesti kerättyjen käytettyjen paristojen ja akkujen käsittelemiseksi. |

Perustelu: Viittaaminen parhaisiin käytettävissä oleviin tekniikoihin vastaa paremmin EU:ssa käytössä olevaa terminologiaa ja korostaa parhaiden käytettävissä olevien käsittelytekniikoiden hyödyntämisen merkitystä. Muutoin paristoalan yritykset saattaisivat ottaa mallia esimerkiksi terästeollisuudesta mahdollisista käsittelytavoista päättäessään. (Suom. huom. Ei vaikuta suomenkieliseen toisintoon.)

## 17 artikla

## Uudet kierrätystekniikat

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Jäsenvaltioiden on edistettävä uusien kierrätys- ja käsittelytekniikoiden kehittämistä ja kaikkien paristojen ja akkujen ympäristöystävällisiä ja kustannustehokkaita kierrätysmenetelmiä koskevaa tutkimusta.                                                                                                        | 1. Jäsenvaltioiden on edistettävä uusien kierrätys- ja käsittelytekniikoiden kehittämistä ja kaikkien paristojen ja akkujen ympäristöystävällisiä ja kustannustehokkaita kierrätysmenetelmiä koskevaa tutkimusta.                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2. Jäsenvaltioiden on rohkaistava käsittelylaitoksia ottamaan käyttöön organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 761/2001 mukaisia sertifioituja ympäristöasioiden hallintajärjestelmiä. | 2. Jäsenvaltioiden on rohkaistava käsittelylaitoksia ottamaan käyttöön organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 761/2001 mukaisia sertifioituja ympäristöasioiden hallintajärjestelmiä. <u>Komissio toimittaa viisi vuotta tämän direktiivin voimaantulon jälkeen neuvostolle ja Euroopan parlamentille seuranta-</u><br><u>kertomuksen.</u> |

Perustelu: itsestään selvä.

## 18 artikla

## Kierrätystavoitteet

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                   | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimiinsä toimivat kolmannet osapuolet saavuttavat vuoden kuluttua 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päivämäärästä seuraavat kierrätystä koskevat vähimmäistavoitteet: | Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimiinsä toimivat kolmannet osapuolet saavuttavat vuoden kuluttua 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päivämäärästä seuraavat kierrätystä koskevat vähimmäistavoitteet: |
| (a) kaikki 9 artiklan mukaisesti kerätyt kannettavat paristot ja akut kierrätetään,                                                                                                                                                 | (a) kaikki 9 artiklan mukaisesti kerätyt kannettavat paristot ja akut kierrätetään,                                                                                                                                                 |
| (b) jäsenvaltiot voivat myöntää a kohdassa tarkoitettuun kerättyjen kannettavien paristojen ja akkujen kierrätystavoitteeseen enintään 10 prosentin poikkeuksen teknisistä syistä,                                                  | <del>(b) jäsenvaltiot voivat myöntää a kohdassa tarkoitettuun kerättyjen kannettavien paristojen ja akkujen kierrätystavoitteeseen enintään 10 prosentin poikkeuksen teknisistä syistä,</del>                                       |
| (c) kaikki 9 artiklan mukaisesti kerätyt teollisuus- ja ajoneuvojen paristot ja akut kierrätetään.                                                                                                                                  | (eb) kaikki 9 artiklan mukaisesti kerätyt teollisuus- ja ajoneuvojen paristot ja akut kierrätetään.                                                                                                                                 |

Perustelu: Poikkeus ei ole perusteltavissa minkäänlaisilla teknisillä syillä.

## 19 artikla

## Kierrätystehokkuudet

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimiinsä toimivat kolmannet osapuolet saavuttavat viimeistään kolmen vuoden kuluttua 32 artiklan 1 kohdassa mainitusta päivämäärästä seuraavat kierrätystehokkuutta koskevat vähimmäistavoitteet: | 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimiinsä toimivat kolmannet osapuolet saavuttavat viimeistään kolmen vuoden kuluttua 32 artiklan 1 kohdassa mainitusta päivämäärästä seuraavat kierrätystehokkuutta koskevat vähimmäistavoitteet: |
| (a) lyijyparistojen ja -akkujen sisältämä lyijy kokonaisuudessaan ja keskimäärin vähintään 65 painoprosenttia niiden sisältämästä materiaalista kierrätetään,                                                                                                    | (a) lyijyparistojen ja -akkujen sisältämä lyijy kokonaisuudessaan ja keskimäärin vähintään 65 painoprosenttia niiden sisältämästä materiaalista kierrätetään,                                                                                                    |
| (b) nikkelikadmiumparistojen ja -akkujen sisältämä kadmium kokonaisuudessaan ja keskimäärin vähintään 75 painoprosenttia niiden sisältämästä materiaalista kierrätetään,                                                                                         | (b) nikkelikadmiumparistojen ja -akkujen sisältämä kadmium kokonaisuudessaan ja keskimäärin vähintään 75 painoprosenttia niiden sisältämästä materiaalista kierrätetään,                                                                                         |
| (c) muiden käytettyjen paristojen ja akkujen sisältämästä materiaalista kierrätetään keskimäärin 55 painoprosenttia.                                                                                                                                             | (c) muiden käytettyjen paristojen ja akkujen sisältämästä materiaalista kierrätetään keskimäärin 55 painoprosenttia.                                                                                                                                             |
| 2. Jäsenvaltiot raportoivat vuosittain kunakin kalenterivuonna saavuttamistaan 18 artiklassa tarkoitetuista kierrätystavoitteista sekä edellisessä kohdassa tarkoitetuista kierrätystehokkuuksista edellisessä kohdassa tarkoitetuista päivämääristä alkaen.     | 2. Jäsenvaltiot raportoivat vuosittain kunakin kalenterivuonna saavuttamistaan 18 artiklassa tarkoitetuista kierrätystavoitteista sekä edellisessä kohdassa tarkoitetuista kierrätystehokkuuksista edellisessä kohdassa tarkoitetuista päivämääristä alkaen.     |
| Tiedot on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa kyseessä olevan vuoden päättymisen jälkeen.                                                                                                                                                         | Tiedot on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa kyseessä olevan vuoden päättymisen jälkeen.                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                  | <u>Kierrätyksen vähimmäistavoitteet arvioidaan säännöllisesti ja mukautetaan tieteen ja tekniikan kehitykseen 30 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.</u>                                                                                                  |

Perustelu: Kierrätystehokkuudelle asetetaan tavoite nyt ensimmäistä kertaa. Tavoitteita ei asetettu WEEE-direktiivissä eikä ELV-direktiivissä. Sen vuoksi on tärkeää, että tavoitteita arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

## 20 artikla

## Kannettavia paristoja ja akkuja koskevat järjestelmät

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet vastaavat ainakin 9 artiklan 1 kohdan i alakohdan mukaisesti perustettuihin keräyslaitoksiin sijoitettujen käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen käsittelyn, kierrätyksen ja turvallisen loppukäsittelyn rahoituksesta.</p> <p>2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat noudattavat edellisen kohdan säännöksiä erillisten tai yhteisten järjestelmien avulla.</p> | <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat tai heidän nimissään toimivat kolmannet osapuolet vastaavat ainakin 9 artiklan 1 kohdan i alakohdan mukaisesti perustettuihin keräyslaitoksiin sijoitettujen käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen <u>keräyksen</u>, käsittelyn, kierrätyksen ja turvallisen loppukäsittelyn rahoituksesta.</p> <p>2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuottajat noudattavat edellisen kohdan säännöksiä erillisten tai yhteisten järjestelmien avulla.</p> |

Perustelu: Muutosehdotus on tärkeä alue- ja paikallisviranomaisten kannalta. Tuottajan vastuun tulisi koskea myös käytettyjen kannettavien paristojen keräystä. Keräämisen, käsittelyn, kierrätyksen ja turvallisen loppukäsittelyn varsinaisesta toteutuksesta voivat huolehtia joko paikallisviranomaiset tai mikä tahansa muu organisaatio. Olennaista tällä kohdin on selvittää, kuka rahoittaa kyseisen toiminnan.

## 22 artikla

## Rekisteröinti ja vakuus

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kukin tuottaja tuotteen markkinoille saattaessaan rekisteröidään ja että tuottaja asettaa vakuuden takeeksi siitä, että käytettyjen paristojen ja akkujen jätehuolto rahoitetaan. Tuottaja voi asettaa vakuuden siten, että hän osallistuu asianmukaisiin käytettyjen paristojen ja akkujen jätehuollon rahoitusjärjestelmiin, tai kierrätysvakuutuksella taikka suljetulla pankkitilillä.</p> | <p>Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kukin tuottaja tuotteen markkinoille saattaessaan rekisteröidään ja että tuottaja asettaa vakuuden takeeksi siitä, että käytettyjen paristojen ja akkujen jätehuolto rahoitetaan. Tuottajan <u>tulee voi</u> asettaa vakuuden siten, että hän osallistuu asianmukaisiin käytettyjen paristojen ja akkujen jätehuollon rahoitusjärjestelmiin, tai kierrätysvakuutuksella taikka suljetulla pankkitilillä.</p> |

Perustelu: Ilmaisui ”voi” on liian epämääräinen, ja se tulisi korvata ilmaisulla ”tulee”.

## 23 artikla

## Vanha jäte

| Komission ehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tuottajat vastaavat ennen tämän direktiivin voimaantuloa markkinoille saatettujen käytettyjen paristojen ja akkujen ("vanha jäte") jätahuoltokustannuksista.</li> <li>2. Tuottajien olisi rahoitettava sellaisten ennen tämän direktiivin voimaantuloa markkinoille saatettujen teollisuusparistojen ja -akkujen jätahuoltokustannukset, jotka korvataan vastaavilla tuotteilla tai samaan tehtävään soveltuvilla tuotteilla, näitä korvaavia tuotteita tarjotessaan. Jäsenvaltiot voivat myös vaihtoehtoisesti säätää, että loppukäyttäjät vastaa osittain tai kokonaan tästä rahoituksesta.</li> <li>3. Teollisuuden käyttäjät vastaavat muun vanhan teollisuusparistojätteen rahoituksesta.</li> <li>4. Vanhan jätteen osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päivämäärää seuraavan neljän vuoden siirtymäajan aikana tuottajat saavat osoittaa ostajille uusien tuotteiden myynnin yhteydessä kaikkien käytettyjen paristojen ja akkujen keräys-, käsittely- ja kierrätyskustannukset. Ilmoitetut kustannukset eivät saa ylittää todellisia kustannuksia.</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kaikki <del>Tuottajat</del> ovat vastuussa <del>vastaavat</del> ennen tämän direktiivin voimaantuloa markkinoille saatettujen käytettyjen paristojen ja akkujen ("vanha jäte") jätahuoltokustannuksista.</li> <li>2. Tuottajien olisi rahoitettava sellaisten ennen tämän direktiivin voimaantuloa markkinoille saatettujen teollisuusparistojen ja -akkujen jätahuoltokustannukset, jotka korvataan vastaavilla tuotteilla tai samaan tehtävään soveltuvilla tuotteilla, näitä korvaavia tuotteita tarjotessaan. Jäsenvaltiot voivat myös vaihtoehtoisesti säätää, että loppukäyttäjät vastaa osittain tai kokonaan tästä rahoituksesta.</li> <li>3. Teollisuuden käyttäjät vastaavat muun vanhan teollisuusparistojätteen rahoituksesta.</li> <li>4. Vanhan jätteen osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päivämäärää seuraavan neljän vuoden siirtymäajan aikana tuottajat saavat osoittaa ostajille uusien tuotteiden myynnin yhteydessä kaikkien käytettyjen paristojen ja akkujen keräys-, käsittely- ja kierrätyskustannukset. Ilmoitetut kustannukset eivät saa ylittää todellisia kustannuksia.</li> </ol> |

Perustelu: Ilmaisulla "kaikki" täsmennetään, että tuottajat eivät ole yksittäin vastuussa kustannuksista vaan että vastuu on kollektiivinen.

## LIITE I (uusi)

| Komission ehdotus | AK:n muutosehdotus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | <p><u>LIITE I</u></p> <p><u>Tämän direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kieltä ei koske seuraavissa sovelluksissa käytettäviä paristoja ja akkuja riippumatta siitä, onko ne liitetty laitteisiin:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— <u>kuulokojeissa käytettävät nappiparistot ja niiden sisältämä elohopea</u></li> <li>— <u>hätävalojärjestelmissä käytettävät paristot ja akut ja niiden sisältämä kadmium</u></li> <li>— <u>teollisuuslaitteissa käytettävät paristot ja akut ja niiden sisältämä kadmium</u></li> <li>— <u>lentokoneissa ja junissa käytettävät paristot ja akut ja niiden sisältämä kadmium</u></li> <li>— <u>ajoneuvojen paristot ja akut ja niiden sisältämä lyijy.</u></li> </ul> |

Perustelu: katso 4 artiklaa koskeva muutosehdotus.

Bryssel 22. huhtikuuta 2004

Alueiden komitean  
puheenjohtaja  
Peter STRAUB

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Kestävään tuotantoon siirtyminen – Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY täytäntöönpanon edistyminen”**

(2004/C 121/10)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle aiheesta ”Kestävään tuotantoon siirtyminen – Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY täytäntöönpanon edistyminen” (KOM(2003) 354 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 19. kesäkuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 23. tammikuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan komission valkoisen kirjan ympäristövahinkovastuusta (KOM(2000) 66 lopullinen) sekä komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi (KOM(2002) 17 lopullinen – 2002/0021 COD),

ottaa huomioon kuudennen ympäristöä koskevan Euroopan yhteisön toimintaohjelman ”Ympäristö 2010: Tulevaisuutemme valinta”,

ottaa huomioon komission 31. toukokuuta 1999 tekemän päätöksen ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annetussa neuvoston direktiivissä 96/61/EY (IPPC-direktiivi) mainitusta kyselystä,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan maaliskuun 5. päivänä 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 332/2003 rev. 1, jonka esittelijä oli José Macário Correia, Taviran kaupunginvaltuuston puheenjohtaja (PT/PPE),

sekä katsoo, että

1. ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annettu direktiivi 96/61/EY perustuu teollisuuden lupamenettelyä koskevaan yhtenäiseen lähestymistapaan sekä parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan perustuvien päästörajojen asettamiseen,
2. lopullinen määräaika, johon mennessä asianomaisten laitosten on otettava käyttöön parhaat käytettävissä olevat tekniikat ja täytettävä kaikki muut vaatimukset, päättyy 30. lokakuuta 2007 <sup>(1)</sup>,
3. toiminnanharjoittajien ja toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon olemassa olevien laitosten ajanmukaistamiseen tarvittava aikaa ja ryhdyttävä tarvittaviin toimiin hyvissä ajoin saavuttaakseen tavoitteet sekä täyttääkseen direktiivin vaatimukset,
4. vaikuttaa siltä, että monien jäsenvaltioiden ja useimpien unioniin liittymässä olevien valtioiden on tehostettava ponnisteluitaan ja nopeutettava tähän tavoitteeseen tähtääviä toimiaan,
5. direktiivin täytäntöönpanoon liittyvät mekanismit kuuluvat ympäristölupien seurannasta, hallinnoinnista ja myöntämisestä vastaavien alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltaan,

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 22. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

<sup>(1)</sup> Poikkeuksena tästä ovat ehdokasvaltioissa toimivat laitokset, joille on myönnetty ylimääräinen, vuoden 2007 jälkeen jatkuva siirtymäkausi.

**Alueiden komitean näkemykset ja suositukset**

## Alueiden komitea

1. vahvistaa komission tiedonannossa esitetyn toteamuksen, että korkeatasoinen ympäristönsuojelu, joka on direktiivin ensisijainen tavoite, voidaan saavuttaa tietyissä jäsenvaltioissa ja suurimmassa osassa ehdokasvaltioita vain, jos direktiivin täytäntöönpanosta vastaavat tahot panostavat siihen aikaisempaa enemmän ja ovat rakentavassa vuorovaikutuksessa teollisuuslaitosten toiminnanharjoittajien ja muiden osapuolten kanssa.
2. pitää olennaisena tehostaa yhteistyötä, tutkimustoimintaa sekä tiedon- ja parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden vaihtoa (kyse on mekanismeista, joihin perustuu ja joista riippuu direktiivin täytäntöönpanon edistyminen ja onnistuminen). Komitea kehottaa painottamaan erityisesti ympäristöalaa tutkimuksen puiteohjelmassa.
3. pitää tärkeänä, että tässä vaiheessa toteutetaan direktiivin soveltamiseen ja täytäntöönpanoon liittyvä väliarvio, jonka pohjalta voidaan ratkaista mahdolliset lisätoimenpiteet sekä politiikan kehittäminen tulevaisuudessa.
4. tukee komissiota laajassa (jo käynnistetyssä) eurooppalaisessa kuulemisprosessissa täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä, tilannearviosta sekä ensimmäisten virallisten raporttien arvioimisesta. Kyseisen kuulemis- ja analysointiprosessin

avulla on mahdollista tarkastella seikkaperäisesti direktiivin noudattamista ja selvittää mahdollisia lisätoimia koskevat tarpeet direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi.

5. huomauttaa, että mikäli johtopäätöksenä on se, että nykyinen järjestelmä – jonka mukaan jäsenvaltiot voivat asettaa omat päästöraja-arvonsa – ei ole riittävän joustava, tarvitaan nykyistä yhdenmukaisempi lähestymistapa. Tämä saattaa lisätä ongelmia yhtäältä toiminnanharjoittajille, joilla ei ole käytettävissään riittäviä resursseja normeissa vaadittujen muutosten toteuttamiseksi järjestelmissään, ja toisaalta alue- ja paikallisviranomaisille, joiden on seurantaan ja lupien myöntämiseen liittyvässä keskeisessä tehtävässään annettava erityistä tukea tällaisissa tilanteissa. Kyseisen ongelman ratkaisemiseksi on tärkeää, että voidaan turvautua tähän tarkoitukseen käytettäviin rakennerahastovaroihin, kun otetaan huomioon, että ympäristöalan toimien myöhästymisen taannuttaa vaarallisesti teollisuuden kilpailukykyä maailman muihin toimijoihin nähden.

6. esittää, että määriteltäessä uusia toimintoja alueiden ja paikallisviranomaisten aktiiviselle yhteistyölle annettaisiin toissijaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävä rooli ja kiinnitettäisiin erityistä huomiota sellaisten hallinnollisten ja rahoitusresurssien yksilöimiseen ja suuntaamiseen, jotka ovat tarpeen direktiivin soveltamiseksi ja sen vaikutusten seuraamiseksi aluetasolla.

Bryssel 22. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB

**Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille  
– Kohti luonnonvarojen kestävän käytön teemakohtaista strategiaa"**

(2004/C 121/11)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille "Kohti luonnonvarojen kestävän käytön teemakohtaista strategiaa", KOM(2003) 572 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission valkoisen kirjan "Eurooppalainen hallintotapa", KOM(2001) 428 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 1. lokakuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 27. tammikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu "kestävä kehitys" -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon komission suosituksen jäsenvaltioiden ja yhteisön vuoden 2002 talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi, KOM(2002) 191 lopullinen,

ottaa huomioon Amsterdamin sopimuksessa muotoillun kestävän kehityksen määritelmän,

ottaa huomioon komission tiedonannon "Kestävä kehitys Euroopassa paremman maailman vuoksi: Kestävää kehitystä koskeva Euroopan unionin strategia" (komission ehdotus Göteborgin Eurooppa-neuvostolle), KOM(2001) 264 lopullinen,

ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle "Kestävään kehitykseen tähtäävä maailmanlaajuinen yhteistyö" KOM(2002) 82 lopullinen,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheista "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: 'Kuudes ympäristöä koskeva Euroopan yhteisön toimintaohjelma – Ympäristö 2010: Tulevaisuutemme valinta' – Kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma" – ja "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös ympäristöä koskevasta yhteisön toimintaohjelmasta (2001–2010)", KOM(2001) 31 lopullinen – CdR 36/2001 fin <sup>(1)</sup>,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Yhdenmuetty tuotepolitiikka – Elinkaariajattelu politiikan perustana", KOM(2003) 302 lopullinen – CdR 159/2003 fin <sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta Komission tiedonanto – "Kohti jätteiden syntymisen ehkäisemisen ja kierrätyksen teemakohtaista strategiaa", KOM(2003) 301 lopullinen – CdR 239/2003 fin <sup>(3)</sup>,

ottaa huomioon Euroopan komission vihreän kirjan "Energiahuoltostrategia Euroopalle" KOM(2000) 769 lopullinen,

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle "Euroopan ympäristöterveysstrategia", KOM(2003) 338 lopullinen,

ottaa huomioon komission tiedonannot neuvostolle ja Euroopan parlamentille biologista monimuotoisuutta koskevasta Euroopan yhteisön strategiasta KOM(98) 42 lopullinen ja biologista monimuotoisuutta koskevasta toimintasuunnitelmasta luonnonvarojen suojelemiseksi KOM(2001) 162 lopullinen,

ottaa huomioon "kestävä kehitys" -valiokunnan maaliskuun 5. päivänä 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 11/2004 rev. 1), jonka esittelijä oli Stirlingin seudun valtuuston puheenjohtaja Cormick McChord (UK/PSE),

<sup>(1)</sup> EYVL C 357, 14.12.2001, s. 44.

<sup>(2)</sup> EUVL C 73, 23.3.2004, s. 51.

<sup>(3)</sup> EUVL C 73, 23.3.2004, s. 63.

sekä katsoo, että

1. on selvää, että nykyinen luonnonvarojen käyttö ja sen vaikutukset ympäristöön, Euroopan kansoihin ja laajempaan maailmanlaajuiseen yhteisöön ovat kestäättömiä,
2. nyt tarvitaan EU:n kestävän kehityksen politiikkojen mukaista pitkän aikavälin lähestymistapaa, jotta voidaan vähentää luonnonvarojen käytön vaikutuksia ja saada EU edistämään nykyistä kestävämpää kulutusta,
3. alue- ja paikallisviranomaiset ovat ainutlaatuisessa asemassa, josta käsin ne voivat vaikuttaa luonnonvarojen käyttöön jätehuollon ja suunnittelun kaltaisten poliittisten toimien valikoimalla sekä toteuttaa yhteisökohtaisia toimenpiteitä suojellakseen luonnonvaroja ja vaikuttaakseen tuotanto- ja kulutusmalleihin,
4. on olennaisen tärkeää, että strategiassa yksilöidään painopistealat ja käytännön toimet nykyistä kestävämmän luonnonvarojen käytön edistämiseksi. Tämä edellyttää talouskasvun erottamista ympäristöön ja yhteiskuntaan kohdistuvista vaikutuksista ja luonnonvarojen käytöstä eli irtikykentää (decoupling). Tarkoituksena on vähentää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia, puuttua uusiutumattomien luonnonvarojen ehtymiseen ja parantaa niiden toimitusvarmuutta sekä lopettaa uusiutuvien luonnonvarojen ehtyminen ja huonontuminen entisestään. Strategian avulla tulisi myös lisätä sosiaalista osallisuutta ja ympäristövaikutusten oikeudenmukaisuutta EU:ssa sekä vaikuttaa köyhimpien maiden (myös EU:hun liittyvien valtioiden) luonnonvarojen käyttötarpeisiin ja sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen. Strategia edellyttää politiikkojen arviointia sekä tiedonkeruuta myös kulutusikäyttyymisen muutoksista, politiikkojen yhdistämisestä ja yhdenmukaistamisesta. Paikallishallinnon tulisi, kun otetaan huomioon sen "ainutlaatuinen rooli" (Agenda 21, luku 28), olla keskeinen toimija yhteisölähtöisen toiminnan edistämässä,
5. tavoitteiden saavuttamiseksi strategiassa on myönnettävä talous- ja veropolitiikan merkitys. On tarpeen sisällyttää ulkoiset kulut hintoihin (saastuttajan tulee maksaa) ja tukea näitä toimia asianmukaisilla verotustoimilla ja julkisia hankintoja koskevilla toimintalinjoilla,

hyväksyi 21.–22. huhtikuuta 2004 pitämässään 54. täysistunnossa (huhtikuun 22. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

## 1. Alueiden komitean kanta

### Alueiden komitea

1.1. on tyytyväinen komission tiedonantoon; se on ensimmäinen vaihe laadittaessa luonnonvarojen kestävän käytön teemakohtaista strategiaa ("strategia"), jonka laatimista esitetään kuudennessa ympäristöä koskevassa EU:n toimintaohjelmassa. Strategian keskeinen seikka on sen myöntäminen, että EU:n kestävän kehityksen strategian tavoitteiden saavuttamiseksi luonnonvarojen käyttöä on hallittava ja vähennettävä.

1.2. on tyytyväinen siihen, että strategian päätavoite on ympäristövaikutusten irtikykeminen talouskasvusta ja että strategiassa on sen vuoksi määrää keskittyä "vähentämään ympäristövaikutuksia, jotta kasvavissa talouksissa luonnonvaroja voitaisiin käyttää sekä taloudelliselta että ympäristön kannalta tehokkaasti".

1.3. on yhtä mieltä siitä, että tämän tavoitteen saavuttaminen on pitkä prosessi, ja on sen vuoksi tyytyväinen ehdotettuun 25 vuoden ajanjaksoon, jona eri sidosryhmät voivat mukauttaa politiikkansa ja menettelynsä "kehittääkseen ja ottaakseen käyttöön tuotanto- ja kulutustapoja, joilla on vähemmän ympäristövaikutuksia".

1.4. kannattaa tiedonkeruun, politiikan arvioinnin ja yhdenmukaistamisen laajaa lähestymistapaa, on yhtä mieltä erityisesti koulu-

tuksen ja valistuksen tärkeydestä ja korostaa olevan tarpeen asettaa asiat tärkeysjärjestykseen ottaen samalla huomioon, missä on suurin tarve parantaa luonnonvarojen käyttöä.

1.5. toteaa, että uusiutumattomien luonnonvarojen käytön vaikutukset ovat nyt ensisijainen huolenaihe, mutta katsoo olevan tärkeää myös tunnistaa, mitä vaaroja uusiutumattomien luonnonvarojen ehtyminen aiheuttaa kestäväälle kehitykselle erityisesti Euroopan luonnonvarojen rajallisuuden, toimitusvarmuuden ja geopoliittisten vaarojen osalta.

## 2. Alueiden komitean suositukset

### Alueiden komitea

2.1. ehdottaa, että strategia esitellään yksiselitteisesti kestävän kehityksen perustana, jonka vaikutukset ulottuvat talous- ja veropolitiikan muuttamisesta ilmastomuutospolitiikkaan. Strategiaa ei tulisi esitellä suppeasti vain ympäristöpolitiikan tai jätehuollon osana (vaikka ne ovatkin erottamaton osa strategiaa). Se olisi vastoin Cardiffin prosessia, jossa pyritään edistämään ympäristökysymysten sisällyttämistä muihin politiikanaloihin, ja sisältäisi vaaran, että strategia jäisi miltei merkittömäksi.

2.2. esittää painokkaasti, että talouskasvun ja ympäristövaikutusten toisistaan erottamista ei pidetä vain keinona antaa talouden kasvaa ilman luonnonvarojen ehtymistä tai haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Ympäristö, talous ja yhteiskunta ovat jatkossakin toisistaan riippuvaisia. Talouskasvu ja erityisesti teknologiset innovaatiot on valjastettava vähentämään luonnonvarojen käyttöä, lisäämään luonnonvarojen tehokkuutta myös pyrkimällä uusio- ja uudelleenkäyttöön ja edistämällä uusiutuvien luonnonvarojen käyttö ja vähentämään ympäristövahinkoja. Kestävän kehityksen kolmea pilaria – taloudellista, sosiaalista ja ympäristöpilaria – ei tule "tasapainottaa", vaan ne tulee yhtenäistää ja johdonmukaistaa.

2.3. toivoo sen vuoksi, että talous- ja veropolitiikan merkitys tunnustetaan nykyistä selvemmin. Tavoitteena tulisi olla ulkoisten kulujen sisällyttäminen hintoihin eli saastuttajan tulee maksaa, ja tätä tulee tukea asianmukaisten verotustoimien ja julkisissa hankinnoissa sovellettavien toimintalinjojen avulla.

2.4. suositaa, että strategialla edistetään sosiaalista osallisuutta ja ympäristövaikutusten oikeudenmukaisuutta. Strategian vaikutukset yhteiskunnan eri ryhmiin tulisi ottaa täysimittaisesti huomioon ja samalla varmistaa, että haittavaikutukset eivät kohdistu suhteettomasti niihin, joilla on vähiten mahdollisuuksia kestää ne, ja että strategialla täydennetään EU:n toimia syrjinnän ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi.

2.5. puoltaa laajentumiskysymysten ja kansainvälisen ulottuvuuden painottamista nykyistä enemmän. Strategiassa tulisi vahvistaa tuki Johannesburgin kestävän kehityksen huippukouksen (WSSD) täytäntöönpanosuunnitelmalle ja nähdä kestävä luonnonvarojen käyttö Euroopassa köyhimpien maiden ja köyhyudessa elävien ihmisten luonnonvarojen kulutustarpeen kasvun taustaa vasten. Strategiassa tulisi omaksua Kioton pöytä-

kirjan lähestymistapa, jonka mukaan köyhimmissä maissa sallitaan kasvu (myös liittyvissä valtioissa), mutta ei ylitetä maailmanlaajuista kantokykyä, ja ohjataan valtioita pois kestäättömästä luonnonvarojen käytöstä ja luonnonvarojen tehokäytöstä.

2.6. kehottaa ottamaan huomioon pitkän aikavälin näkökulmasta sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden. Kun otetaan huomioon pitkän aikavälin ja maailmanlaajuinen näkökulma, strategian avulla tulisi vaikuttaa uusiutumattomien luonnonvarojen ehtymiseen ja toimitusvarmuuteen sekä uusiutuvien luonnonvarojen, myös luonnon monimuotoisuuden, kalavarojen ja hiilinielujen, ehtymiseen ja heikkenemiseen.

2.7. kannattaa painokkaasti sitä, että määritettäessä poliittisia painopistealoja otetaan huomioon luonnonvarojen herkkyys, kaikkein vahingollisimmat ympäristövaikutukset synnyttävä luonnonvarojen käyttö sekä ympäristön kantokyky.

2.8. ehdottaa, että strategiassa tunnustetaan muiden julkisten toimijoiden rinnalla alue- ja paikallishallinnon rooli, koska se toimii aluesuunnittelun, jätehuollon, paikallisen luonnon monimuotoisuuden ja luontotyyppien suojelun, liikenteen ja koulutuksen aloilla.

2.9. kehottaa Euroopan komissiota ottamaan toissijaisuusperiaatteen asianmukaisella tavalla huomioon poliittisissa ehdotuksissaan. Yhteisön tason toiminta – paikallisagenda 21 mukaan lukien – on usein merkittävin kannustin luonnonvarojen suojelemiseksi. Poliitiikka on laadittava niin, että sen avulla varmistetaan optimaalinen joustavuus alue- ja paikallisviranomaisten toiminnalle paikallistasolla ilman että niitä rajoittavat muualla laaditut politiikat.

Bryssel 22. huhtikuuta 2004

*Alueiden komitean*

*puheenjohtaja*

Peter STRAUB